

หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ
รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช31001)
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ห้ามจำหน่าย

หนังสือเรียนเล่มนี้จัดพิมพ์ด้วยงบประมาณแผ่นดินเพื่อการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
ลิขสิทธิ์เป็นของ สำนักงาน กศน. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ
รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ (อช31001)
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

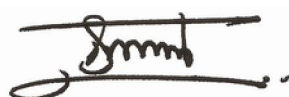
เอกสารทางวิชาการหมายเลขที่ 26/2555

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551 แทนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษานขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นตามหลักปรัชญาและความเชื่อพื้นฐานในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ใหญ่มีการเรียนรู้และสั่งสมความรู้ และประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง

ในปีงบประมาณ 2554 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคงเป็นบุคลากรที่มีวินัย เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรม และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น สำนักงาน กศน. จึงได้พิจารณาทบทวนหลักการ จุดหมาย มาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหาสาระ ทั้ง 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้มีความสอดคล้องตอบสนองนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งส่งผลให้ต้องปรับปรุงหนังสือเรียน โดยการเพิ่มและสอดแทรกเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอาชีพ คุณธรรม จริยธรรมและการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในรายวิชาที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน แต่ยังคงหลักการและวิธีการเดิมในการพัฒนาหนังสือที่ให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ปฏิบัติกิจกรรม ทำแบบฝึกหัด เพื่อทดสอบความรู้ความเข้าใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม หรือศึกษาเพิ่มเติมจากภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งการเรียนรู้ และสื่ออื่น

การปรับปรุงหนังสือเรียนในครั้งนี้ ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละสาขาวิชาและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอนที่ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลองค์ความรู้จากสื่อต่าง ๆ มาเรียบเรียงเนื้อหาให้ครบถ้วนสอดคล้องกับมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตัวชี้วัดและกรอบเนื้อหาสาระของรายวิชา สำนักงาน กศน. ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังว่าหนังสือเรียน ชุดนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน ครู ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ หากมีข้อเสนอแนะประการใด สำนักงาน กศน. ขอน้อมรับด้วยความขอบคุณยิ่ง

(นายประเสริฐ บุญเรือง)

เลขาธิการ กศน.

พฤศจิกายน 2554

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
โครงสร้างรายวิชา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	
บทที่ 1	การงานอาชีพ
เรื่องที่ 1	ความสำคัญและความจำเป็นในการครองชีพ
เรื่องที่ 2	การขายอาชีพในชุมชน ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป
เรื่องที่ 3	การขายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน
เรื่องที่ 4	คุณธรรม จริยธรรม
เรื่องที่ 5	การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการขายอาชีพ ในชุมชน สังคม และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา
บทที่ 2	ช่องทางการขยายอาชีพ
เรื่องที่ 1	ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
เรื่องที่ 2	ความเป็นไปได้ของการขยายอาชีพ
เรื่องที่ 3	การกำหนดวิธีการ ขั้นตอนการขยายอาชีพ และเหตุผลของการขยายอาชีพ
บทที่ 3	การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ
เรื่องที่ 1	ภารกิจเพื่อความมั่นคงการทำงานในธุรกิจอาชีพ
เรื่องที่ 2	การวัดผลและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ
เรื่องที่ 3	การตัดสินใจขยายอาชีพด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพ
ภาคผนวก	
คณะผู้จัดทำ	

คำแนะนำในการใช้หนังสือเรียน

หนังสือสาระการประกอบอาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นแบบเรียนที่จัดทำขึ้น สำหรับผู้เรียนที่เป็นนักเรียนนอกระบบ

ในการศึกษาหนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ รายวิชาช่องทางการขยายอาชีพ ผู้เรียนควรปฏิบัติดังนี้

1. ศึกษาโครงสร้างรายวิชาให้เข้าใจในหัวข้อสาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และขอบข่ายเนื้อหา
2. ศึกษารายละเอียดเนื้อหาของแต่ละบทอย่างละเอียดและทำกิจกรรมตามที่กำหนด แล้วตรวจสอบกับผู้รู้ ครู หรือแนวตอบกิจกรรมที่กำหนด ถ้าผู้เรียนตอบผิดควรกลับไปศึกษาและทำความเข้าใจในเนื้อหาใหม่ให้เข้าใจก่อนที่จะศึกษาเรื่องต่อไป

3. ผู้เรียนทำความเข้าใจลักษณะการประกอบอาชีพในชุมชน ประเทศและภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เพื่อสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้เพื่อการขยายอาชีพได้ จากการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตรนี้ หรือถ้าผู้เรียนใด มิได้ผ่านการศึกษาตามหลักสูตรนี้มาก่อนสามารถ กลับไปทบทวนหนังสือเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น โดยเฉพาะ (อช11001) ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ และ (อช21001) ช่องทางพัฒนาอาชีพ

4. หนังสือเรียนเล่มนี้เน้นการจัดการเรียนรู้ในลักษณะกระบวนการส่วนใหญ่จะยกตัวอย่างอาชีพ เกษตรกรรมแต่อาชีพอื่น ๆ ก็สามารถนำกระบวนการไปใช้ได้

5. หนังสือเรียนเล่มนี้มี 3 บท คือ

บทที่ 1 การงานอาชีพ

บทที่ 2 ช่องทางการขยายอาชีพ

บทที่ 3 การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ

โครงสร้างรายวิชา

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาระสำคัญ

1. เหตุผลความจำเป็นในการขยายอาชีพ
2. ปัจจัยจำเป็นเพื่อนำอาชีพไปสู่ความมั่นคง
3. การปฏิบัติการตรวจสอบระบบการสร้างความมั่นคง
4. การประเมินความเป็นไปได้ในการนำแนวทางขยายอาชีพไปใช้จริง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่จะนำไปสู่ความมั่นคงที่เหมาะสมกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับชุมชน สังคม
2. อธิบายเหตุผลปัจจัยความจำเป็นในการนำอาชีพไปสู่ความมั่นคง ที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองได้
3. ตรวจสอบระบบการสร้างความมั่นคง
4. ปฏิบัติการวิเคราะห์เพื่อการสร้างความมั่นคงในอาชีพได้

ขอบข่ายเนื้อหา

- บทที่ 1 การงานอาชีพ
- บทที่ 2 ช่องทางการขยายอาชีพ
- บทที่ 3 การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ

สื่อการเรียนรู้

1. ใบงาน
2. ใบความรู้

บทที่ 1

การงานอาชีพ

สาระสำคัญ

การประกอบอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนและสอดคล้องกับชุมชน เพื่อช่องทางการขยายอาชีพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีในงานอาชีพ สามารถอธิบายลักษณะ ขอบข่ายกระบวนการผลิตงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกาได้ และสามารถนำมาวิเคราะห์ในการขยายอาชีพบนฐานของการมีคุณธรรม จริยธรรม การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อม

ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ 1	ความสำคัญและความจำเป็นในการขยายอาชีพ
เรื่องที่ 2	การขยายอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา เช่น งานอาชีพ ด้านเกษตรกรรม งานอาชีพด้านอุตสาหกรรม งานอาชีพด้านพาณิชยกรรม งานอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และงานอาชีพด้านอำนวยการและอาชีพเฉพาะ
เรื่องที่ 3	การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา - การจัดการทางผลิต ได้แก่ การวางแผน การจัดทำโครงการ การใช้วัสดุอุปกรณ์ การใช้แรงงาน การใช้สถานที่ การใช้ทุน เป็นต้น - การจัดการการตลาด ได้แก่ การกำหนดทิศทางการตลาด การหาความต้องการของตลาด เช่น การขนส่ง การขาย การกำหนดราคาขาย การทำบัญชีประเภทต่าง ๆ เป็นต้น
เรื่องที่ 4	คุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความประหยัด การอดออม ความสะอาด ความประณีต ความขยัน ความซื่อสัตย์ เป็นต้น

เรื่องที่ 5 การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการขยายอาชีพในชุมชน สังคม
ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา
ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน
- ใบงาน

เรื่องที่ 1 : ความสำคัญและความจำเป็นในการครองชีพ

การขยายขอบข่ายอาชีพ

หมายถึง กิจกรรมอาชีพที่มีอยู่สามารถขยายกิจกรรมที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์ออกไปเป็นขอบข่ายอาชีพที่สร้างรายได้ ใช้นทุน ทรัพยากรจากอาชีพหลักให้เกิดคุณค่า สร้างความเข้มแข็งยั่งยืนในอาชีพได้ เช่น

1. การขยายขอบข่ายอาชีพจากการหมุนเวียนเปลี่ยนรูปผลิตภัณฑ์ หรือผลพลอยได้ไปสู่กิจกรรมใหม่ เช่น
 - 1.1 สร้างธุรกิจแปรรูปหมูจากฟาร์มสุกรของตนเอง
 - 1.2 สร้างธุรกิจป้อนหมักจากมูลสุกร
 - 1.3 สร้างธุรกิจขนมหวานเกล็ดจากหนังสุกร
2. การขยายขอบข่ายอาชีพจากการสร้างและพัฒนาเครือข่ายจากอาชีพ เช่น
 - 2.1 แฟรนไชส์ ขายสับปะรมี่เกี่ยว
 - 2.2 การสร้างเครือข่ายนาข้าวอินทรีย์
3. การขยายขอบข่ายอาชีพจากการตลาด เช่น
 - 3.1 สวนมะพร้าว น้ำหอมแม่ตุ้ม ศูนย์กลางรับซื้อและขายส่งมะพร้าว น้ำหอม ภายใต้การควบคุมคุณภาพของตนเอง
4. การขยายขอบข่ายอาชีพ จากการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น
 - 4.1 จัดบริการท่องเที่ยวพักผ่อน กินอาหารเกษตรอินทรีย์ที่ไร่อุดปลาดฟ้า
 - 4.2 ท่องเที่ยวชมผลไม้ ชมสวนชาวไร่จันทบุรี
5. การขยายขอบข่ายอาชีพกับการส่งเสริมสุขภาพและอนามัย เช่น
 - 5.1 พักผ่อนรับประทานอาหารธรรมชาติไร้สารพิษ ปฏิบัติธรรมกับ Home stay คลองรางจระเข้
6. การขยายขอบข่ายอาชีพกับการเรียนรู้ เช่น
 - 6.1 เรียนรู้ระบบนิเวศ ความพอเพียงที่ไร่นาสวนผสมคุณพิชิต

ใบงานที่ 1

ความสำคัญและความจำเป็นในการขยายอาชีพ

คำชี้แจง : ให้ครูและผู้เรียนร่วมกันนำผลการวิเคราะห์ของกลุ่มมาเทียบกับสาระ ความหมายความสำคัญ และความจำเป็นในการขยายอาชีพ แล้วร่วมกันคิดให้ความหมายต่อคำต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแบบบันทึกนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันของชุมชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ขอบข่ายของการขยายอาชีพ หมายถึง.....

.....

.....

.....

กิจกรรมอาชีพที่ทำอยู่ หมายถึง.....

.....

.....

.....

การสร้างรายได้ หมายถึง.....

.....

.....

.....

การใช้ทุน ใช้ทรัพยากร หมายถึง.....

.....

.....

ความเข้มแข็งและความยั่งยืน หมายถึง.....

.....

.....

การหมุนเวียนเปลี่ยนรูป หมายถึง.....

.....

.....

.....

การสร้างและพัฒนาเครือข่ายจากอาชีพหลัก หมายถึง.....

.....

.....

.....

การขายอาชีพจากการตลาด หมายถึง.....

.....

.....

.....

การขายอาชีพจากการส่งเสริมการท่องเที่ยว หมายถึง.....

.....

.....

.....

การขายอาชีพจากการส่งเสริมสุขภาพ อนามัย หมายถึง.....

.....

.....

.....

อื่น ๆ ยังมีอะไรบ้างที่ควรจะนิยามเอาไว้.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ 2 : การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และ ภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่

ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

กลุ่มอาชีพใหม่

จากการเปลี่ยนแปลงในบริบทโลกทั้งในส่วนการรวมกลุ่มทางการเงิน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ และประการสำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรทางสังคม ดังนั้น อาชีพในปัจจุบันจะต้องมีการพัฒนาวิธีการและศักยภาพในการแข่งขันได้ในระดับโลก ซึ่งจะต้องคำนึงถึงบริบทภูมิภาคหลักของโลก หรือ “รู้ศักยภาพเขา” หมายถึง ทวีปเอเชีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป ทวีปออสเตรเลีย ทวีปแอฟริกา และจะต้อง “รู้ศักยภาพเรา” หมายถึงรู้ศักยภาพหลักของพื้นที่ประเทศไทย คือศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ ดังนั้นเพื่อให้การประกอบอาชีพสอดคล้องกับศักยภาพหลักของพื้นที่และสามารถแข่งขันในเวทีโลก จึงได้กำหนดกลุ่มอาชีพใหม่ 5 กลุ่มอาชีพ คือ กลุ่มอาชีพใหม่ด้านการเกษตร กลุ่มอาชีพใหม่ด้านพาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพใหม่ด้านอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพใหม่ด้านความคิดสร้างสรรค์ และกลุ่มอาชีพใหม่ด้านการบริหารจัดการและบริการ

1. กลุ่มอาชีพใหม่ด้านการเกษตร คือการพัฒนาอาชีพในด้านการเกษตรเกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การประมง โดยนำองค์ความรู้ใหม่ เทคโนโลยี/นวัตกรรม มาพัฒนาให้สอดคล้องกับศักยภาพหลักของพื้นที่ คือศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ อาชีพใหม่ด้านการเกษตร เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรทฤษฎีใหม่ วนเกษตร ธุรกิจการเกษตร เป็นต้น

2. กลุ่มอาชีพใหม่ด้านพาณิชยกรรม คือการพัฒนาหรือขยายขอบข่ายอาชีพด้านพาณิชยกรรม เช่น ผู้ให้บริการจำหน่ายสินค้าทั้งแบบค้าปลีกและค้าส่งให้แก่ผู้บริโภคทั้งมีหน้าร้านเป็นสถานที่จัดจำหน่าย เช่น ห้างร้าน ห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์สโตร์ ร้านสะดวกซื้อ และการขายที่ไม่มีหน้าร้าน เช่น การขายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

3. กลุ่มอาชีพใหม่ด้านอุตสาหกรรม คือการพัฒนาอาชีพที่อาศัยองค์ความรู้ เทคโนโลยี/นวัตกรรม อาชีพเกี่ยวกับงานช่าง ซึ่งได้แก่ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างยนต์ ช่างประปา ช่างปูน และช่างเชื่อมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในประเทศและต่างประเทศและศักยภาพหลักของพื้นที่ เช่น ผู้ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เครื่องใช้ไฟฟ้า หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยทั่วไป เช่น IC PCB ผู้ประกอบรถยนต์และยานยนต์ประเภทต่าง ๆ ผู้ผลิตตัวแทนจำหน่ายหรือผู้ประกอบชิ้นส่วนหรืออะไหล่รถยนต์ ผู้ให้บริการซ่อมบำรุงรถยนต์ ผู้จัดจำหน่ายและศูนย์จำหน่ายรถยนต์ทั้งมือหนึ่งมือสอง ผู้ผลิตและจำหน่ายเครื่องจักรและเครื่องมือทุกชนิด เช่น เครื่องจักรกลหนัก เครื่องจักรกลเบา ผลิตอุปกรณ์หรือส่วนประกอบพื้นฐานของเครื่องใช้ไฟฟ้าต่าง ๆ เช่น สายไฟ หลอดไฟ ฉนวนไฟฟ้า มอเตอร์ต่าง ๆ การผลิตอูมิเนียม ผลิตและตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เหล็ก สเตนเลส ผู้ผลิตจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง วัสดุก่อแต่ง สุขภัณฑ์ การก่อสร้าง อาคาร หรือที่อยู่อาศัย

4. กลุ่มอาชีพใหม่ด้านความคิดสร้างสรรค์

ท่ามกลางกระแสการแข่งขันของโลกธุรกิจที่ไร้พรมแดนและการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีการสื่อสารและการคมนาคม การแลกเปลี่ยนสินค้าจากที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่ที่อยู่ห่างไกลนั้นเป็นเรื่องง่ายในปัจจุบันเมื่อข้อจำกัดของการข้ามพรมแดนมิใช่อุปสรรคทางการค้าต่อไป จึงทำให้ผู้บริโภคหรือผู้ซื้อที่มีสิทธิเลือกสินค้าใหม่ได้อย่างเสรีทั้งในด้านคุณภาพและราคา ซึ่งการเรียนรู้และพัฒนาสินค้าและบริการต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตลาดอยู่แล้วในยุคโลกไร้พรมแดนกระทำได้ง่าย ประเทศที่มีต้นทุนการผลิตต่ำ เช่น ประเทศจีน อินเดีย เวียดนาม และประเทศในกลุ่มยุโรปตะวันออก จะมีความได้เปรียบในการแข่งขันด้านราคา ด้วยเหตุนี้ประเทศผู้นำทางเศรษฐกิจหลายประเทศจึงหันมาส่งเสริมการค้า นโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการใหม่ๆ และหลีกเลี่ยงการผลิตสินค้าที่ต้องต่อสู้ด้านราคา โดยหลักการของเศรษฐกิจสร้างสรรค์คือแนวคิดหรือแนวปฏิบัติที่สร้าง/เพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการได้โดยไม่ต้องใช้ทรัพยากรมากนัก แต่ใช้ความคิด สติปัญญา และความคิดสร้างสรรค์ให้มากขึ้น

ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเจริญเติบโตอย่างคุณภาพและยั่งยืน ให้มีความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจบนฐานความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และภูมิปัญญา ภายใต้ปัจจัยสนับสนุนที่เอื้ออำนวยและระบบการแข่งขันที่เป็นธรรมเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศ มุ่งปรับโครงสร้างและการลงทุนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสาขาบริการที่มีศักยภาพบนพื้นฐาน

ของนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาธุรกิจสร้างสรรค์และเมืองสร้างสรรค์เพิ่มผลผลิตของภาคเกษตร และสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาภาคอุตสาหกรรมสู่ อุตสาหกรรมฐานความรู้เชิงสร้างสรรค์และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ ระบบโลจิสติกส์ สร้างความมั่นคงด้านพลังงานควบคู่ไปกับการปฏิรูปกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ทาง เศรษฐกิจและการบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศที่ เข้มแข็งและขยายตัวอย่างมีคุณภาพ

กลุ่มอาชีพใหม่ด้านความคิดสร้างสรรค์ จึงเป็นอาชีพที่อยู่บนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ (Knowledge) การศึกษา (Education) การสร้างสรรค์งาน (Creativity) และการใช้ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property) ที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม (Culture) การสั่งสมความรู้ของสังคม (Wisdom) และเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ (Technology and Innovation) (อาคม เดิมพิทยาไพสิฐ, 2553) ดังนั้น กลุ่มอาชีพใหม่ด้านความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นการต่อยอดหรือการพัฒนาอาชีพในกลุ่มอาชีพเดิม คือ กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม กลุ่มอาชีพคหกรรม กลุ่มอาชีพหัตถกรรม และกลุ่มอาชีพศิลปกรรม

กลุ่มอาชีพใหม่ด้านความคิดสร้างสรรค์ เช่น แฟชั่นเสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องสำอาง ทรงผม สปาสมุนไพร การออกแบบสื่อ/ภาพยนตร์/โทรทัศน์ เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ วัสดุก่อสร้าง แบบประหยัพลังงาน เซรามิกผ้าทอ จักสาน แกะสลัก รถยนต์พลังงานทางเลือก ขาเทียมหุ่นยนต์เพื่อคนพิการ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลาดน้ำอโยธยา เป็นต้น

5. กลุ่มอาชีพใหม่ด้านการจัดการและบริการ เช่น ธุรกิจบริการท่องเที่ยว ธุรกิจบริการ สุขภาพ ธุรกิจบริการโลจิสติกส์ ธุรกิจภาพยนตร์ ธุรกิจการจัดประชุมและแสดงนิทรรศการ บริการที่ปรึกษาด้าน อสังหาริมทรัพย์ ที่ปรึกษาทางธุรกิจ

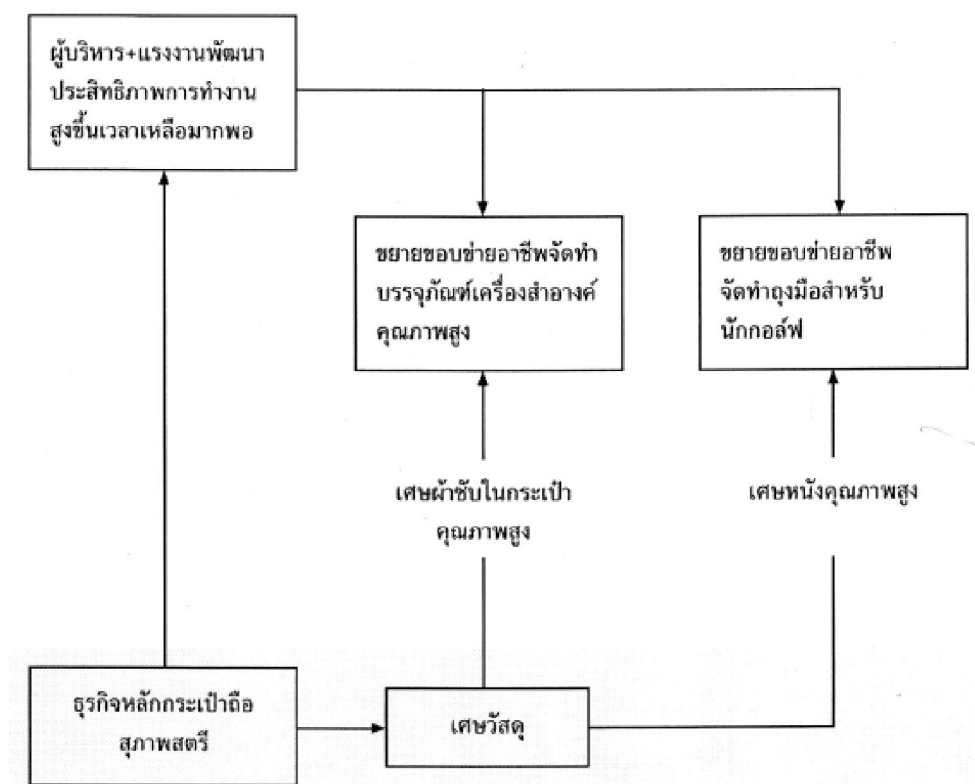
งานอาชีพใหม่ทั้ง 5 กลุ่ม ในอนาคตจะมีการเติบโตทางธุรกิจมากขึ้น จึงมีความต้องการ เจ้าหน้าที่ บุคคล พนักงาน เพื่อควบคุมและปฏิบัติงานที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะฝีมือเป็นจำนวนมาก

การขยายขอบข่ายอาชีพระดับประเทศ

ธุรกิจที่มีการขยายขอบข่ายอาชีพในระดับประเทศ มักจะเป็นธุรกิจที่สร้างประสิทธิภาพในระบบการจัดการใช้ทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกำลังคนทั้งระดับบริหารจัดการ และแรงงาน การจัดการเงินทุน การจัดการวัตถุดิบเข้า การผลิต และกระบวนการผลิตให้ได้ผลผลิตสูงสุด และมีของเสียหายน้อยที่สุด เป็นเรื่องสำคัญในงานอาชีพด้านเกษตรกรรม งานอาชีพด้านอุตสาหกรรม งานอาชีพด้านพาณิชยกรรม งานอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ งานอาชีพด้านอำนาจการและอาชีพเฉพาะทาง ดังนั้นการจัดตั้งธุรกิจรองลงมาที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับการลดปริมาณการเสียหายให้น้อยที่สุดจนเหลือศูนย์รองรับธุรกิจหลัก จึงเกิดการขยายขอบข่ายอาชีพขึ้น

ตัวอย่างที่ 1 การขยายขอบข่ายจากอาชีพผลิตกระเป๋าถือสุภาพสตรี

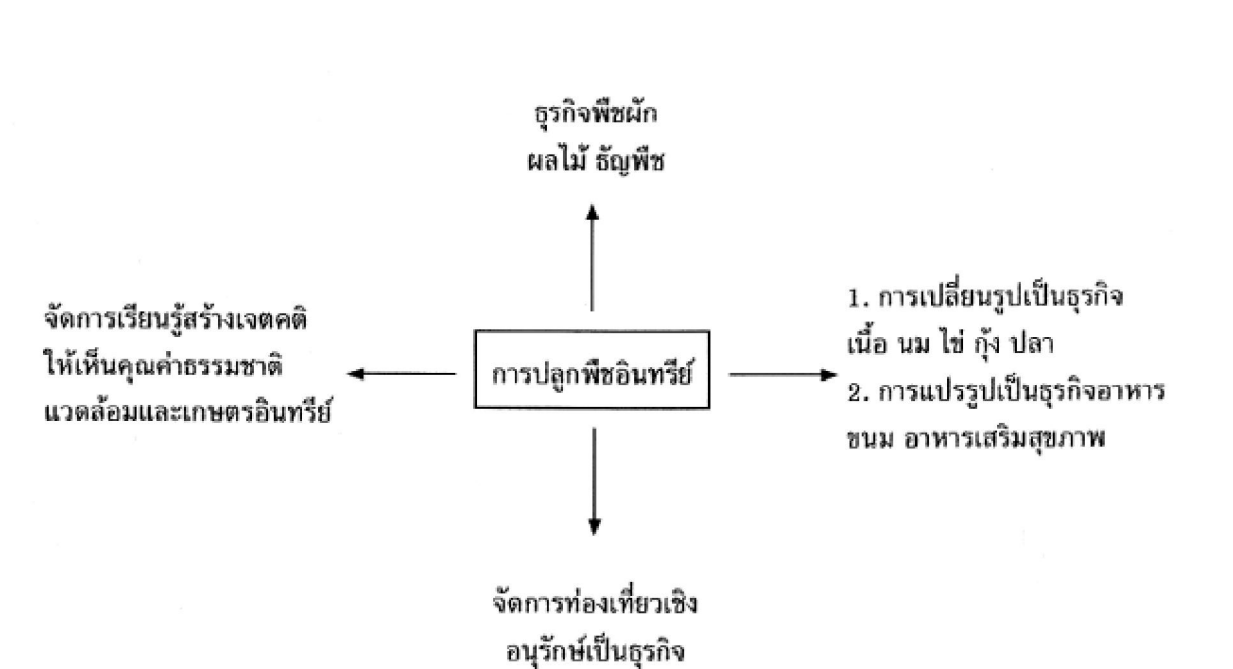
การขยายอาชีพระดับโลก

การขยายอาชีพระดับโลก

หากเราจะมองไปที่ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น ซึ่งเป็นนักคิด นักพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอื่นๆ ล้วนแต่ทำลายสิ่งแวดล้อม ประเทศมหาอำนาจเหล่านี้จึงขยายขอบข่ายการผลิตออกไปยังประเทศที่ค่าจ้างแรงงานต่ำ และหันกลับมาอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สร้างความสวยงามให้กับบ้านเมือง และชนบท สร้างเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว หันมาพัฒนาการผลิตอาหาร พืช ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ ในระบบเกษตรอินทรีย์ที่มีความปลอดภัยและคุณภาพสูง เพื่อสร้างพื้นฐานสุขภาพชีวิตประชาชนของเขาให้อยู่ดีมีสุขสู่การมีปัญญาอันล้ำเลิศ

ตัวอย่างที่ 1 การขยายขอบข่ายอาชีพจากเกษตรอินทรีย์

จากตัวอย่างเราจะเห็นว่า อาชีพปลูกพืชอินทรีย์เป็นอาชีพหลักที่สามารถขยายขอบข่ายออกไปเป็นอาชีพปศุสัตว์และประมง อาชีพแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร อาชีพท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และอาชีพจัดการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับเกษตรอินทรีย์

ใบงานที่ 2

การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างและเหมือนกันระหว่างการขยายอาชีพระดับชุมชน
ระดับประเทศ และต่างประเทศ

		ผลการวิเคราะห์สิ่งแตกต่าง		ผลการวิเคราะห์สิ่งแตกต่าง	
		ข้อสรุป	เหตุผล	ข้อสรุป	เหตุผล
1. การวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ระหว่างชุมชนกับ ระดับประเทศ	1.1 ระดับชุมชน				
	1.2 ระดับประเทศ				
2. การวิเคราะห์ เปรียบเทียบ ระหว่างชุมชนกับ ระดับโลก	2.1 ระดับชุมชน				
	2.2 ระดับโลก				

ใบงานที่ 3

**การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และ ภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย
ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา**

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนคิดจากประสบการณ์ของตนเองว่าการประกอบอาชีพของท่านควรมีขอบข่าย
อะไรบ้างที่จะนำไปสู่การขยายอาชีพเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับตนเองได้ด้วยการคิดวิเคราะห์จาก
องค์ประกอบในตารางนี้ แล้วระบุขอบข่ายอาชีพที่ควรจะต้องเกี่ยวข้อง

1. อาชีพของผู้เรียนที่ประกอบการอยู่คือ
2. ผลการวิเคราะห์ขอบข่ายอาชีพที่ควรจะต้องเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับตนเองและ
สัมพันธ์กับอาชีพที่ทำอยู่ได้

องค์ประกอบ	ขอบข่ายอาชีพที่ควรจะต้องเกี่ยวข้อง
การหมุนเวียน เปลี่ยนรูป	1 2 3 4
การสร้างและพัฒนาเครือข่าย	1 2 3 4
การตลาด	1 2 3 4
การส่งเสริมการท่องเที่ยวและนันทนาการ	1 2 3 4
การส่งเสริมสุขภาพ อนามัย	1 2 3 4
การเรียนรู้	1 2 3 4
อื่น ๆ	1 2 3 4

คำชี้แจง : ให้กลุ่มผู้เรียนและครูร่วมกันนำผลการวิเคราะห์ของตนเองมาบูรณาการเป็นข้อบ่งชี้การขยายอาชีพของกลุ่ม

1. กลุ่มผู้เรียนหมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
2. ผลการวิเคราะห์ข้อบ่งชี้อาชีพที่ควรจะต้องเกี่ยวข้องเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืนให้กับชุมชน

องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์	ข้อบ่งชี้อาชีพที่ควรจะต้องเกี่ยวข้อง
การหมุนเวียน เปลี่ยนรูป	1 2 3 4
การสร้างและพัฒนาเครือข่าย	1 2 3 4
การตลาด	1 2 3 4
การส่งเสริมการท่องเที่ยวและนันทนาการ	1 2 3 4
การส่งเสริมสุขภาพ อนามัย	1 2 3 4
การเรียนรู้	1 2 3 4
อื่น ๆ	1 2 3 4

คำชี้แจง : ให้กลุ่มผู้เรียนร่วมกันทำบันทึกผลการคิดหาเหตุผลในการขยายอาชีพจากประสบการณ์จริงของ
ตัวผู้เรียนมาสรุปจัดเป็นความคิดของกลุ่ม

สภาวะแวดล้อม	ลักษณะเหตุผลความจำเป็นที่ต้องขยายอาชีพ
1. ด้านสิ่งแวดล้อม	
2. ด้านสังคม	
3. ด้านศิลปวัฒนธรรม	
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	

ใบงานที่ 5

การขยายอาชีพในชุมชน ประเทศ และ ภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

คำชี้แจง : ให้คณะครูและผู้เรียนร่วมกันทำความเข้าใจในการพิจารณาคัดตัดสินใจว่าประเด็นเหตุผลความจำเป็นในแต่ละตัว มีปฏิสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับตัวแปรด้านคุณค่าแต่ละตัวหรือไม่ ถ้าสัมพันธ์ให้คะแนน 1 ไม่สัมพันธ์ให้ 0 แล้วรวมคะแนนในแต่ละประเด็น เมื่อพิจารณาครบทุกประเด็นแล้ว ให้จัดลำดับความสำคัญจากคะแนนมากไปน้อย ดังตัวอย่าง

ประเด็นเหตุผลความจำเป็นของการขยายขอบข่ายอาชีพ	ตัวแปรคุณค่า				รวมคะแนน	จัดลำดับ
	เพิ่มรายได้ลดรายจ่าย	สังคมสันติสุข	ส่งเสริมสิ่งแวดล้อม	สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิต		
ตัวอย่าง						
1. รวบรวมมะพร้าวในชุมชนมาแปรรูปเป็นธุรกิจน้ำมันนวดอโรมา	1	0	0	1	2	3
2. รวบรวมรับซื้อขยะชุมชนส่งขาย	1	0	1	0	2	3
3. ครวเรือนส่วนใหญ่ของชุมชนปลูกไม้ใช้พลังงานให้เต็มพื้นที่ว่างใช้เป็นพลังงานของครอบครัวและขาย	1	1	1	0	3	1
4. เกษตรกรปลูกมันเทศเป็นธุรกิจหลักใช้ไบโमันเทศเลี้ยงปลากินพืชเป็นอาชีพขยาย	1	0	1	1	3	1
5. มีทรายแม่น้ำมากครัวเรือนส่วนใหญ่จึงประกอบการปั้นตุ่มน้ำซีเมนต์เป็นอาชีพขยาย	1	0	0	0	1	3

อภิปรายผลการวิเคราะห์ จากตารางสามารถอธิบายได้ว่า ประเด็นเหตุผลขยายอาชีพการปลูกไม้ใช้งานและการเลี้ยงปลานิลกินไบโमันเทศ เป็นประเด็นที่มีความสำคัญที่สุด

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาคิดตัดสินใจจัดลำดับความสำคัญของเหตุผลความจำเป็นของการขาย
 ขอบข่ายอาชีพของกลุ่มหรือชุมชน

ประเด็นเหตุผลความ จำเป็นของการขาย ขอบข่ายอาชีพ	ตัวแปรคุณค่า				รวม คะแนน	จัดลำดับ
	เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย	สังคม สันติสุข	ส่งเสริมสิ่ง แวดล้อม	สร้างมูลค่า เพิ่มให้ กับผลผลิต		

เรื่องที่ 3 : การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน

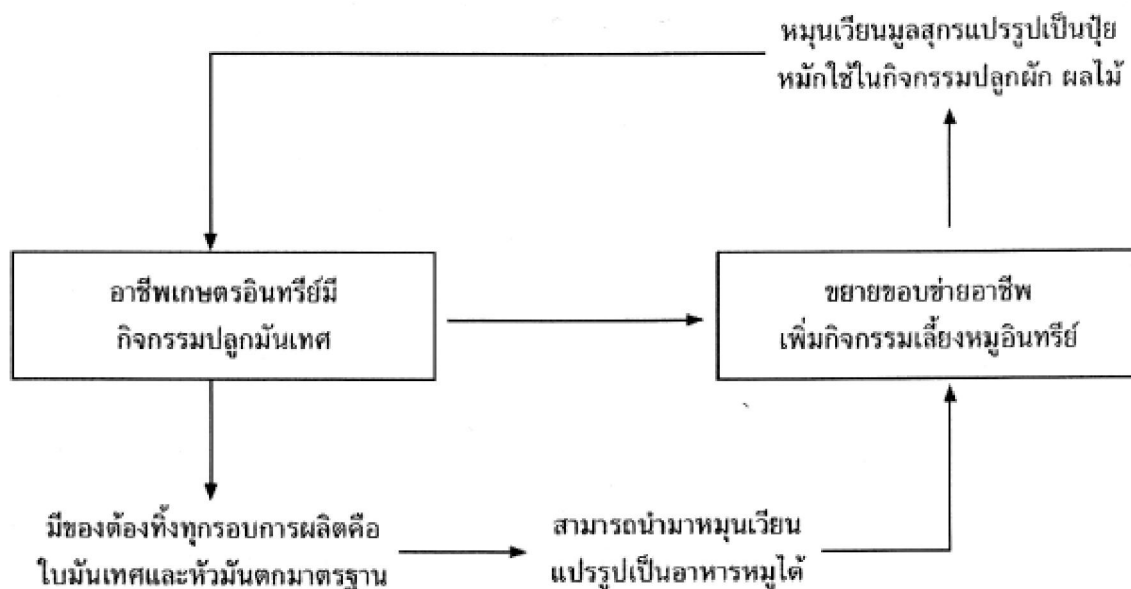
1. การกำหนดแนวทางขยายอาชีพ

1.1 เหตุผลในการขยายอาชีพ

เหตุผลความจำเป็นในอาชีพที่กล่าวไว้ในเบื้องต้นสามารถสรุปเหตุผลของการขยายอาชีพอาชีพได้ดังนี้

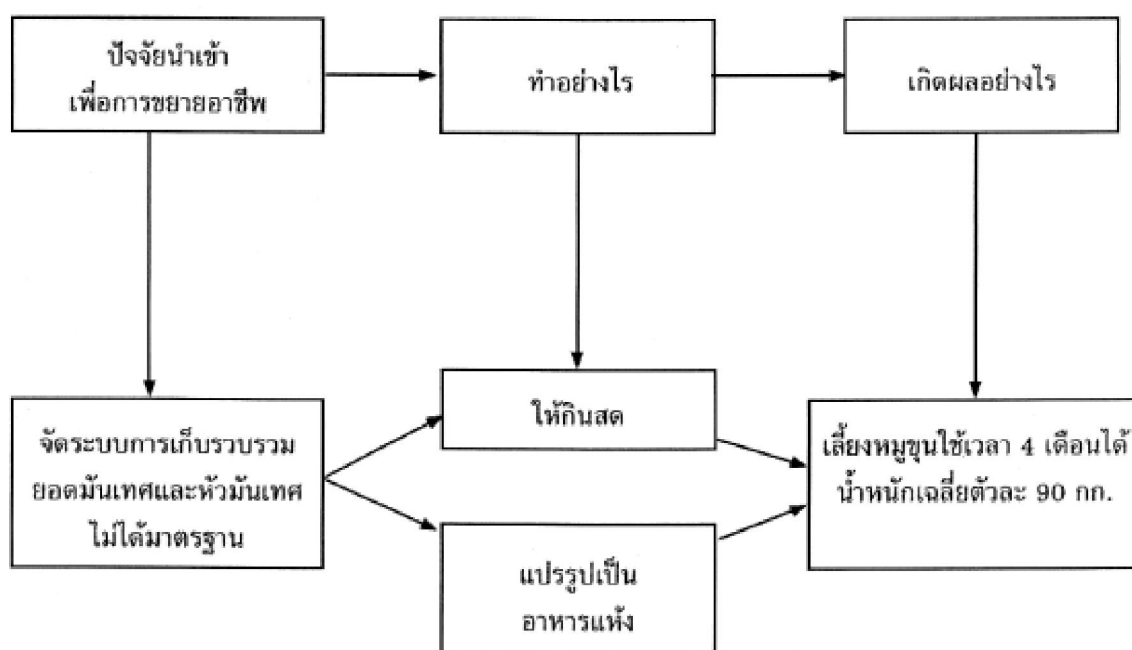
1. สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ
2. สภาพแวดล้อมทางสังคม
3. สภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม
4. สภาพแวดล้อมทางสิ่งแวดล้อม

ในการปฏิบัติเหตุผลในการขยายอาชีพ ในแต่ละสภาพแวดล้อมนั้นไม่อิสระต่อกัน แต่มีความเชื่อมโยงผูกพันกัน และเป็นไปเพื่อการเพิ่มรายได้ของอาชีพหลักที่จะผลิตผลมาหมุนเวียนเปลี่ยนรูปสร้างมูลค่าเพิ่ม ดังตัวอย่างตามแผนภูมิดังนี้

1.2 ความคิดรวบยอดของหลักการขยายอาชีพ

ในการกำหนดแนวทางขยายอาชีพ เราควรสรุปกิจกรรมหลักของการขยายอาชีพให้มองเห็นชัดเจนเป็นความคิดรวบยอดที่ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าเพื่อการขยายอาชีพ คืออะไร กระบวนการผลิตทำอย่างไร และสุดท้ายจะเกิดอะไรขึ้น ดังตัวอย่างนี้

จากแผนภูมิสามารถอธิบายได้ว่า ความคิดรวบยอดของการขยายขอบข่ายอาชีพ เป็นการขยายอาชีพมาจากการใช้ยอดและหัวมันเทศไม่ได้มาตรฐาน มาแปรรูปเป็นอาหารให้หมูกิน ใช้เวลาเลี้ยงไม่เกิน 4 เดือนจะได้น้ำหนักเฉลี่ยตัวละ 90 กก.

1.3 วิเคราะห์พอเพียงในการดำเนินงาน

เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากผู้เรียน สามารถหาเหตุผลและสร้างความคิดรวบยอดได้ แล้วนำความเข้าใจมาวิเคราะห์หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการผลิต ประกอบด้วย ผลผลิตที่จะทำการลดต้นทุน และตัวแปรความพอเพียงที่ประกอบด้วยความมีเหตุผล ความพอเพียง ภูมิคุ้มกัน ความรอบรู้และคุณธรรม ผลการวิเคราะห์จะทำให้มองเห็นสิ่งที่เกิด และสิ่งที่ต้องทำในขอบเขตของความพอเพียง ดังนี้

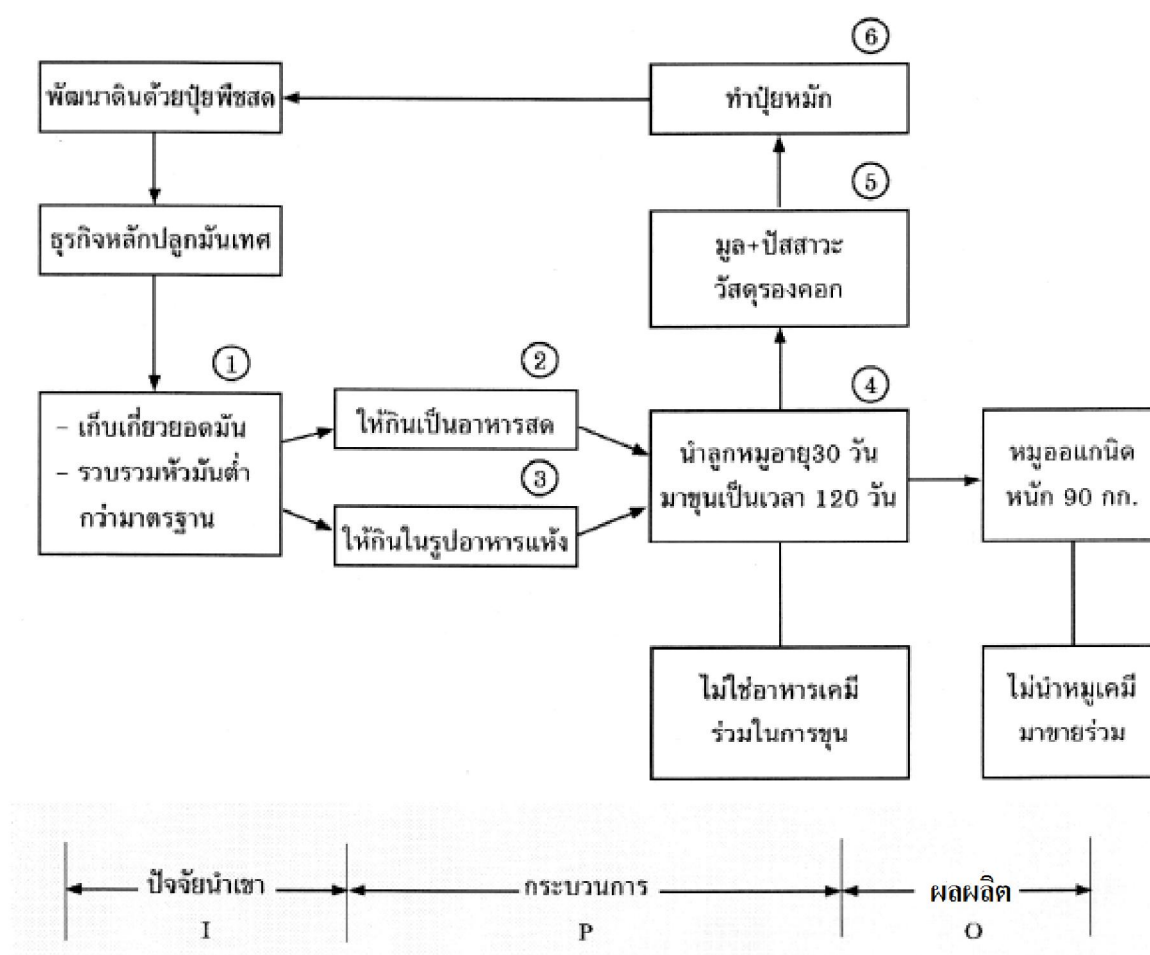
ตัวอย่าง : ตารางแสดงผลการวิเคราะห์หาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกิจกรรมขยายอาชีพกับตัวแปรเศรษฐกิจพอเพียง

ป.พอเพียง การผลิต	เหตุผล	ความพอดี	ภูมิคุ้มกัน	ความรอบรู้	คุณธรรม
ผลผลิต หมูอินทรีย์	ต้องการใช้ใบมันเทศ และหัวมันเทศต่ำกว่า มาตรฐานจำนวน มากมายใช้เลี้ยงหมู	ระยะเวลาการผลิต มันเทศใช้เวลา 120 วัน เท่ากับ อายุการเลี้ยงหมูขุน สามารถเลี้ยงหมู ได้รอบการผลิตละ 20 ตัว	- ตลาดหมูอินทรีย์มี ความต้องการสูง - กลุ่มผู้รักสุขภาพมี ความต้องการมาก	- ความพอเพียง ของธาตุอาหาร ในใบและหัว มันเทศ - การคิด วางแผนเลี้ยงหมู ให้กำหนดเวลา สัมพันธ์กับระยะ เวลาการปลูก และช่วงใบมัน เริ่มตัดแต่งมา เป็นอาหารได้	- เมื่อถึงเวลา ขายดีจนผล ผลิตไม่พอกับ ความต้องการ ของตลาด ต้อง ไม่นำหมูทั่วไป มาขายร่วมกับ หมูอินทรีย์
การลด ต้นทุน	ทำให้ใบและหัว มันเทศที่ต่ำกว่า มาตรฐานนำมาเป็น อาหารเลี้ยงหมูขุน ไม่มีของเหลือทิ้ง	- ใบมันเทศมี ปริมาณมากพอตัด แต่งให้กินได้ทุกวัน - หัวมันเทศเก็บใน ที่ร่มไม่ขึ้น สามารถ อยู่ได้นานถึง 30 วัน จึงหะพอติดกับการ เร่งการเจริญเติบโต ของหมู	- การปลูกมันเทศโดย ปกติต้องใช้แรงงานใน การตัดยอดมันและตัด เถาเพื่อไม่ให้ลงหัวตาม เถาต้องใช้แรงงานอยู่ แล้วทำให้เกิดรายได้ - หัวมันไม่ได้มาตรฐาน ปกติจะขายในราคาถูก หรือทิ้งไป	- อัตราการตัด ใบมันและระยะ เวลาที่เหมาะสม ไม่ทำให้ผลผลิต หัวมันเทศลดลง - การแปรรูป หัวมันให้เป็นมัน เส้นตากแห้งเก็บ เป็นอาหารหมูได้นานขึ้น	- ไม่ใช้อาหาร ที่ผสมสารเคมี และฮอร์โมน กระตุ้นการ เจริญเติบโต และปริมาณ เนื้อเข้ามาเพิ่ม เต็มให้หมู
	ใช้ขี้หมูแปรรูปเป็น ปุ๋ยหมักหมุนเวียน เข้ามาใช้ในการ บำรุงดินพืชที่ใช้ทำ ปุ๋ยพืชสด	ปุ๋ยหมักจากขี้หมู นำไปใช้บำรุงดิน พืชที่ใช้ทำปุ๋ยพืช สดเท่านั้น	ปุ๋ยหมักจากขี้หมูเพิ่ม ปริมาณธาตุอาหารใน ดินทำให้พืชที่ใช้ทำปุ๋ย พืชสดเจริญงอกงาม ได้ปุ๋ยพืชสดอย่างพอ เพียง	- วิธีการทำปุ๋ย หมักจากขี้หมู	ไม่นำปุ๋ยเคมี เข้ามาใช้ร่วม ในกระบวนการ หมัก

1.4 การกำหนดแนวทางขยายอาชีพ

หลังจากนำความคิดรวบยอดการขยายขอบข่ายอาชีพมาวิเคราะห์ความพอเพียงในการดำเนินการ จะทำให้เราเห็นสภาพปฏิสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรการผลิตกับตัวแปรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่จะบอกให้เรารู้ว่าความคิดการขยายอาชีพเหมาะสมที่จะทำหรือไม่จากตัวอย่างการวิเคราะห์เราจะพบว่าตัวแปรทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจะควบคุมความคิดของเราให้อยู่ในขอบข่ายที่เหมาะสมมีภูมิคุ้มกัน โอกาสประสบความสำเร็จ มีสูง

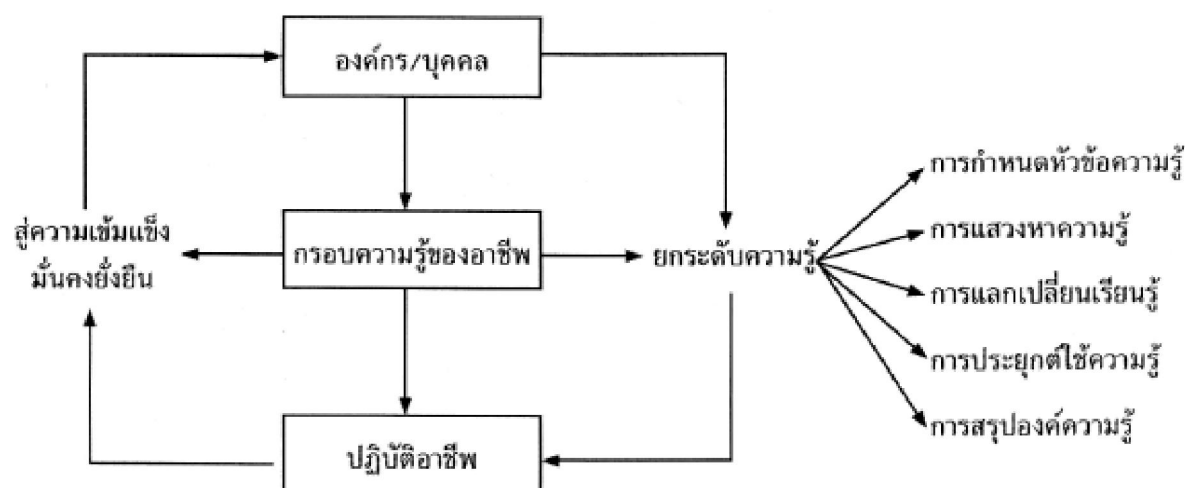
การกำหนดแนวทางของอาชีพ จึงอาศัยความรู้ที่ได้จากผลการวิเคราะห์มากำหนดโดยใช้วงจร I-P-O (ปัจจัยนำเข้า-กระบวนการ-ผลผลิต) เป็นฐานในการกำหนดแนวทางขยาย อาชีพดังตัวอย่างนี้

จากแนวทางการขยายอาชีพดังกล่าวนี้ จะทำให้เรามองเห็นภาพชีวิตของงานอย่าง แจ่มชัดด้วยตนเอง สามารถนำไปสู่การเรียนรู้เพื่อการขยายขอบข่ายอาชีพสู่ความเข้มแข็ง ยั่งยืนต่อไป

1.5 การจัดการความรู้

กรอบความคิดการจัดการความรู้

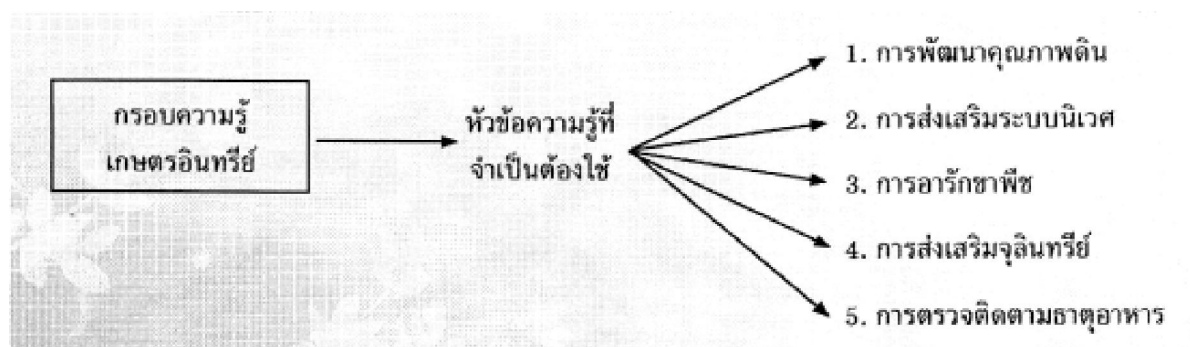
จากรูปสามารถอธิบายได้ว่าการจัดการความรู้เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบร่วม คือองค์กรหรือบุคคล ในการประกอบอาชีพ กรอบความรู้ของอาชีพ และการปฏิบัติการอาชีพที่มีเป้าหมายสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืนให้กับอาชีพ ดังนั้นการประกอบอาชีพจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนากรอบความรู้ของตนเองให้ยกระดับความรู้พอเพียงที่จะใช้ปฏิบัติการ สร้างอาชีพสู่ความเข้มแข็งยั่งยืนของกลุ่มอาชีพ

จากสาระข้างต้นอาจจะสรุปรูปแบบการจัดการความรู้ได้เป็น 2 ขั้นตอน คือ

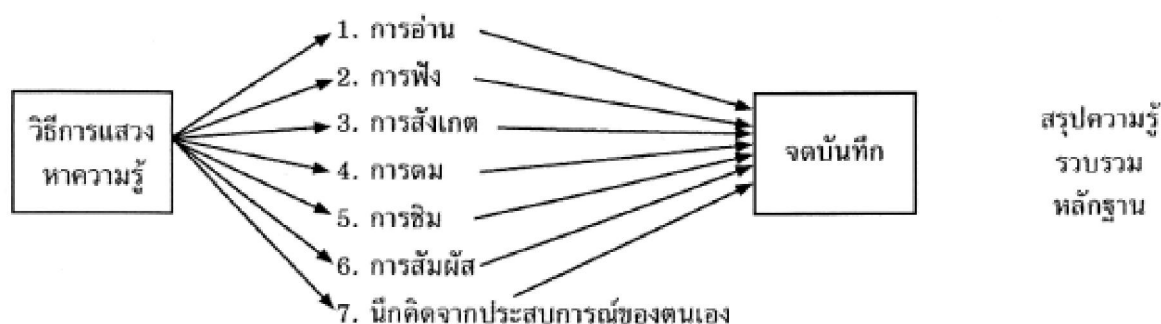
1. การยกระดับความรู้ของการประกอบอาชีพ
2. การปฏิบัติการใช้ความรู้สร้างความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน ให้อาชีพ (จะกล่าวในบทต่อไป)

การยกระดับความรู้ของการประกอบอาชีพ เป็นกิจกรรมจัดการกรอบความรู้ของการประกอบอาชีพ ให้ยกระดับความรู้สูงขึ้นเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ปฏิบัติการในระบบของธุรกิจอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมไม่น้อยกว่า 5 กิจกรรม คือ

1. กำหนดหัวข้อความรู้เพื่อใช้พัฒนาธุรกิจอาชีพว่าควรจะมีหัวข้อความรู้อะไรบ้าง ที่สามารถครอบคลุมใช้พัฒนาการดำเนินสู่ความเข้มแข็งมั่นคงยั่งยืนได้

2. การแสวงหาความรู้ เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการระบุหัวข้อความรู้ คณะทำงานของกลุ่มอาชีพจะต้องปฏิบัติการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากภูมิปัญญาในกลุ่มอาชีพและแหล่งความรู้ต่าง ๆ โดยใช้กระบวนการ ดังนี้

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาเป็นกิจกรรมที่ให้คณะทำงานแยกกันไปแสวงหาความรู้ ทำผลสรุปความรู้ หลักฐานร่องรอยต่าง ๆ มานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมกันสรุปจัดเข้าระบบงานที่เป็นรูปแบบแนวทางเพื่อการพัฒนา

4. การประยุกต์ใช้ความรู้ เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้วยการนำรูปแบบแนวทางมาทดลองประยุกต์ใช้ความรู้ ความจริง บันทึกผลการทดลอง ทดลองซ้ำ จนมั่นใจในข้อมูล นำผลการทดลองที่ได้แล้วประเมินสรุปผล

5. การสรุปองค์ความรู้ เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศ ผลสรุปการทดลองมาเขียนเป็นเอกสารคู่มือดำเนินงานที่ประกอบด้วย

- 1) ภาพรวมระบบของงาน
- 2) ระบุคุณภาพและมาตรฐานของผลผลิตที่ต้องเกิดขึ้น
- 3) ระบุกิจกรรมแสดงขั้นตอนการจัดการปฏิบัติการใช้ภาษาที่รัดกุม สามารถเรียนรู้ทำตามได้

4) ระบุปัจจัยดำเนินงานและมาตรฐานที่ต้องการ

เอกสารคู่มือดำเนินงานหรือองค์ความรู้ จะเป็นเอกสารความรู้ใช้ดำเนินงานและควบคุมการทำงานให้เกิดคุณภาพได้ จึงเป็นความรู้ที่ถูกระดับให้สูงขึ้นเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ใช้ปฏิบัติการสร้างความสำเร็จ ความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน ให้กลุ่มอาชีพ

เรื่องที่ 4 : คุณธรรม จริยธรรม

การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพของตนเองให้มีความมั่นคงในธุรกิจอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม

หลักการพัฒนาตนเองเพื่อพัฒนาอาชีพ

1. การพัฒนาตนเองตามแนวพระราชดำริ

1.1 ความรู้ ความสามารถ ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเน้นว่าควรเป็นความรู้ความสามารถที่เบ็ดเสร็จของผู้ปฏิบัติ ประกอบกับความมีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติงาน อันจะเป็นปัจจัยที่ทำให้การทำงานได้ผล

1.2 การรู้จักการประยุกต์ใช้ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงย้ำว่าการจะทำงานให้สำเร็จ ผู้ปฏิบัติต้องรู้จักประยุกต์ใช้ดังนี้

- 1) พิจารณาให้รอบคอบก่อนที่จะประกอบกิจการใด ๆ
- 2) พิจารณาให้วางใจเป็นกลาง จะช่วยให้ปฏิบัติได้ถูกต้องเหมาะสม
- 3) พิจารณาถึงสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่นและผลสะท้อนที่อาจเกิดขึ้น
- 4) พยายามหยิบยกทฤษฎีทางวิชาการมาปรับใช้ให้เหมาะสม

1.3 การคิดอย่างรอบคอบ ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงแนะนำว่า

- 1) ใช้ความคิดให้เป็นเครื่องช่วยความรู้ จะได้ใช้ความรู้ให้ถูกต้อง
- 2) ใช้ความจริงใจอันเที่ยงตรงตามเหตุผล และมีความเที่ยงธรรม จะได้สร้างสรรค์

ประโยชน์ได้อย่างสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

1.4 การใช้ปัญญา ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงอธิบายว่า

“การประมาทหมิ่นปัญญาคนอื่น ไม่ยอมทำตามความคิดและความรู้ของคนอื่นนี้แหละเป็นเหตุสำคัญที่ทำให้งานอื่น ๆ หยุดชะงัก ต้องเริ่มใหม่อยู่ร่ำไป จะต้องล้มเหลวมากกว่าครั้งที่แล้ว ผู้มีความคิดควร

จะต้องเข้าใจว่า ปัญหาของผู้อื่นที่เขาคิดมาดีแล้ว ใช้ได้มาดีแล้ว ในงานนั้นย่อมเป็นพื้นฐานอย่างดีสำหรับเรา ที่จะก่อสร้างเสริมความรู้ของงานมันคงต่อไป การประมาณปัญหาผู้อื่นเท่ากับไม่ได้ใช้พื้นฐานที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์” นอกจากนี้ยังมีสาระสำคัญพอที่จะสรุปได้ คือ

1) ปัญหา คือ ความรู้ผนวกกับความเฉลียวฉลาด จัดเป็นความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตัวบุคคล

2) ต้องใช้ปัญหาในการคิดอ่านอยู่เสมอ จึงจะมั่นคงแข็งแรง เพราะทุกคนจำเป็นต้องใช้ปัญญาค่อดชีวิต

3) ไม่ควรประมาณปัญหาของตนและผู้อื่น ดังแนวพระบรมราโชวาทที่พระราชทานไว้

1.5 การมีสติและสงบสำรวม ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสกล่าวโดยสรุปว่า สติเป็นคู่กับปัญญา และทรงใช้ความหมายของสติว่าเป็นความระลึกได้ ความรู้ ความไม่วิปลาส ความรู้จักยับยั้งชั่งใจ ส่วนคำว่า “สงบสำรวม” หมายถึงความ เรียบร้อยเป็นปกติทั้งจิตใจและการกระทำ การรู้จักสำรวมระวังกายใจให้สงบเป็นปกตินั้น จะช่วยให้มีการยั้งคิดในการทำงานทุกอย่าง

1.6 ความจริงใจและการมีสัจจะ ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงสอนว่า

1) บุคคลผู้ปรารถนาความสำเร็จและความเจริญ จะต้องเป็นผู้ที่ยอมรับความจริง และยึดมั่นในความจริง มีความจริงใจทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอย่างมั่นคง

2) ต้องมีสัจจะ คือ ความจริงใจในด้านคำพูดและการกระทำ และปฏิบัติให้ได้โดยเคร่งครัดครบถ้วน

1.7 การมีวินัย ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงอธิบายว่า บุคคลผู้มีวินัย คือ คนมีระเบียบ ได้แก่ ระเบียบในการคิดและการกระทำ ผู้ใดไม่มีระเบียบไว้ ถึงแม้จะมีวิชา เรียวแรง ความกระตือรือร้นอยู่เพียงไรก็มักทำงานให้เสร็จไม่ได้ เพราะความคิดอ่านว่าวนสับสนที่จะทำอะไรก็ไม่ถูกตามลำดับขั้นตอน มีแต่ความลังเล ความขัดแย้งในความคิด ทั้งในการปฏิบัติงาน การมีวินัย หมายถึง การมีระเบียบจำแนกเป็น 2 ประเภท

1) วินัยทางกาย คือ การปรับกิจกรรมมาทำให้เป็นผู้ที่รู้จักขวนขวายหาความรู้ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ

2) วินัยทางใจ คือ การเป็นผู้ที่รู้จักยั้งคิดและคิดอย่างมีเหตุผล การรู้จักประสานกับผู้อื่น ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงแนะนำว่า

(1) งานแต่ละชิ้นจะต้องปฏิบัติให้ประสานสอดคล้องกัน และพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ฉะนั้น ต้องมีการเตรียมตัวที่จะปฏิบัติงานประสานกับผู้อื่นอย่างฉลาด

(2) ต้องเปิดใจให้กว้าง หนักแน่นและมีเหตุผล มีวิจารณ์ญาณ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

1.8 การสร้างสรรค์และพัฒนา ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงย้ำว่า

- 1) การสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าต้องเริ่มที่การศึกษาพื้นฐานเดิมมาก่อน รักษาส่วนที่มีอยู่แล้วให้คงไว้ และพยายามปรับปรุงสร้างเสริมโดยอาศัยหลักวิชา ความคิด พิจารณาตามกำลังความสามารถ
- 2) การพัฒนาปรับปรุงควรค่อย ๆ ทำด้วยสติ ไม่ต้องรีบร้อน ผลที่เกิดขึ้นจะแน่นอนและได้ผลดี

1.9 การวางแผนในการทำงาน ในข้อนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงแนะนำว่า

- 1) งานทุกอย่างจำเป็นต้องมีโครงการที่แน่นอนสำหรับดำเนินงาน
- 2) ตั้งเป้าหมาย ขอบเขต และหลักการไว้อย่างแน่นอน เพราะจะช่วยให้ปฏิบัติได้รวดเร็วและถูกต้องเหมาะสม
- 3) ต้องมีอุดมการณ์และหลักที่มั่นคง จึงจะทำงานใหญ่ ๆ ได้สำเร็จ
- 4) ต้องมุ่งมั่นทำงานด้วยความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม

2. การพัฒนาตนเองตามแนวพุทธศาสนา

2.1 ทาน คือ การให้ เป็นหลักปฏิบัติในการพัฒนาตนเองสำหรับที่จะใช้ในการเกื้อหนุน จุนเจือซึ่งกันและกัน

2.2 ศีล คือ การรักษา กาย วาจา ใจ ให้ตั้งอยู่อย่างปกติ ไม่เบียดเบียนกันความสงบสุข ย่อมเกิดขึ้น

2.3 ปริจาคะ คือ การสละสิ่งที่เป็นประโยชน์น้อย เพื่อประโยชน์ที่มากกว่า การสละเพื่อรักษาหน้าที่ รักษากิจที่พึงกระทำ รักคุณความดี เพื่อความสุข ความเจริญในการอยู่ร่วมกัน

2.4 อาชวะ คือ ความเป็นผู้ซื่อตรงต่อตนเอง บุคคล องค์กร มิตรสหาย หน้าที่การงาน

2.5 มัทวะ คือ ความอ่อนโยน มีอัธยาศัยไมตรี อ่อนโยน มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ ไม่ถือดีถึงถิ่นตวงอำนาจ

2.6 ตบะ คือ ความเพียร ผู้มีความเพียรสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุถึงสำเร็จได้ด้วยดี มักเป็นผู้มีความอดทนสูง

2.7 อักโกระ คือ ความไม่โกรธ ตลอดจนไม่พยายามทำร้ายผู้อื่น ความไม่โกรธมีขึ้นได้ เพราะความเมตตา หวังความสุขความเจริญซึ่งกันและกัน

2.8 อหิงสา คือ การหลีกเลี่ยงความรุนแรง และไม่เบียดเบียนหรือเคารพในชีวิตของผู้อื่น คำว่า “อหิงสา” เป็นภาษาสันสกฤต หมายถึง การหลีกเลี่ยงการบาดเจ็บที่เรียกว่า หิงสา อหิงสาเป็นแก่นใน ศาสนาพุทธ ศาสนาฮินดู และศาสนาเชน อหิงสา มีการกล่าวไว้ในปรัชญาอินเดีย ประมาณ 800 ปีก่อน พุทธศักราช

2.9 ขันติ คือ ความอดทน อดทนต่อการตรากตรำประกอบการทำงานต่าง ๆ อดทนต่อถ้อยคำ ไม่พึงประสงค์ หรือสิ่งอื่นไม่ชอบใจต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกันของคนหมู่มาก

2.10 อวิโรธนะ คือ ความไม่ผิด ผิดในที่นี้หมายถึง ผิดจากความถูกต้อง ทุกอย่างที่คนทั่วไป ทำผิด เพราะไม่รู้ว่าผิด หรือรู้ว่าผิดแต่ยังคือคิดทำ ทั้ง ๆ ที่รู้ ถ้าปล่อยเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ก็ไม่รู้จัก ไม่อาจปฏิบัติ ในสิ่งที่ถูกต้องได้เลย

3. คุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ

ผู้ประกอบการจะต้องมีคุณธรรม จริยธรรม เกี่ยวกับเรื่องความรับผิดชอบใน การผลิตสินค้า เช่น ความสะอาด ความประณีต ความซื่อสัตย์ เข้าสู่ตลาด โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยต่อสุขภาพของ ผู้บริโภค หรือการให้บริการที่ปลอดภัยแก่ผู้รับบริการ

ในส่วนตัวของผู้ผลิต การประกอบอาชีพให้มีความมั่นคงได้ ผู้ประกอบการจะต้องมีคุณลักษณะ เป็นคนขยัน ซื่อสัตย์ รู้จักประหยัด อดออม มีความ پاکเพียร มีอุตสาหกรรม เพื่อความมั่นคงในการพัฒนาอาชีพ ของตนเองให้มีความมั่นคง

เรื่องที่ 5 : การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในการขายอาชีพในชุมชน สังคม และ ภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา

การขายของขายอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพจำเป็นต้องคำนึงผลกระทบที่เกิดจากการใช้
ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ ดิน น้ำ ทรัพยากรมนุษย์ และต้นทุนในการผลิตอย่างคุ้มค่า และไม่เกิด
ผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของคนในชุมชน สังคม และภูมิภาค 5 ทวีป ได้แก่ ทวีปเอเชีย
ทวีปออสเตรเลีย ทวีปอเมริกา ทวีปยุโรป และทวีปแอฟริกา ดังกรณีตัวอย่าง

ภาพข่าวหนังสือพิมพ์ : ผลกระทบของสารเคมี

ผลวิเคราะห์เชื้อ คลอสทริเดียม เพอร์ฟริงเจนส์ ในผักกาดคองและหน่อไม้คอง	
 ตัวอย่างที่สุ่มตรวจ	คลอสทริเดียม เพอร์ฟริงเจนส์ (ซี เอฟ ยู / กรัม)
ผักกาดคอง จากย่านตลาดพรานนก	50
หน่อไม้คอง จากย่านตลาดวงเวียนใหญ่	พบในปริมาณที่น้อยมาก
ผักกาดคอง จากย่านตลาดบางปะกอก	ไม่พบ
หน่อไม้คอง จากตลาดนัด ย่านพระประแดง	ไม่พบ
ผักกาดคอง จากย่านตลาดบางขุนศรี	ไม่พบ
วันที่วิเคราะห์ 30 พ.ย.- 3 ธ.ค. 2552 วิวิธีวิเคราะห์ FDA-BAM, 2001(Chapter 16) ฝ่ายวิจัยและบริหารข้อมูล / ฝ่ายบริการห้องปฏิบัติการ สถาบันอาหาร องค์การเคหะราชภัฏวชิรวิทยาดูแล เผยแพร่โดย แผนกประชาสัมพันธ์ โทร. 0-2886-8088 หรือ www.nfi.or.th/infocenter	

เชื้อก่อโรคในของหมักดอง

อาหารหมักดอง เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านของไทยมาช้านาน คนสมัยโบราณจึงคิดค้นหาวิธีถนอมอาหารให้เก็บไว้ได้นาน ๆ จนมีคำกล่าวที่ว่า “เกิดเป็นคนไทย อยู่ที่ไหนก็ไม่อดตาย”

เพราะทุก ๆ ครั้ง ที่เราสามารถหาสิ่งมีชีวิตใกล้เคียงตัวนำมาปรับปรุง และประยุกต์เป็นอาหารให้เข้ากับลักษณะความเป็นอยู่ได้เป็นอย่างดี ถ้าทำทานเองในครอบครัวก็ไม่ใช่ไร

แต่ถ้าไม่มีเวลาทำแล้วไปหาซื้อตามท้องตลาด วันนี้ขอเตือนให้ต้องระวังกันสักนิด โดยเฉพาะอาหารหมักดอง

เนื่องจากอาหารหมักดองพื้นบ้านหลายชนิดนั้น อาจยังไม่ได้มาตรฐาน เพราะยังขาดการควบคุมในเรื่องของความสะดวกของวัตถุดิบ ขั้นตอนการทำและภาชนะบรรจุ รวมถึงการป้องกันอาหารจากการปนเปื้อนของเชื้อก่อโรค ซึ่งหากซื้ออาหารหมักดองที่ไม่มีการควบคุมความสะอาดมาทาน อาจทำให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายได้

เหมือนเช่นวันนี้ สถาบันอาหารได้สุ่มตัวอย่างของหมักดองและหน่อไม้ดอง เพื่อวิเคราะห์หาการปนเปื้อนของเชื้อที่มีชื่อว่า คลอสทริเดียม เพอร์ฟริงเจมส์ (*Clostridium perfringens*) ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดอาหารเป็นพิษ เชื้อนี้สามารถพบได้ในดิน น้ำ และอากาศ

หากวัตถุดิบ เช่น พืช ผัก ที่นำมาทำเป็นของหมักดองมีความสะอาดไม่เพียงพอ ก็อาจทำให้ร่างกายได้รับเชื้อชนิดนี้เข้าไปโดยไม่รู้ตัว

สำหรับคนที่ชื่นชอบทานผักกาดดองและหน่อไม้ดองบ่อย ๆ ลองดูผลวิเคราะห์ของสถาบันอาหารได้ตามตารางด้านล่าง ก่อนตัดสินใจรับประทานเข้าไป

ภาพขาวหนังสือพิมพ์ : อาหารเป็นพิษ

ยาฆ่าแมลงไร้กลิ่นไม่สิ้นอันตรายสูดดมมีสิทธิ์กลิ่นได้

อย. ชียาฆ่าแมลง ไร้กลิ่น ไม่สิ้นอันตราย สูดดม มีสิทธิ์กลิ่นได้ เวียนหัว และเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

เมื่อวันที่ 3 กพ. ๒๕๖๓ อย. สรณวต กรกชกร รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยว่า ปัจจุบันยังมีผู้บริโภคที่ใช้ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่ใช้ตามบ้านเรือน หรือทางสาธารณสุข อาทิ ผลิตภัณฑ์ป้องกันกำจัดแมลง และสัตว์อื่น ผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรค และผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในเรื่องของความเป็นอันตรายของ ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายว่า ผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายที่มีกลิ่นหอม ไม่มีกลิ่นฉุน หรือมีกลิ่นอ่อนมีความเป็นอันตรายน้อย หรือไม่อันตราย โดยการแสดงทำทางสูดดมพร้อมคำที่สื่อให้รู้สึกว่าผลิตภัณฑ์หอมสดชื่น หรือการแสดงข้อความที่ทำให้เข้าใจว่าผลิตภัณฑ์ทำจากธรรมชาติ

แต่ในความจริงแล้ว กลิ่นหอมเกิดจากการปรุงแต่งกลิ่นด้วยน้ำหอมสังเคราะห์ โดยอาจเป็นน้ำหอมที่ให้กลิ่นหอมคล้ายดอกไม้หรือน้ำมันหอมระเหยสกัดจากธรรมชาติ ซึ่งในความเป็นจริง หากผู้บริโภคสูดดมกลิ่นของผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายเข้าไปจะทำให้ปวดศีรษะ วิงเวียน กลิ่นได้ และเป็นอันตรายต่อสุขภาพได้

โดยประโยชน์ที่แท้จริงของการแต่งกลิ่นของผลิตภัณฑ์วัตถุอันตรายนั้น ก็เพื่อกลบกลิ่นที่ไม่พึงประสงค์ของสารออกฤทธิ์ของผลิตภัณฑ์ หรือสารเคมีที่ใส่เข้าไปในผลิตภัณฑ์เพื่อใช้เป็นตัวทำละลาย ตลอดจนคุณสมบัติทางเคมีและกายภาพของตัวผลิตภัณฑ์ ซึ่งมักจะมีความรุนแรง จึงต้องแต่งกลิ่นเพื่อช่วยลดความรุนแรงของกลิ่นในผลิตภัณฑ์ให้น้อยลง เพื่อให้ผู้บริโภคหันมาเลือกบริโภคสินค้ามากยิ่งขึ้น.

ภาพข่าวหนังสือพิมพ์ : การประสูติทกภัย สืบเนื่องมาจากการทำลายป่าไม้

เกิดฝนตกหนักใน มอ.หาดใหญ่ ทำให้น้ำท่วมขัง เครดิต : @BBalaka สงขลา ประกาศภัยพิบัติ 10 อำเภอ หาดใหญ่ชักธงแดง สั่งอพยพคนแล้ว หวั่นคืนนี้คืบกันน้ำจะรับ น้ำไม่ไหวและทะลักท่วมเมือง ขณะที่กรมอุตฯ ๑ เดือนพายุเข้าภาคใต้ฝั่งตะวันออกเที่ยงคืนนี้ เตรียมรับมือฝนตกหนัก น้ำป่าไหลหลาก อีกระลอก

ประกาศเตือนภัย “พายุดีเปรสชันในอ่าวไทย และอากาศหนาวเย็นบริเวณประเทศไทยตอนบน” ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 01 พฤศจิกายน 2553

เมื่อเวลา 04.00 น. วันนี้ (1 พย.) พายุดีเปรสชันบริเวณอ่าวไทยตอนล่าง มีศูนย์กลางห่างประมาณ 350 กิโลเมตร ทางตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดสงขลา หรือที่ละติจูด 6.5 องศาเหนือ ลองจิจูด 104.0 องศาตะวันออก มีความเร็วสูงสุดประมาณ 15 กม./ชม. คาดว่าจะเคลื่อนตัวผ่านบริเวณภาคใต้ตอนล่าง ในช่วงวันที่ 1-2 พฤศจิกายน ลักษณะเช่นนี้ทำให้บริเวณภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดสุราษฎร์ธานีลงไปมีฝนตกชุกหนาแน่น และมีฝนตกหนักถึงหนักมากหลายพื้นที่และอ่าวไทยมีคลื่นสูง 2-4 เมตร

จึงขอให้ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เสี่ยงภัยบริเวณที่ลาดเชิงเขาใกล้ทางน้ำไหลผ่าน และพื้นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ บริเวณจังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส กระบี่ ตรัง และสตูล ระวังอันตรายจากฝนตกหนัก ที่อาจทำให้เกิดสภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก และน้ำล้นตลิ่งได้ สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลของภาคใต้ฝั่งตะวันออก ขอให้ระวังอันตรายจากคลื่นลมแรงที่พัดเข้าสู่ฝั่งในระยะนี้ไว้ด้วย ชาวเรือบริเวณอ่าวไทยตอนกลางลงไป ควรงดออกจากฝั่งในระยะนี้ไว้ด้วย

อนึ่งในระยะ 1 - 2 วันนี้ บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นกำลังแรงจากประเทศจีนยังคงแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณประเทศไทยตอนบนมีอากาศหนาวเย็นโดยทั่วไปกับมีลมแรง สำหรับภาคเหนือตอนบน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อุณหภูมิต่ำสุด 12 - 16 องศาเซลเซียส ส่วนบริเวณยอดดอยและยอดภู อุณหภูมิต่ำสุด 6 - 12 องศาเซลเซียส

ภาพน้ำท่วมใหญ่ สงขลา

ในระยะนี้ขอให้ประชาชนติดตามข่าวพยากรณ์อากาศและเตือนภัยจากกรมอุตุนิยมวิทยาอย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตาม ล่าสุดมีรายงานว่า ทางหาดใหญ่ได้เปลี่ยนจากธงเหลืองเฝ้าระวังสถานการณ์ เป็นธงสีแดงแล้ว ซึ่งหมายความว่า น้ำจะท่วมได้ภายใน 3 - 60 ชั่วโมง โดยสั่งอพยพประชาชนทันที เนื่องจากคาดว่าในคืนนี้คืนก้นน้ำจะรับน้ำไม่ไหวและทะลักท่วมเมือง

โดยในตอนนี การไฟฟ้าสงขลาทำการตัดไฟ ทำให้ไฟดับเกือบทั่วทั้งจังหวัด และโรงประปาจมน้ำจนเหลือแค่โรงเดียว เจ้าหน้าที่แจ้งให้สำรองน้ำไว้ใช้โดยด่วน

ใบงานที่ 6

การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์จากประสบการณ์ของตนเองว่า การประกอบอาชีพควรจะต้องมีความรู้
อะไรบ้างที่จะใช้พัฒนาอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน โดยอาศัยองค์ประกอบของการคิดตามตัวอย่างดังนี้

องค์ประกอบอาชีพ	ระบอบองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
1. การจัดการการผลิต	1.1 ผลผลิต (1) คุณภาพ (2) การเก็บเกี่ยวและรักษา	(1) มาตรฐานคุณภาพผลผลิตที่ตลาดต้องการ (2) ขนาดอายุของผลผลิตที่ต้องเก็บเกี่ยว เข้าตลาด
	1.2 ขั้นตอนการผลิต (1) การจัดแปลงปลูก (2) การบำรุงรักษา (3) การอารักขาพืช	(1) การพัฒนาคุณภาพดิน (2) การจัดทำร่องและระยะปลูก (3) การจัดทำค้ำ (4) การจัดทำระบบให้น้ำ (1) การให้ธาตุอาหารพืช (2) การควบคุมความชื้น (3) การควบคุมความเป็นกรด ต่าง ของดิน ให้เหมาะสมกับความต้องการของพืช (1) การใช้ระบบหว่านโรยอาหาร (2) การใช้เชื้อรา (3) การใช้วิธีกล
	1.3 การจัดปัจจัยนำเข้า (1) ปุ๋ยหมัก (2) ปุ๋ยพืชสด (3) น้ำ	(1) อินทรีย์วัตถุและแหล่งจัดหา (2) วิธีการจัดทำปุ๋ยหมักคุณภาพ (1) ความเข้าใจและการใช้ปุ๋ยพืชสด (2) แหล่งเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด (3) การใช้จุลินทรีย์ส่งเสริมและพัฒนาปุ๋ยพืชสด (1) การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (2) การปรับค่า PH น้ำให้เหมาะสมกับพืช

องค์ประกอบอาชีพ	ระบอบองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
2. การจัดการการตลาด	2.1การจัดการกับปริมาณผลผลิต (1) ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะ ทำแล้วขายได้หมด (2) แผนการผลิต	(1) การศึกษาส่วนแบ่งตลาด (2) การศึกษาช่วงระยะเวลาและปริมาณ ความต้องการของตลาด (3) การจัดทำแผนการผลิตที่สัมพันธ์กับระยะ เวลาและปริมาณความต้องการของตลาด
	2.2 การจัดการตลาด (1) แหล่งขาย (2) การส่งเสริมการตลาด (3) ระบบการเงิน	(1) แนวทางการประสานและการเจรจา ธุรกิจกับแหล่งรับซื้อผลผลิต (1) บรรจุภัณฑ์ที่รักษาคุณภาพผลผลิต (2) การส่งมอบผลผลิตให้ลูกค้า (3) การจัดทำเครื่องหมายการค้า (1) การสร้างข้อตกลงระยะเวลาการรับจ่าย เงินกับลูกค้าและวิธีการเบิกจ่าย (2) การเปิดและการให้บัญชีเงินฝาก กระแสรายวัน
	2.3 ปัจจัยการบริหารจัดการ (1) แรงงาน (2) ทุน (3) อุปกรณ์ (4) การจัดการ	(1) การศึกษาประเภทงาน กิจกรรม (2) การวิเคราะห์คุณภาพคน เพื่อจัดเข้างาน กิจกรรม (1) การวิเคราะห์เพื่อจัดการเงินทุนที่ดินให้ สัมพันธ์กับการจัดการผลผลิตเข้าสู่ตลาด (2) การศึกษาวิเคราะห์อุปกรณ์ที่มีอยู่และ ต้องจัดหาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับการ ผลิต (1) การจัดทำเอกสารดำเนินงาน (2) การจัดทำแผนธุรกิจ (3) การขับเคลื่อนแผนธุรกิจสู่ความสำเร็จ

ใบงานที่ 7

การขยายกระบวนการจัดการงานอาชีพในชุมชน

คำชี้แจง : ให้กลุ่มผู้เรียนวิเคราะห์จากประสบการณ์ของตนเองว่า การประกอบอาชีพควรจะต้องมีความรู้
อะไรบ้างที่จะใช้พัฒนาอาชีพให้เกิดความเข้มแข็ง ยั่งยืน โดยอาศัยองค์ประกอบของการคิดตามตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ธุรกิจเกษตรอินทรีย์

องค์ประกอบอาชีพ	ระบอบองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
1. การจัดการการผลิต	1.1 ผลผลิต (1) คุณภาพ (2) การเก็บเกี่ยวและรักษา	(1) มาตรฐานคุณภาพผลผลิตที่ตลาดต้องการ (2) ขนาดอายุของผลผลิตที่ต้องเก็บเกี่ยว เข้าตลาด
	1.2 ขั้นตอนการผลิต (1) การจัดแปลงปลูก (2) การบำรุงรักษา (3) การอารักขาพืช	(1) การพัฒนาคุณภาพดิน (2) การจัดทำร่องและระยะปลูก (3) การจัดทำค้าง (4) การจัดทำระบบให้น้ำ (1) การให้ธาตุอาหารพืช (2) การควบคุมความชื้น (3) การควบคุมความเป็นกรด ด่าง ของดิน ให้เหมาะสมกับความต้องการของพืช (1) การใช้ระบบห่วงโซ่อาหาร (2) การใช้เชื้อรา (3) การใช้วิธีกล
	1.3 การจัดปัจจัยนำเข้า (1) ปุ๋ยหมัก (2) ปุ๋ยพืชสด (3) น้ำ	(1) อินทรีย์วัตถุและแหล่งจัดหา (2) วิธีการจัดทำปุ๋ยหมักคุณภาพ (1) ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยพืชสด (2) แหล่งเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด (3) การใช้จุลินทรีย์ส่งเสริมและพัฒนาปุ๋ยสด (1) การวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (2) การปรับค่า PH น้ำให้เหมาะสมกับพืช

องค์ประกอบอาชีพ	ระบอบองค์ประกอบ	ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้
2. การจัดการการตลาด	2.1การจัดการกับปริมาณผลผลิต (1) ปริมาณผลผลิตที่คาดว่าจะ ทำแล้วขายได้หมด (2) แผนการผลิต	(1) การศึกษาส่วนแบ่งตลาด (2) การศึกษาช่วงระยะเวลาและปริมาณ ความต้องการของตลาด (3) การจัดทำแผนการผลิตที่สัมพันธ์กับระยะ เวลาและปริมาณความต้องการของตลาด
	2.2 การจัดการตลาด (1) แหล่งขาย (2) การส่งเสริมการตลาด (3) ระบบการเงิน	(1) แนวทางการประสานและการเจรจา ธุรกิจกับแหล่งรับซื้อผลผลิต (1) บรรจุภัณฑ์ที่รักษาคุณภาพผลผลิต (2) การส่งมอบผลผลิตให้ลูกค้า (3) การจัดทำเครื่องหมายการค้า (1) การสร้างข้อตกลงระยะเวลาการรับจ่าย เงินกับลูกค้าและวิธีการเบิกจ่าย (2) การเปิดและการให้บัญชีเงินฝาก กระแสรายวัน
	2.3 ปัจจัยการบริหารจัดการ (1) แรงงาน (2) ทุน (3) อุปกรณ์ (4) การจัดการ	(1) การศึกษาประเภทงาน กิจกรรม (2) การวิเคราะห์คุณภาพคน เพื่อจัดเข้างาน กิจกรรม (1) การวิเคราะห์เพื่อจัดการเงินทุนที่ดินให้ สัมพันธ์กับการจัดการผลผลิตเข้าสู่ตลาด (2) การศึกษาวิเคราะห์อุปกรณ์ที่มีอยู่และ ต้องจัดหาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับการ ผลิต (1) การจัดทำเอกสารดำเนินงาน (2) การจัดทำแผนธุรกิจ (3) การขับเคลื่อนแผนธุรกิจสู่ความสำเร็จ

ใบงานที่ 8

ตัวอย่างบันทึกแสวงหาความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพดิน

คำชี้แจง : ผู้เรียนร่วมกันพิจารณาตัดสินใจ เลือกหัวข้อความรู้ที่เห็นว่ามีความสำคัญและจำเป็นต้องนำมา
ยกระดับความรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประยุกต์ใช้ความรู้ และสรุปองค์ความรู้

วิธีการแสวงหาความรู้	สรุปความรู้แหล่งวิทยาการ	สรุปเป็นความรู้ของตนเอง
1. จากการอ่าน	1.1 ศาสตราจารย์ ดร.ทัศนีย์ อุตตะนันท์ (2550:5) กล่าวว่าธาตุอาหารพืชในดินสูญเสียไปกับผลผลิตพืชมากที่สุดดังนั้น การเพาะปลูกพืชควรเพิ่มเติมธาตุอาหารพืชไปในดินให้เพียงพอ เพราะถ้าดินเสื่อมโทรม การฟื้นฟูดินให้กลับอุดมสมบูรณ์อีกครั้งหนึ่ง ต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่ายมาก 1.2 สาลี ชินสกิต (2548 : 11) การปรับปรุงดินจะต้องเกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของดินทั้งด้านเคมีด้านชีวภาพ และด้านกายภาพของดินคือทำให้ดินโปร่ง ร่วนซุยให้มีการระบายน้ำได้ดี มีอากาศพอเพียงต่อการหายใจของสิ่งมีชีวิตในดิน และการหายใจของรากพืช ซึ่งการปรับปรุงที่ทำได้ดีที่สุดคือการใส่ปุ๋ยอินทรีย์	1. ต้องพัฒนาดินด้วยอินทรีย์วัตถุ ให้คุณสมบัติทางเคมีดีถึงความเป็นกรดต่างให้เหมาะสมกับพืชที่ปลูก ต้องทำให้ดินร่วนซุยให้มีช่องว่างของ อากาศให้พอเพียงกับการหายใจของสิ่งมีชีวิตและรากพืชในดิน
2. จากการไปพบผู้รู้ของจริง (การฟัง การสังเกต ดม และการสัมผัส)	2.1 คำบรรยายของวิทยากรที่ไร่นาเหนือสรุปได้ดังนี้ การพัฒนาดินจำเป็นต้องทำให้เกิดคุณภาพอย่างรวดเร็ว ด้วยการใส่อินทรีย์วัตถุจำนวนมากถึง 4-6 ตัน ปุ๋ยคอกและฟางข้าวมีราคาสูงมากในขณะนี้ และต้องใช้แรงงานขนย้ายจำนวนมาก ทางออกคือการใช้ปุ๋ยพืชสดด้วยการไถพรวนดินให้ย่อยเป็นก้อนเล็ก แล้วหว่านเมล็ดปุ๋ยพืชสดมีหลายชนิด ที่นี้เลือกใช้ปอเทืองขอได้จากหมอดินของกรมพัฒนาที่ดินและใส่จุลินทรีย์ซึ่งมีศักยภาพสูง สำหรับไร่นาเหนือเลือกใช้จุลินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน นำมาเลี้ยงขยายเชื้อแล้วใส่ลงไปแปลงปุ๋ยพืชสด เมื่อปุ๋ยพืชสดเริ่มออกดอก ให้ทำการไถพรวน แล้วให้น้ำอย่างต่อเนื่องทุกวันประมาณ 15-20 วัน ปุ๋ยพืชสดจะสลายตัวเป็นส่วนใหญ่ ดินเริ่มมีคุณภาพ สามารถใช้เพาะปลูกใช้เวลาทั้งหมดเพียง 90-120 วัน เท่านั้น	1. การพัฒนาดินควรมุ่งเน้นใช้ปุ๋ยพืชสด เพราะสามารถจัดการได้ด้วยตนเอง ลดต้นทุนได้มาก 2. สิ่งที่ต้องจัดหาได้แก่ (1) เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด (2) วิธีการทำเริ่มจากพรวนดินหว่านเมล็ด ให้ทำจนปุ๋ยพืชสดออกดอกจึงไถพรวนดิน (3) ระหว่างปลูกปุ๋ยพืชสดให้ขยายจุลินทรีย์ใส่ลงในแปลงปุ๋ยพืชสด (4) หมักดิน 15 วัน ใช้ปลูกพืชได้

วิธีการแสวงหาความรู้	สรุปความรู้แหล่งวิทยาการ	สรุปเป็นความรู้ของตนเอง
	ก็มีรายได้และผลผลิตที่ปลอดภัยให้กับตนเองและลูกค้าได้ 2.2 สรุปบันทึกการสังเกต ดมและสัมผัส (1) สังเกตพบว่าดินร่วนซุยเป็นเม็ดก้อนกลม สีดำ ถ้าแหวกดินในบริเวณร่มเย็นจะพบสัตว์และแมลงในดินจำนวนมาก และมีเห็ดชนิดต่าง ๆ เกิด ขึ้นอยู่ในดิน (2) ได้ทดลองดมกลิ่น ทำให้ทราบว่าดินที่พัฒนามีคุณภาพ จะมีกลิ่นแบบตะไคร่น้ำปนกับกลิ่นเห็ด (3) ได้ลองเอามือกดบนดิน พบว่าดินนุ่มลึกมาก (4) พืชผักที่ปลูกมีความงอกงามดีมาก มีรอยแมลงทำลายเล็กน้อย	ลักษณะดินมีคุณภาพ 1. ร่วนซุย เป็นเม็ดก้อนกลม 2. ดินมีกลิ่นหอมแบบเห็ด ไม่เหม็น 3. ดินบนร่องปลูกนุ่มมาก 4. พืชผักงอกงามดีมาก
3. จากการนึกคิดทบทวนกับประสบการณ์ของตนเอง	สรุปได้ว่าดินที่พัฒนามีคุณภาพแล้วมีสภาพเหมือนดินป่าเปิดใหม่	ดินคุณภาพดีต้องเทียบเคียงได้กับดินป่าเปิดใหม่

หมายเหตุ : เมื่อผู้เรียนศึกษาตัวอย่างการบันทึกนี้แล้ว ให้ดำเนินการแสวงหาความรู้แล้วบันทึกลงตามแบบฟอร์มนี้

ใบงานที่ 9

ตัวอย่างบันทึกแสวงหาความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพดิน

คำชี้แจง : กิจกรรมนี้เป็นการนำผลสรุปจากการแสวงหาความรู้ของผู้เรียนแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
ความรู้ ข้อมูลที่ได้มาเป็นองค์ความรู้เบื้องต้นสำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติยกระดับความรู้ ดังตัวอย่างนี้
ตัวอย่างบันทึกแสวงหาความรู้เรื่องการพัฒนาคุณภาพดิน

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินการ
1. การตรวจสอบวิเคราะห์ คุณภาพดิน	1. รู้ค่า PH 2. รู้ปริมาณธาตุ NPK 3. รู้ปริมาณอินทรีย์วัตถุ	1.1 สุ่มเก็บตัวอย่างดิน 1. กำหนดจุดเก็บตัวอย่างให้กระจายทั่ว ทั้งแปลง 2. ในแต่ละจุดแยกดินชั้นบนและดินชั้นล่าง ออกจากกัน 3. แต่ละจุดแบ่งเก็บตัวอย่างดินชั้นบนและ ดินชั้นล่างให้ได้รวมชั้นละ 1 กิโลกรัม 4. ดินแต่ละชั้นนำไปตากแห้ง บดให้ละเอียด แล้วนำส่ง กรมวิชาการเกษตร 5. นัดฟังผลการวิเคราะห์และอภิปรายผลเกี่ยว กับการจัดการดินให้เหมาะสมและชนิดของ พืชที่เหมาะสมในการปลูก
2. การไถพรวนในการ เริ่มต้น	1. ดินต้องแตกแยกตัวออกเป็น ก้อนให้เล็กมากที่สุดเท่าที่จะ ทำได้	2.1 กรณีใช้แรงงานคน 1. ดินเหนียวให้เสียมหน้ากว้างแทงดินแล้วพลิก กลับหน้าเรียงตัวให้โปร่ง ปล่อยตากแดดให้ แห้งแล้วใช้จอบสับให้ละเอียด 2. ดินร่วนใช้จอบสับพลิกดินตากให้แห้งแล้ว ใช้จอบสับละเอียดอีกครั้ง 2.2 กรณีใช้เครื่องจักรกล 1. ควรเลือกใช้ระบบจอบหมุนตีพรวนครั้งเดียว
3. เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับ ดิน (เน้นใช้ปุ๋ยพืชสด)	1. ดินได้รับอินทรีย์วัตถุในรูปปุ๋ย พืชสด 5,000 กิโลกรัม	3.1 หว่านปุ๋ยคอกบาง ๆ ลงบนดินที่ไถพรวน ประมาณ 700-1000 กก. แล้วหว่านเมล็ดปุ๋ย พืชสดประมาณ 20กก./ไร่ คลุมหน้าดินด้วย ฟางข้าวให้น้ำวันเว้นวัน อายุประมาณ 45 วัน ไถพรวนด้วยจอบหมุนให้ซากพืชคลุมเคล้า กระจายเต็มเนื้อดิน

กิจกรรม/มาตรฐาน ที่ใช้ทดลอง	ผลการทดลองตาม ขั้นตอนการดำเนินงาน		ข้อบกพร่องที่พบ	การแก้ไข ข้อบกพร่อง	ผลสรุปที่ถูกต้อง ที่มั่นใจนำไปใช้ได้
	ใช้ได้	ไม่ได้			
1. การตรวจสอบ วิเคราะห์คุณภาพดิน - รู้ค่า PH - ปริมาณธาตุ NPP - ปริมาณอินทรีย์วัตถุ	√ √ √	- - -	ผลการวิเคราะห์ที่ จำเป็นคือค่า PH เท่านั้นเพราะค่าธาตุ อาหาร NPK และ อินทรีย์วัตถุมีในดิน ต่ำมากทุกแปลงที่ส่ง วิเคราะห์ทำให้ หน่วยงานรับผิดชอบ สิ้นเปลือง	ให้บริการหมอดิน ประจำตำบล	การวิเคราะห์ดิน หาเพียงค่า PH และ ศึกษาข้อมูลความ เหมาะสมของ PH กับพืช
2. การไถพรวนระยะ เริ่มต้น เพื่อให้ดินแตก ตัวออกเป็นก้อนเล็ก ๆ ให้มากที่สุด - โดยแรงงานคน - โดยเครื่องจักร	- √	√ -	- แรงงานคนทำให้ ช้าไม่สัมพันธ์กับการ ตลาดและค่าใช้จ่าย สูง	- ยกเลิกวิธีการใช้ แรงงานคน	ใช้รถไถพรวน หมุนในการพรวน ดิน
3. เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้ กับดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด 5000 กก/ไร่	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด
4. หมั่นสังเกตดินให้ เย็นลงและมีกลิ่นหมัก เหมือนเห็ด	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด
5. พรวนดินคลุกเคล้า ดินกับอินทรีย์วัตถุที่ หมักสลายให้เข้ากัน ทำให้ดินร่วนซุยและมี โครงสร้างดินเป็นเม็ด ก้อนกลม	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด

ใบงานที่ 10

คำชี้แจง : การบันทึกกิจกรรมการประยุกต์ใช้ความรู้ ตารางนี้เป็นกระบวนการจดบันทึกข้อมูล ผลได้ ผลเสีย และการแก้ไขข้อบกพร่องอย่างเป็นระบบ

ตัวอย่าง บันทึกผลการประยุกต์ใช้ความรู้

กิจกรรม/มาตรฐาน ที่ใช้ทดลอง	ผลการทดลองตาม ขั้นตอนการดำเนินงาน		ข้อบกพร่องที่พบ	การแก้ไข ข้อบกพร่อง	ผลสรุปที่ถูกต้อง ที่มั่นใจนำไปใช้ได้
	ใช้ได้	ไม่ได้			
1. การตรวจสอบ วิเคราะห์คุณภาพดิน - รู้ค่า PH - ปริมาณธาตุ NPP - ปริมาณอินทรีย์วัตถุ	√ √ √	- - -	ผลการวิเคราะห์ที่ จำเป็นคือค่า PH เท่านั้นเพราะค่าธาตุ อาหาร NPK และ อินทรีย์วัตถุมีในดิน ต่ำมากทุกแปลงที่ส่ง วิเคราะห์ทำให้ หน่วยงานรับผิดชอบ สิ้นเปลือง	ใช้บริการหมอดิน ประจำตำบล	การวิเคราะห์ดิน หาเพียงค่า PH และ ศึกษาข้อมูลความ เหมาะสมของ PH กับพืช
2. การไถพรวนระยะ เริ่มต้น เพื่อให้ดินแตก ตัวออกเป็นก้อนเล็ก ๆ ให้มากที่สุด - โดยแรงงานคน - โดยเครื่องจักร	- √	√ -	- แรงงานคนทำให้ ช้าไม่สัมพันธ์กับการ ตลาดและค่าใช้จ่าย สูง	- ยกเลิกวิธีการใช้ แรงงานคน	ใช้รถไถพ่วงจอบ หมุนในการพรวน ดิน
3. เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้ กับดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด 5000 กก/ไร่	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด
4. หมั่นสังเกตดินให้ เย็นลงและมีกลิ่นหมัก เหมือนเห็ด	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด
5. พรวนดินคลุกเคล้า ดินกับอินทรีย์วัตถุที่ หมักสลายให้เข้ากัน ทำให้ดินร่วนซุยและมี โครงสร้างดินเป็นเม็ด ก้อนกลม	√	-	-	-	ดำเนินการตาม ขั้นตอนที่กำหนด

ใบงานที่ 11

คำชี้แจง : การสรุปองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้พัฒนาอาชีพ สร้างความเข้มแข็ง ยั่งยืนในอาชีพมีแนวทางการเขียน เพื่อพร้อมนำไปใช้และพัฒนาให้สูงขึ้นได้หลายแนวทางหรือการขยายขอบข่ายอาชีพ จำเป็นจะต้องใช้เอกสารความรู้ที่เป็นเอกสารวิธีปฏิบัติให้ผู้ร่วมงานสามารถเรียนรู้ทำตามได้ ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่าง เอกสารการสรุปองค์ความรู้โครงสร้างเอกสารการประกอบอาชีพ

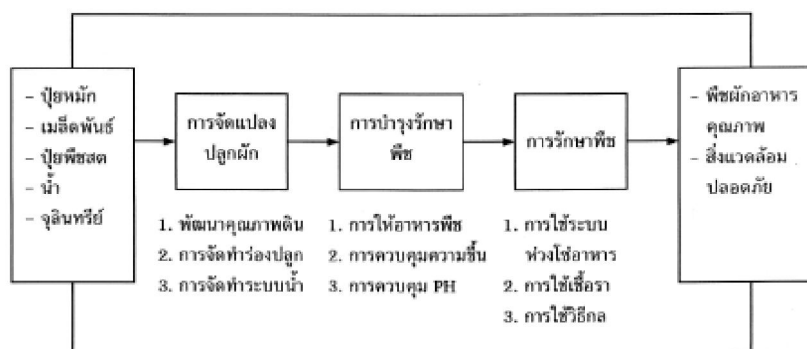
1. คุณภาพผลผลิต

เขียนบรรยายให้ผู้ร่วมงานมองเห็นรายละเอียดของคุณภาพผลผลิตที่ทุกคนจะร่วมกันทำให้สำเร็จ “ผักสด ผลไม้ จากไร่นาเหิน้อย เป็นอาหารคุณภาพ ไร้สารพิษ มีคุณภาพทางอาหารสูง”

2. ภาพรวมของระบบการผลิต

เขียนเป็นแผนภูมิระบบงาน ที่สรุปให้เห็นภาพของการทำงานเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้ากิจกรรมในกระบวนการและผลผลิตที่จะเกิด ดังตัวอย่าง

(ตัวอย่าง แผนภูมิ คุณภาพการผลิตผัก ผลไม้ เกษตรอินทรีย์)

3. รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม

3.1 กิจกรรมที่ 1 การจัดแปลงปลูกพืช ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

- 3.1.1 การพัฒนาดิน
- 3.1.2 การจัดท่าร่องปลูก
- 3.1.3 การจัดท่าระบบน้ำ

3.1.1 ขั้นตอนดำเนินงาน การพัฒนาดิน

1. เป้าหมายการดำเนินงานเพื่อพัฒนาดินให้ร่วนซุยและมีโครงสร้างเป็นเม็ดดินก้อนกลมให้มากขึ้น โดยลำดับ อย่างต่อเนื่อง

2. ขั้นตอนการดำเนินงาน

3. รายละเอียดการดำเนินงาน

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินงาน
1. การตรวจสอบคุณภาพดิน	รู้ค่า PH ของดินทุกแปลงที่ใช้ปลูกมะเขือเทศ	1.1 ขอความร่วมมือกับหมอดินประจำหมู่บ้านประสานหมอดินตำบลและนักพัฒนาที่ดินมาร่วมกันตรวจสอบวิเคราะห์หาค่า PH ของแปลงปลูกมะเขือเทศทุกแปลง 1.2 แปลผลและสรุปผลการวิเคราะห์แล้วอภิปรายผลที่จะเกิดกับการปลูกมะเขือเทศ
2. การไถพรวนในการเริ่มต้นพัฒนาคุณภาพดิน	ดินแตกตัวออกเป็นก้อนเล็ก	2.1 ใช้รถไถติดโรตารีตีพรวนลึกเพียง 15 ซม. 2.2 ใช้รถไถติดโรตารีตีพรวนตัดขวางทางพรวนครั้งแรก 2.3 ตรวจสอบผลการตีพรวนว่าดินถูกตีพรวนให้เป็นก้อนแล้วอย่างสม่ำเสมอทั้งแปลง

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินงาน
3. เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน เน้นใช้ปุ๋ยพืชสด	ได้รับปุ๋ยพืชสดไม่น้อยกว่า 5,000 กก.	3.1 หว่านปุ๋ยที่หมักสลายแล้วลงบน หน้าดินที่ไถพรวนแล้วประมาณ 700-1,000 กก. 3.2 หว่านเมล็ดปุ๋ยพืชสด (ขอได้จาก หมอดินตำบล หรือจัดซื้อเมล็ด พืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วเขียว จาก ท้องถิ่น 3.3 ให้น้ำผสมจุลินทรีย์วันเว้นวันให้ พืชตระกูลถั่วงอกงามปนไปกับ วัชพืชอายุประมาณ 45-50 วัน แล้วตรวจปริมาณปุ๋ยพืชสด โดย เก็บเกี่ยวให้ชิดหน้าดินในพื้นที่ 1 ตารางเมตร จะได้กิโลกรัม แล้ว คำนวณค่าในพื้นที่ 1 ไร่ 1,600 ตารางเมตร จะได้ปุ๋ยพืชสดเท่าไร โดยตั้งเป้าหมายไว้ 5,000 กก. ถึง จะได้ต่ำกว่าก็ไม่เป็นไร เพราะรอบ ต่อไปปุ๋ยพืชสดจะงอกงามได้ใน ปริมาณที่พอเพียง 3.4 ไถพรวนด้วยโรตารี สับดินและปุ๋ย พืชสดให้คลุกเคล้าเต็มเนื้อดิน
4. หมักสังเคราะห์ดิน	ดินมีกลิ่นหอมเหมือนกลิ่นเห็ด	4.1 หลังจากไถพรวนคลุกเคล้าปุ๋ย พืชสดลงในดินแล้ว ให้น้ำทุก ๆ 2 วัน เป็นเวลา 15 วัน ในฤดูร้อน และ 20 วัน ในฤดูหนาว 4.2 ตรวจสอบอุณหภูมิในช่วงตอนเช้า ทุก 2 วัน แล้วจดบันทึกโดยปกติ แล้วเมื่อครบ 15 วัน อุณหภูมิของ ดินจะอยู่ไม่เกิน 1-2 C ใกล้เคียง กับอุณหภูมิปกติหรือสูงกว่า

กิจกรรม	มาตรฐานที่ต้องการ	ขั้นตอนดำเนินงาน
5. พรวนคลุกเคล้าดินให้อินทรีย์วัตถุกระจายตัวในปริมาณเท่า ๆ กัน	- ดินมีลักษณะร่วนซุยมากกว่าก่อนทำ - ดินมีโครงสร้างเป็นเม็ดก้อนกลมมากขึ้น	

3.1.2 ขั้นตอนการจัดทำร่องปลูก

3.1.3 ขั้นตอนการจัดทำระบบน้ำ

3.2 กิจกรรมที่ 2 การบำรุงรักษาพืช

เขียนในลักษณะนี้แล้วนำไปทดลองให้กลุ่มผู้เรียนได้ศึกษา และร่วมกันหาข้อบกพร่องและปฏิบัติการพัฒนาให้สามารถใช้สื่อความหมายได้ตรงกัน ใช้เป็นเอกสารองค์ความรู้สำหรับผู้ดำเนินงาน

บทที่ 2

ช่องทางการขยายอาชีพ

สาระสำคัญ

การมองเห็นช่องทางในการขยายอาชีพ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ สามารถมองเห็นความจำเป็นของช่องทางการประกอบอาชีพ ความเป็นไปได้ในการขยายอาชีพ และสามารถกำหนดวิธีการ ขั้นตอนการขยายอาชีพ พร้อมให้เหตุผลได้ ถูกต้องเหมาะสม

ขอบข่ายเนื้อหา

- เรื่องที่ 1 ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ
- เรื่องที่ 2 ความเป็นไปได้ในการขยายอาชีพ
- เรื่องที่ 3 การกำหนดวิธีการและขั้นตอนการขยายอาชีพพร้อมให้เหตุผล

สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน
- ใบงาน

เรื่องที่ 1 : ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

การมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

โอกาสและความสามารถที่จะนำมาประกอบอาชีพได้ก่อนผู้อื่น เป็นหัวใจสำคัญของการประกอบอาชีพ หากผู้ประกอบอาชีพตามที่ตลาดต้องการและเป็นอาชีพที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในขณะนั้น ย่อมทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จ สามารถพัฒนาตนเองให้มองเห็นโอกาสในการประกอบอาชีพได้ คือ

1. ความชำนาญจากงานที่ทำในปัจจุบัน จะเป็นแหล่งความรู้ ความคิด ที่จะช่วยให้มองเห็นโอกาสในการประกอบอาชีพได้มาก เช่น บางคนมีความชำนาญทางด้านการทำอาหาร ตัดเย็บเสื้อผ้า ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ต่อท่อน้ำประปา ช่างไม้ ช่างปูกระเบื้อง ช่างทาสี ฯลฯ ซึ่งสามารถนำความชำนาญดังกล่าวมาพัฒนาและประกอบอาชีพได้ บางคนทำงานที่โรงงานตัดเย็บเสื้อผ้า เมื่อกลับมาภูมิลำเนาเดิมของตนเอง ก็นำความรู้ ความสามารถและความชำนาญมาใช้เป็นช่องทางการประกอบอาชีพของตนเองได้

2. ความชอบความสนใจส่วนตัว เป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยให้มองเห็นช่องทางโอกาสในการประกอบอาชีพ บางคนชอบประดิษฐ์ดอกไม้ บางคนชอบวาดรูป ทำให้บุคคลเหล่านี้พัฒนางานที่ชอบ ซึ่งเป็นงานอดิเรก กลายเป็นอาชีพหลัก ทำรายได้เป็นอย่างดี

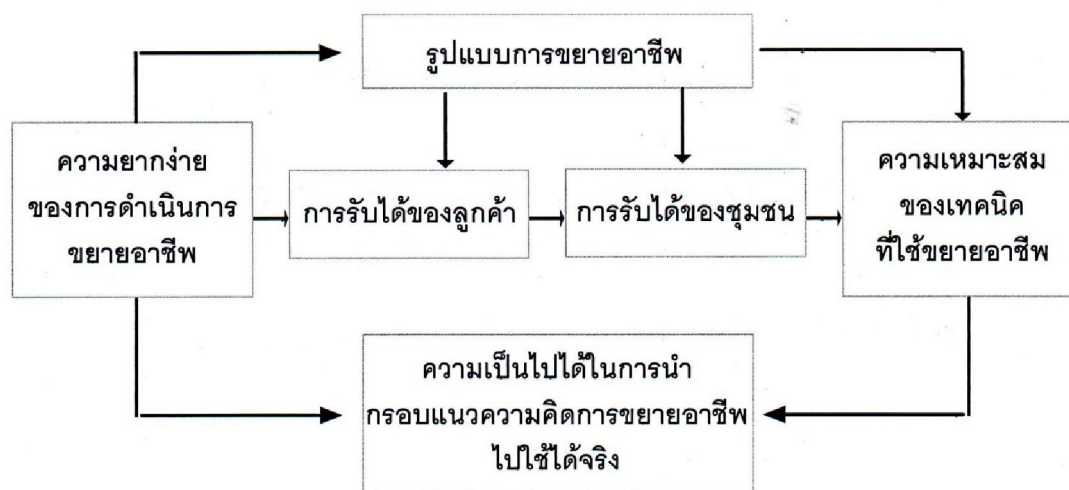
3. การฟังความคิดเห็นจากแหล่งต่าง ๆ พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคล เป็นแหล่งความรู้ และก่อให้เกิดความคิดริเริ่มเป็นอย่างดี ในบางครั้งเรามีความคิดแล้ว และได้พูดคุยกับบุคคลต่าง ๆ จะช่วยให้การวิเคราะห์ความคิดชัดเจนขึ้น ช่วยให้เห็นไปข้างหน้าได้อย่างรอบคอบก่อนที่จะลงมือทำงานจริง

4. การศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ การดูวิดีโอ ฟังวิทยุ ดูรายการโทรทัศน์ จะช่วยให้เกิดความรู้และความคิดใหม่ๆ

5. ข้อมูล สถิติ รายงาน ข่าวสารจากหน่วยราชการและเอกชน รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในการมองหาช่องทางในการประกอบอาชีพผู้ที่มองหาอาชีพ พัฒนาอาชีพควรให้ความสนใจข้อมูลต่าง ๆ ในการติดตามเหตุการณ์ให้ทัน แล้วนำมาพิจารณา ประกอบการตัดสินใจประกอบอาชีพ

เรื่องที่ 2 : ความเป็นไปได้ของการขยายอาชีพ

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำกรอบแนวคิดไปใช้ในการขยายอาชีพได้จริง

จากแผนภูมิดังกล่าวแสดงให้เห็นกรอบแนวคิดในการประเมินความเป็นไปได้ มีองค์ประกอบ
ร่วมกัน 6 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรดังนี้

1. รูปแบบการขยายอาชีพ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
 - 1.1 ผลผลิต
 - 1.2 กระบวนการผลิต
 - 1.3 ปัจจัยนำเข้าการผลิต
2. ความยากง่ายของการดำเนินการจัดการ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
 - 2.1 การบริหารจัดการ แรงงาน เงินทุน
 - 2.2 แผนธุรกิจ
3. การรับได้ของลูกค้า มีตัวแปรร่วมดังนี้
 - 3.1 ผลผลิตอยู่ในความนิยม
 - 3.2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต
 - 3.3 ราคา
4. การรับได้ของสังคมชุมชน มีตัวแปรร่วม ดังนี้
 - 4.1 สภาพแวดล้อม

4.2 วัฒนธรรมประเพณี

5. ความเหมาะสมของเทคนิควิทยาการที่ใช้ในการขยายอาชีพ

5.1 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดต้นทุน

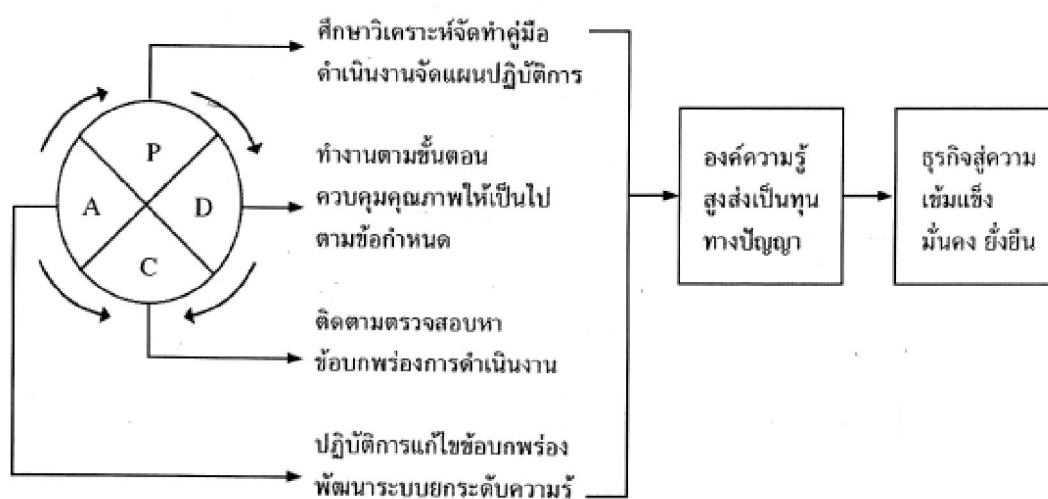
5.2 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดความเสี่ยง

วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจมีความจำเป็นที่เจ้าของธุรกิจจะต้องประเมินตัดสินใจด้วยตนเองสำหรับกรณีที่ธุรกิจมีหุ้นส่วนหรือผู้เกี่ยวข้อง ควรจะใช้วิธีสนทนาเจาะลึกและวิธีความสัมพันธ์ร่วมกัน โดยมีวิธีการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้วยตนเอง ด้วยรายละเอียดและความเป็นไปได้ ความเป็นพวกเดียวกัน โดยทบทวนหลายๆ ครั้งจนมั่นใจแล้วจึงตัดสินใจ

เรื่องที่ 3 : การกำหนดวิธีการขั้นตอนการขยายอาชีพและเหตุผลของการขยายอาชีพ

เป็นขั้นตอนการปฏิบัติการในอาชีพที่จะต้องใช้องค์ความรู้ที่ยกระดับคุณค่า เพื่อมาใช้ปฏิบัติการจึงเป็นกระบวนการของการทำงานที่เริ่มจากการนำองค์ความรู้ที่จัดทำในรูปของคู่มือคุณภาพหรือเอกสารคู่มือดำเนินงานมาศึกษาวิเคราะห์จัดระบบปฏิบัติการ จัดปัจจัยนำเข้าดำเนินการทำงานตามขั้นตอนและการควบคุมผลผลิตให้มีคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนด ดำเนินการตรวจสอบหาข้อบกพร่องในการทำงาน ปฏิบัติแก้ไขข้อบกพร่องเป็นวงจรอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงพัฒนาเอกสารคู่มือดำเนินงานไปเป็นระยะ ๆ ก็จะทำให้การปฏิบัติการในกิจกรรมอาชีพประสบความสำเร็จสู่ความเข้มแข็ง มั่นคง ยั่งยืน ตามกรอบความคิดนี้

1. การปฏิบัติการใช้ความรู้ โดยใช้วงจรเดมมิง เป็นกรอบการทำงาน

- P - Plan ด้วยการทำเอกสารคู่มือดำเนินงาน (ซึ่งได้มาจากกิจกรรมยกระดับความรู้) มาศึกษาวิเคราะห์จัดระบบปฏิบัติการที่ประกอบด้วยกิจกรรมขั้นตอน และผู้รับผิดชอบกำหนดระยะเวลาการทำงาน กำหนดปัจจัยนำเข้าดำเนินงานให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- D - Do การปฏิบัติการทำงานตามระบบงานที่จัดไว้อย่างเคร่งครัด ควบคุมการผลิตให้เสียหายน้อยที่สุด ได้ผลผลิตออกมามีคุณภาพเป็นไปตามข้อกำหนด

- C - Check การตรวจสอบหาข้อบกพร่องในการทำงานโดยผู้ปฏิบัติการหาเหตุผลของการเกิดข้อบกพร่องและจดบันทึก

- A - Action การนำข้อบกพร่องที่ตรวจพบของคณะผู้ปฏิบัติการมาร่วมกันเรียนรู้หาแนวทางแก้ไขข้อบกพร่อง จนสรุปได้ผลแล้วนำข้อมูลไปปรับปรุงเอกสารคู่มือดำเนินงานเป็นระยะ ๆ ก็จะทำให้องค์ความรู้สูงขึ้นโดยลำดับ แล้วส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของธุรกิจ ประสพผลสำเร็จนำไปสู่ความเข้มแข็งยั่งยืน

2. **ทุนทางปัญญา** ผลจากการนำองค์ความรู้ไปใช้ มีการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องที่ผลทำให้องค์ความรู้สูงขึ้นเป็นลำดับ จนกลายเป็นทุนทางปัญญาของตนเอง หรือของชุมชนที่จะเกิดผลต่อธุรกิจ ดังนี้

- องค์กรสามารถใช้สร้างผลผลิตที่คนอื่นไม่สามารถเทียบเคียงได้ และไม่สามารถทำตามได้ จึงได้เปรียบทางการแข่งขัน

- การเปลี่ยนแปลงยกระดับคุณภาพผลผลิตอย่างต่อเนื่อง ทำให้ลูกค้าเชื่อมั่น รักดีต่อการทำธุรกิจร่วมกัน

- เป็นการสร้างทุนทางมนุษย์ผู้ร่วมงานได้เรียนรู้บริหารระบบธุรกิจด้วยตนเอง สามารถเกิดภูมิปัญญาในตัวบุคคล ทำให้ชุมชนพร้อมขยายขอบข่ายอาชีพออกสู่ความเป็นสากล

3. **ธุรกิจสู่ความเข้มแข็งยั่งยืน** การจัดการความรู้ทำให้องค์ความรู้สูงขึ้นโดยลำดับ การขยายของอาชีพจึงเป็นการทำงานที่มีภูมิคุ้มกัน โอกาสของความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ต่ำลง ดังนั้น ความน่าจะเป็นในการขยายอาชีพจึงประสบความสำเร็จค่อนข้างสูง เพราะมีการจัดการความรู้ ยกระดับความรู้นำไปใช้และปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลทำให้ธุรกิจเข้มแข็ง ยั่งยืนได้ เพราะรู้จักและเข้าใจตนเองตลอดเวลา

การจัดทำแผนปฏิบัติการ (P)

การจัดทำแผนปฏิบัติการทางอาชีพ เป็นการดำเนินการที่มีองค์ประกอบร่วม ดังนี้

1. เหตุการณ์หรือขั้นตอนการทำงาน ซึ่งจะบอกว่าเหตุการณ์ใดควรทำพร้อมกัน หรือควรทำทีหลัง เป็นการลำดับขั้นตอนในแต่ละกิจกรรมให้เป็นแผนการทำงาน

2. ระยะเวลาที่กำหนดว่าในแต่ละเหตุการณ์จะใช้เวลาได้ไม่เกินเท่าไร เพื่อออกแบบการใช้ปัจจัยดำเนินงานให้สัมพันธ์กัน

3. ปัจจัยนำเข้าและแรงงาน เป็นการระบุปัจจัยนำเข้าและแรงงานในแต่ละเหตุการณ์ว่าควรใช้เท่าไร การจัดทำแผนปฏิบัติการทางอาชีพ มักจะนิยมใช้ผังการไหลของงานมาใช้ออกแบบการทำงานให้มองเห็นความสัมพันธ์ร่วมระหว่างเหตุการณ์ ระยะเวลา ปัจจัยนำเข้าและแรงงานจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้จัดการได้ขับเคลื่อนการทำงานสู่ความสำเร็จได้ ดังนั้น ในการออกแบบแผนปฏิบัติงาน จำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ที่สรุปได้ในรูปของเอกสารขั้นตอนการทำงานมาวิเคราะห์และสร้างสรรค์ให้เกิดแผนปฏิบัติการ

ตัวอย่าง วิธีดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพดินไร่นาเหนือ

1. ศึกษาวิเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาคุณภาพดิน มีกิจกรรมที่จะต้องทำ 5 กิจกรรม ประกอบด้วย

1. การตรวจสอบวิเคราะห์คุณภาพดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุที่จะต้องทำ และเกี่ยวข้อง ดังนี้
 - เก็บตัวอย่างดิน
 - ส่งตัวอย่างดินให้กองเกษตรเคมี กรมวิชาการเกษตรวิเคราะห์
 - รอผลการวิเคราะห์
 - ศึกษาผลวิเคราะห์วางแผนตัดสินใจกำหนดพืชที่ต้องผลิต
2. การไถพรวนหน้าดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำและเกี่ยวข้อง ดังนี้
 - ไถบุกเบิกด้วยผาน 3 ระยะ
 - ไถแปรด้วยผาน 7 ระยะ
 - ไถพรวนให้ดินละเอียดด้วยโรตารี
3. การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำและเกี่ยวข้อง ดังนี้
 - การหว่านปุ๋ยหมัก
 - หว่านเมล็ดปุ๋ยพืชสด
 - บำรุงรักษาปุ๋ยพืชสดและวัชพืชให้งอกงาม
 - ไถพรวนสับปุ๋ยพืชสดให้ขาดคลุกกลดิน
4. การหมักสังเคราะห์ดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำและเกี่ยวข้อง ดังนี้
 - ให้จุลินทรีย์เร่งการย่อยสลาย
 - ตรวจสอบการย่อยสลาย

5. การสร้างประสิทธิภาพดิน ผลการวิเคราะห์พบว่ามีเหตุการณ์ที่จะต้องทำและเกี่ยวข้อง ดังนี้

- ใส่จุลินทรีย์ไมโครโลซ่า เพื่อย่อยหินฟอสเฟต สร้างฟอสฟอรัสให้กับดิน
- จัดรอกคลุมหน้าดินด้วยฟางข้าวเพื่อป้องกันความร้อน รักษาความชื้นและการเคลื่อนย้ายธาตุอาหารในดิน

อาหารในดิน

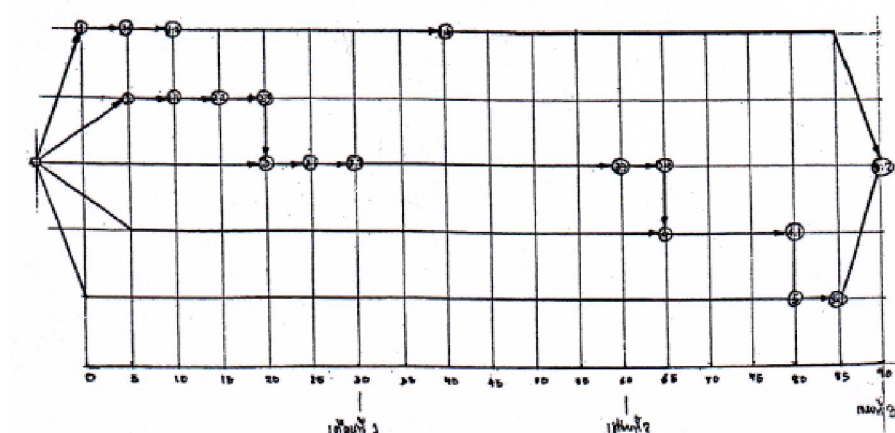
2. วิเคราะห์ปริมาณงาน ลักษณะงาน กำหนดการใช้เครื่องจักรกล ปัจจัยการทำงานและแรงงาน

3. วิเคราะห์งานกำหนดระยะเวลาของความสำเร็จของแต่ละเหตุการณ์ และสรุประยะเวลาทั้งหมด

ของกระบวนการ

ตัวอย่าง แผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพดิน “ไร่นาเหนียว”

1. ผังการไหลของงานพัฒนาดิน

2. กิจกรรมพัฒนาดินประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์คุณภาพดิน
2. การไถพรวนหน้าดิน
3. การเพิ่มอินทรีย์วัตถุ
4. การหมักสังเคราะห์ดิน
5. การสร้างประสิทธิภาพดิน

3. รายละเอียดปฏิบัติการ

3.1 การวิเคราะห์คุณภาพดิน

ประกอบด้วยระยะเวลาและการใช้ทรัพยากรดำเนินงาน ดังนี้

(1) การเก็บตัวอย่างดินกระจายจุดเก็บดินทั้งแปลง (150 ไร่) ให้ครอบคลุมประมาณ 20 หลุม เก็บดินชั้นบนและชั้นล่างอย่างละ 200 กรัมต่อหลุม รวบรวมดินแต่ละชั้นมาบดให้เข้ากัน แล้วแบ่งออกมาอย่างละ 1,000 กรัม บรรจุหีบห่อให้มิดชิดไม่รั่วไหล ใช้เวลา 5 วัน

(2) จัดการนำตัวอย่างดินส่งกองเกษตรเคมีด้วยตนเอง รอผลการวิเคราะห์จากกองเกษตรเคมี ใช้เวลา 30 วัน

(3) ศึกษาผลการวิเคราะห์วางแผนการผลิต ใช้เวลา 50 วัน

3.2 การไถพรวนหน้าดิน

ประกอบด้วยระยะเวลา และการใช้ทรัพยากรดำเนินงาน ดังนี้

(1) ไถบุกเบิกด้วยการจ้างรถไถดินนานมา 3 งาน ไถบุกเบิกครั้งแรก ใช้เวลาไม่เกิน 5 วัน

(2) ไถแปรเพื่อย่อยดินให้แตกด้วยรถไถติดผาน 7 งาน ไถตัดแนวไถบุกเบิก ใช้เวลา 5 วัน

(3) ตีพรวนย่อยดินด้วยโรตารี เพื่อย่อยดินให้มีขนาดก้อนเล็ก สอดคล้องกับสภาพการงอกของเมล็ดพืช ใช้เวลาไม่เกิน 5 วัน

3.3 การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

ประกอบด้วยระยะเวลาและการใช้ทรัพยากรดำเนินงานดังนี้

(1) หว่านปุ๋ยหมัก 150 ตัน บนพื้นที่ 150 ไร่ ใช้เวลาไม่เกิน 5 วัน ใช้คนงาน 3 คน และใช้รถแทรกเตอร์พ่วงรถบรรทุกปุ๋ยหมักกระจาย 150 จุด แล้วใช้คนงานกระจายปุ๋ยให้ทั่วแปลง

(2) หว่านเมล็ดปุ๋ยพืชสดลูกเล้าจุลินทรีย์ไรโซเดียม ไร่ละ 20 กก. บนพื้นที่ 150 ไร่ ใช้เวลาไม่เกิน 5 วัน ใช้คนงาน 2 คน

(3) บำรุงรักษาปุ๋ยพืชสดและวัชพืชในแปลงนาม ด้วยการใช้น้ำผสมจุลินทรีย์อย่างเจือจางวันเว้นวัน ใช้คนงาน 1 คน

(4) ไถพรวนสับปุ๋ยพืชสดลูกเล้าลงดินด้วยโรตารี

3.4 การหมักสังเคราะห์ดิน

ประกอบด้วย

(1) ให้จุลินทรีย์เร่งการย่อยสลาย (พด1+พด 2) ไปพร้อมกับน้ำวันเว้นวัน ใช้คนงาน 1 คน ตรวจสอบการย่อยสลายในช่วงตอนเช้า 07.00 น. พร้อมวัดอุณหภูมิและจดบันทึกทุกวัน โดยความน่าจะเป็นในวันที่ 15 ของการหมัก อุณหภูมิต้องลดลงเท่ากับอุณหภูมิปกติให้ผู้จัดการแปลงดำเนินการ

3.5 การสร้างประสิทธิภาพดิน

ประกอบด้วย

- (1) ใช้จุลินทรีย์ไมโครโลซ่า เพื่อการย่อยสลายของฟอสฟอรัสคลุกลงดิน โดยตีพรวนด้วยโรตารี จักรongปลูกผักตามแผนคลุมหน้าดินด้วยฟางข้าว
- (2) ใช้แรงงาน 20 คน ดินมีคุณภาพพร้อมการเพาะปลูก

การทำงานตามแบบแผนปฏิบัติการ (D)

การทำงานตามแบบแผนปฏิบัติการของผู้รับผิดชอบ ยังใช้วงจรเดิมมีง เช่นเดียวกันโดยเริ่มจาก

P : ศึกษาเอกสารแผนปฏิบัติการให้เข้าใจอย่างรอบคอบ

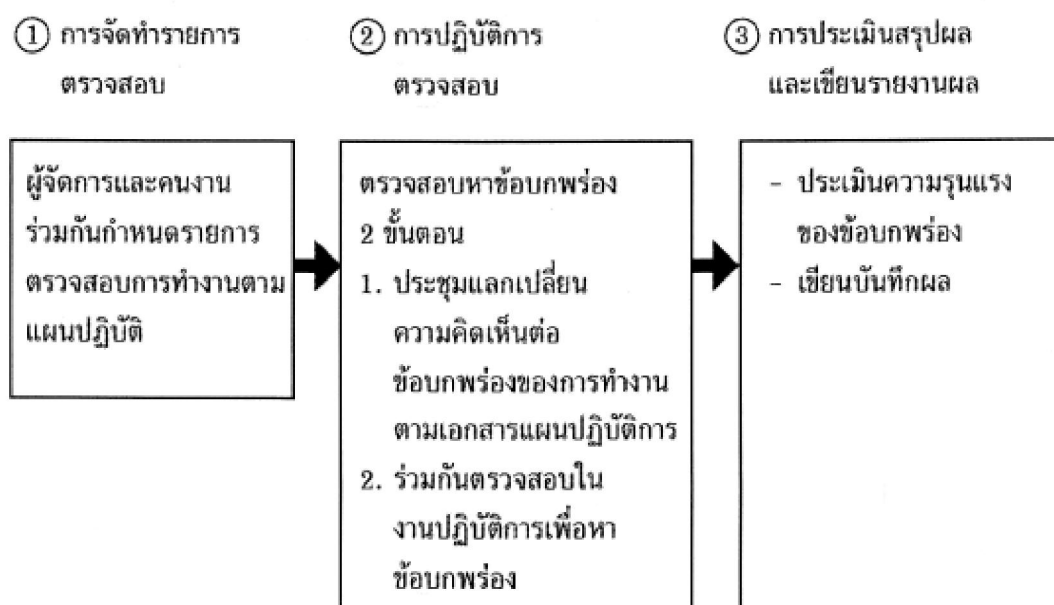
D : ทำตามเอกสารขั้นตอนให้เป็นไปตามข้อกำหนดทุกประการ

C : ขณะปฏิบัติการต้องมีการตรวจสอบทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามข้อกำหนด

A : ถ้ามีการทำผิดข้อกำหนด ต้องปฏิบัติการแก้ไขให้เป็นไปตามข้อกำหนด

การตรวจสอบหาข้อบกพร่อง (C)

เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการปฏิบัติการใช้ความรู้ สร้างความเข้มแข็ง ยั่งยืน โดยมีรูปแบบการตรวจติดตามข้อบกพร่องดังนี้

1. การจัดทำรายการตรวจสอบ

ด้วยการให้ผู้จัดการและคนงานร่วมกันวิเคราะห์เอกสารแผนปฏิบัติการ และทบทวนร่วมกับประสบการณ์ ที่ใช้แผนทำงาน ว่าควรมีเหตุการณ์ใดบ้างที่ควรจะให้มีความสำคัญเพื่อการตรวจสอบแล้วจัดทำเอกสารรายการตรวจ ดังตัวอย่างนี้

ตัวอย่าง เอกสารรายการตรวจและบันทึกข้อบกพร่อง

กิจกรรม พัฒนาคุณภาพดินไร่นาเหนือ สำหรับปฏิบัติการตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2551 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2552

กิจกรรม	รายการ		กำหนดการตรวจ	ผลการตรวจ	
	มาตรฐานที่ต้องการ	เหตุการณ์ที่ต้องตรวจ		ข้อบกพร่องจากเอกสารแผนปฏิบัติการ	สภาพปรากฏการณ์ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ปัญหา
การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน	ใส่ปุ๋ยพืชสด 5,000 กก./ไร่ พท.1ตรม.ต้องให้ปุ๋ยพืชสด 3 กก.ขึ้นไป		5 ธ.ค. 51		
การหมักสังเคราะห์ดิน	ดินที่มีกลิ่นหอมเหมือนกลิ่นเห็ด		10 ม.ค. 51		
การสร้างประสิทธิภาพของดิน	ดินรวมตัวกันเป็นเม็ดก้อนกลม		30 ม.ค. 52		

รายละเอียดปฏิบัติการ

3.3(2) = หว่านเมล็ดปุ๋ยพืชสดแล้ว คลุกเคล้าจุลินทรีย์ไรโซเบียมไร่ละ 20 กก.

3.3(3) = ให้น้ำผสมจุลินทรีย์อย่างเจือจางกับปุ๋ยพืชสดวันเว้นวัน

3.4(1) = ให้จุลินทรีย์เร่งการย่อยสลาย (พด1 + พด2) ไปพร้อมกับน้ำวันเว้นวันเป็นเวลา 15 วัน

3.5(1) = ใช้จุลินทรีย์ไมโคร โกลซ่าเพื่อย่อยสลายหินฟอสเฟต คลุกลงดินที่ย่อยสลายแล้ว

3.5(2) = จัดร่องปลูกผักคลุมหน้าดินด้วยฟางข้าว

2. ปฏิบัติการตรวจสอบ

การปฏิบัติการตรวจสอบทำ 2 ขั้นตอน คือ

2.1 ตรวจสอบหาข้อบกพร่องของเอกสารแผนปฏิบัติการ เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้จัดการกับคนงานว่าการที่คนงานได้ปฏิบัติการศึกษาเอกสารแผนและปฏิบัติตามกิจกรรมในทุกเหตุการณ์ได้ครบคิดว่ากิจกรรมเหตุการณ์ใด มีข้อบกพร่องที่ควรจะได้แก้ไข

2.2 ตรวจสอบภาคสนาม เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างผู้จัดการกับคนงาน เพื่อตรวจสอบหาข้อบกพร่องในการดำเนินงาน ร่วมกันคิดวิเคราะห์ระบุสภาพที่เป็นปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา

กิจกรรม : ตัวอย่าง เอกสารบันทึกข้อบกพร่องการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพดินไร้นนเหนือ ปฏิบัติการ
ระหว่างวันที่ 5 ธันวาคม 2551 ถึงวันที่ 30 มกราคม 2552

กิจกรรม	รายการ		กำหนดการ ตรวจ	ผลการตรวจ	
	มาตรฐานที่ ต้องการ	เหตุการณ์ที่ ต้องตรวจ		ข้อบกพร่องจาก เอกสารแผน ปฏิบัติการ	สภาพปรากฏการณ์ ข้อบกพร่องที่เกิดและ และแนวทางแก้ปัญหา
3. การเพิ่ม อินทรีย์วัตถุ ให้กับดิน	ใส่ปุ๋ยพืชสด 5,000 กก./ไร่ พท.1ตรม.ต้องให้ ปุ๋ยพืชสด 3 กก. ขึ้นไป		5 ธ.ค. 51		ปุ๋ยพืชสดขึ้นไม่สม่ำเสมอทดสอบแล้วพบว่า ว่ามีปริมาณต่ำกว่า 5,000 กก./ไร่ มีผล สรุปพบว่า 3.1—3.2 = ไม่พบ ข้อบกพร่อง 3.2—3.3 = พบข้อ บกพร่องว่าระบบการ ให้น้ำไม่กระจายดีพอ แนวทางแก้ไข ตรวจสอบหัวทำเหวี่ยง สับเปลี่ยนของใหม่แทน
4. การหมัก สังเคราะห์ดิน	ดินมีกลิ่นหอม เหมือนกลิ่นเห็ด		10 ม.ค. 52		
5. การสร้าง ประสิทธิภาพ ของดิน	ดินปรับโครงสร้าง เป็นเม็ดก้อนกลม		30 ม.ค. 52		

3. การประเมินสรุปและเขียนรายงานผล

เป็นขั้นตอนการนำผลการตรวจติดตามตลอดรอบผลการผลิตเกษตรอินทรีย์ไปประเมินความรุนแรงของข้อบกพร่องว่าเกิดผลมาจากอะไรเป็นส่วนใหญ่ แล้วดำเนินการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องทั้งองค์ความรู้และปัจจัยนำเข้าดำเนินงาน ดังตัวอย่าง

ภารกิจ	กิจกรรมที่พบข้อบกพร่อง	เหตุการณ์ที่เกิดข้อบกพร่อง	ผลการประเมินความรุนแรงของข้อบกพร่อง			การปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง	
			ต่ำ	ปานกลาง	รุนแรง	ด้านองค์ความรู้	ด้านปัจจัยนำเข้าดำเนินการ
การจัดแปลงปลูก	การพัฒนาดิน	(3.2) → (3.3) การกระจายน้ำไม่ดี พืชขึ้นไม่ดี สม่ำเสมอ	-	✓	-	-	-
	การจัดระบบน้ำ	(4.1) → (4.2) แรงดันน้ำกับหัว จ่ายไม่สัมพันธ์	-	-	✓	ข้อกำหนดใช้ ระยะ 4x8 แก้ไขเป็น 4x6	-
การบำรุงรักษาพืช	การควบคุม pH ของดินให้ เหมาะสมกับ มะเขือเทศ	(3.1) → (3.2) - วัดค่า pH ได้ = 6 - ค่า pH ที่กำหนด 6.5 - 7.5	-	-	✓	-	คนงานไม่ทำตาม ขั้นตอนการแก้ไขโดย สลับเปลี่ยน คนงานที่เข้าใจ เห็นความสำคัญ เข้ามาทำงานแทน
การอารักขาพืช	การใช้เชื้อรา ป้องกันพืช	(5.2) → (5.3) ใช้วิธีการพ่นผิด ทำให้น้ำผสม เชื้อราพ่นไม่ ทั่วถึงได้เพียง หลังใบไม้เข้า ถึงได้ใบทำให้ ประสิทธิภาพต่ำ	-	-	✓	-	คนงานไม่เข้าใจ ถึงความสำคัญ ของการพ่นเชื้อ ราที่จะต้องพ่น ให้ทั่วทั้งหลังใบและ ใต้ใบ การแก้ไขให้ คนงานไปศึกษา เปรียบเทียบ ผลงานของคน ที่ทำถูกต้องและ ให้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ถ่ายทอด ประสบการณ์ซึ่ง กันและกัน

การปฏิบัติการแก้ไขและพัฒนา (A)

เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากกิจกรรมการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง และกำหนดแนวทางแก้ไข ข้อบกพร่องโดยมีกำหนดระยะเวลา เมื่อถึงกำหนดเวลาจะต้องมีการติดตามผลว่าได้มีการปฏิบัติการแก้ไข ข้อบกพร่องตามแนวทางที่กำหนดไว้หรือไม่เกิดผลอย่างไร โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ตรวจสอบติดตามเอกสารสรุปประเมินผลการศึกษา
2. เชิญคณะผู้รับผิดชอบแก้ไขข้อบกพร่องมาประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอสภาพปัญหา ข้อบกพร่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความบกพร่องและการแก้ไข
3. ผู้รับผิดชอบตรวจสอบติดตามและผู้รับผิดชอบแก้ไขข้อบกพร่องเข้าศึกษาสภาพจริงของการดำเนินงาน แล้วสรุปปัจจัยที่เป็นเหตุและปัจจัยสนับสนุนการแก้ไข
4. นำข้อมูลที่ได้ นำสู่การปรับปรุงแก้ไขพัฒนาเอกสารองค์ความรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

บทสรุป

การขยายขอบข่ายอาชีพเพื่อสร้างความเข้มแข็งยั่งยืน ให้กับธุรกิจจำเป็นจะต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ไม่ใช่ทำไปตามที่เคยทำ ดังนั้นการจัดการความรู้เป็นเรื่องสำคัญของทุกคนที่ประกอบอาชีพ จะขยายช่องทางการประกอบอาชีพออกไป จำเป็นต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นบุคคลที่ทำงานบนฐานข้อมูล ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ด้านต่าง ๆ เข้ามานำบูรณาการร่วมกันทั้งระบบ ของอาชีพ
2. ต้องใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือ นั่นคือเราจะต้องตระหนักเห็นปัญหาต้องจัดการความรู้ หรือใช้แก้ปัญหา จัดการทดลองส่วนน้อย สรุปองค์ความรู้ให้มั่นใจ แล้วจึงขยายกิจกรรมเข้าสู่การขยายขอบข่าย อาชีพออกไป
3. ต้องเป็นบุคคลที่มีความภูมิใจในการถ่ายทอดประสบการณ์การเรียนรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ให้สูงส่งเป็นทุนทางปัญญาของตนเอง ชุมชนได้

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนจัดทำแผนปฏิบัติการอาชีพของตนเองโดยใช้วงจรเดมมิง

1. การจัดแผนปฏิบัติการ (P)

.....

.....

.....

2. การทำงานตามแผนปฏิบัติการ (D)

.....

.....

.....

3. การตรวจสอบหาข้อบกพร่อง (C)

.....

.....

.....

4. การปฏิบัติการแก้ไขและพัฒนา (A)

.....

.....

.....

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนรวมกลุ่มกันแล้วกำหนดปฏิบัติการของผู้เรียนในกลุ่มมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินคุณภาพให้เป็นข้อเป็นจุดบกพร่อง และแนวทางแก้ไขร่วมกันปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องของแผนให้เสร็จทุกคน โดยใช้วงจรเดมมิ่ง

1. การจัดแผนปฏิบัติการ (P)

.....

.....

.....

2. การทำงานตามแผนปฏิบัติการ (D)

.....

.....

.....

3. การตรวจสอบหาข้อบกพร่อง (C)

.....

.....

.....

4. การปฏิบัติการแก้ไขและพัฒนา (A)

.....

.....

.....

บทที่ 3

การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ

สาระสำคัญ

สามารถตัดสินใจเลือกขยายอาชีพได้เหมาะสมกับตัวเอง

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีในงานอาชีพในการตัดสินใจเลือกขยายอาชีพได้อย่างมีเหตุผล เหมาะสมกับตัวเอง

ขอบข่ายเนื้อหา

เรื่องที่ 1	ภารกิจเพื่อความมั่นคงในการทำธุรกิจ
เรื่องที่ 2	การวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ
เรื่องที่ 3	การตัดสินใจเลือกขยายอาชีพตามศักยภาพ 5 ด้าน

สื่อการเรียนรู้

- หนังสือเรียน
- ใบงาน

เรื่องที่ 1 : ภารกิจเพื่อความมั่นคงในการทำธุรกิจ

ความมั่นคงในอาชีพเป็นเรื่องที่ต้องสร้างต้องทำด้วยตนเอง โดยมีภารกิจไม่น้อยกว่า 5 ภารกิจ ที่จะต้องเรียนรู้สร้างองค์ความรู้สำหรับตนเองสู่การพึ่งพาตนเองได้ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อธุรกิจ
2. การบริหารทรัพยากรดำเนินธุรกิจ
3. การบริหารการผลิต
4. การจัดการส่งมอบผลิตภัณฑ์
5. การวิจัยพัฒนา

1.1 ความหมายของความมั่นคงในการทำธุรกิจอาชีพ

ความมั่นคงในอาชีพ	หมายถึง	สภาพอาการของความต่อเนื่องและทนทาน ในการดำเนินการธุรกิจไม่ให้เกิดกลับกลายเป็นอื่น
บทบาทหน้าที่ของตนเอง	หมายถึง	บทบาทที่เจ้าของธุรกิจผู้ประกอบการอาชีพจะต้อง ทำด้วยตนเองอย่างลึกซึ้ง
การบริหารทรัพยากร	หมายถึง	หน้าที่ควบคุมดำเนินการใช้ทรัพยากรให้เป็นไป ตามข้อกำหนดของงานธุรกิจที่ทำอยู่
การบริหารการผลิต	หมายถึง	หน้าที่ควบคุมดำเนินการให้ก่อเกิดผลิตผลขึ้น ด้วยแรงงานคน หรือเครื่องจักร
ผลิตผล	หมายถึง	ผลที่เกิดขึ้น เช่น ปลูกมะม่วงได้ผลเป็นมะม่วง
ผลิตภัณฑ์	หมายถึง	สิ่งที่ทำขึ้น เช่น การดองหัวผักกาดขาว สิ่งทำขึ้น คือ หัวไชโป๊เค็ม
การวิจัยพัฒนาอาชีพ	หมายถึง	การค้นคว้าข้อมูลวิธีการและสรุปผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อทำให้อาชีพเจริญ

1.2 ภารกิจเพื่อความมั่นคงในอาชีพ

การที่เราขายของขายอาชีพออกไปนั้นหมายถึงว่าธุรกิจของเราขายแตกตัวออกไปหลายกิจกรรม มีการจัดการที่ต้องลงทุนมากขึ้น มีผู้มาเกี่ยวข้องมากขึ้นโดยลำดับ ดังนั้น การที่จะสร้างความมั่นคงอาชีพไม่ให้เสียหาย จำเป็นต้องมีการกิจเพื่อสร้างความยั่งยืนในอาชีพ อย่างน้อย 5 ภารกิจ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ มีหน้าที่ที่จะต้องกำหนดทิศทางธุรกิจที่ผู้ประกอบการอาชีพจะต้องกำหนดทิศทางของธุรกิจว่าจะไปทางไหนให้สอดคล้องกับสถานะทางเศรษฐกิจ สังคมที่เป็นอยู่ และจะเกิดขึ้นในอนาคต มีกิจกรรมที่จะต้องทำ 2 เรื่องดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป็นการกำหนดทิศทางของอาชีพที่จะเป็นหรือจะเกิดในอนาคต 3-5 ปี ข้างหน้าอย่างรอบคอบ และเป็นไปได้ด้วยตนเอง การกำหนดวิสัยทัศน์ สามารถคิดแสวงหาความรู้ ความเข้าใจ กำหนดข้อความวิสัยทัศน์ แล้วตรวจสอบความเป็นไปได้ จนมั่นใจจึงกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ที่จะเกิดกับอาชีพต่อไป

1.2 การจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ ใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีพให้เข้าสู่วิสัยทัศน์ให้ได้ด้วยการกำหนดภารกิจ วิเคราะห์ภารกิจกำหนดกลยุทธ์สู่ความสำเร็จ วิเคราะห์กลยุทธ์ กำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จ และจัดทำแผนปฏิบัติการ

2. การบริหารทรัพยากรดำเนินการ เป็นการจัดการให้เกิดระบบการควบคุม การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด และเกิดของเสียให้น้อยที่สุด ได้แก่

2.1 การวางแผนใช้แรงงานคนและจัดคนคนงานให้เหมาะสม ทำงานและสร้างผลผลิตได้มากที่สุด ป้องกันการผลิตเสียหายและใช้เวลาน้อยที่สุด

2.2 ระบบการควบคุมวัสดุอุปกรณ์และปัจจัยการผลิตไม่ให้รั่วไหลหรือใช้อย่างด้อยประสิทธิภาพในทุกขั้นตอนการผลิต

2.3 การควบคุมการเงิน ค่าใช้จ่าย รายได้ต่าง ๆ ให้ชัดเจน ตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

3. การบริหารการผลิต เป็นการควบคุมการดำเนินงานให้เกิดผลซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการบริหารอย่างน้อย 3 กิจกรรม ดังนี้

3.1 การควบคุมคนทำงานให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดด้วยการจัดให้มีเอกสารขั้นตอนการทำงานที่คนทำงานจะใช้เวลา รู้สึก ประสิทธิภาพของตนเองเข้ามาเกี่ยวข้องไม่ได้อย่างเด็ดขาด เพราะจะต้องทำไปตามที่กำหนด เมื่อมีข้อบกพร่องจะสามารถตรวจสอบกลับไปยังต้นเหตุได้

3.2 การควบคุมระยะเวลาในเวลาเคลื่อนไหวของงานให้อัตราการไหลเป็นไปตามข้อกำหนด

3.3 การตรวจสอบคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่เสียหายไม่ได้คุณภาพออกจากของดี เพราะจะสร้างความเชื่อถือ ความภักดีต่อลูกค้าที่เชื่อมั่นว่าสินค้าจากสถานประกอบการที่มีคุณภาพจะไม่ผิดหวัง

4. การจัดการส่งมอบผลิตภัณฑ์ เป็นเรื่องสำคัญที่ผู้ประกอบการอาชีพจะต้องพัฒนาระบบการส่งมอบผลผลิตให้ถึงมือลูกค้าได้ตามข้อกำหนดในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

4.1 การบรรจุภัณฑ์เพื่อการปกป้องผลผลิตไม่ให้เสียหาย บรรจุภัณฑ์เป็นตัวช่วยให้ลูกค้าสนใจในผลผลิต จึงต้องมีการออกแบบให้เรียบร้อย สวยงามตรงกับลักษณะของผลผลิตซึ่งเป็นการส่งเสริมการขายที่สำคัญ

4.2 การส่งสินค้า มีหลายรูปแบบที่จะนำสินค้าไปถึงลูกค้าได้อย่างปลอดภัย สามารถเลือกวิธีการที่เอกชนและภาครัฐจัดบริหารให้หรือจัดส่งเอง

4.3 การจัดการเอกสารส่งมอบ ใช้เพื่อควบคุมให้ทราบถึงผลผลิตที่นำออกไป มีปริมาณเท่าใดไปถึงลูกค้าด้วยวิธีใด และได้รับหรือไม่

5. การวิจัยพัฒนา เป็นการดำเนินงานให้ธุรกิจที่ทำได้อยู่ในกระแสของความนิยม และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

5.1 ติดตามข้อมูลกระแสความนิยมในสินค้าผลิตผลที่เราทำว่ายังอยู่ในกระแสนิยมอย่างไร

5.2 ติดตามประเมินเทียบเคียงคุณภาพผลิตภัณฑ์ที่เราแข่งขันอยู่ และสถานะตลาดเป็นอย่างไร

5.3 ดำเนินการวิจัยพัฒนา ด้วยการค้นคว้าหาข้อมูลอย่างดี สร้างองค์ความรู้พัฒนาผลผลิตให้อยู่ในกระแสความนิยมหรือเปลี่ยนโฉมออกไปสู่ตลาดประเภทอื่น ๆ

กิจกรรมทั้ง 5 กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความมั่นคงในธุรกิจ

1.3 การคิดสร้างสรรค์กำหนดกิจกรรมในการกิจสร้างความมั่นคง

จากสาระความเข้าใจภารกิจเพื่อความมั่นคงในอาชีพเป็นการนำเสนอแนวคิดที่เป็นธุรกิจค่อนข้างขนาดใหญ่ ดังนั้นผู้เรียนจึงจำเป็นต้องคิดสร้างสรรค์เพื่อตนเองว่าธุรกิจของเราจะทำอะไรบ้าง แะไหน และอย่างไร

ตัวอย่าง ธุรกิจไร่นาหน้อย

เป็นธุรกิจขายแล้ว ดำเนินการผลิตผักสดผลไม้ในระบบเกษตรอินทรีย์บนพื้นที่ 130 ไร่ ระบบการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ต้องลงมือทำด้วยตนเองในครอบครัวเพียง 3 คน ภารกิจสร้างความมั่นคงจะต้องคิดสร้างสรรค์ออกแบบให้เหมาะสมกับตนเอง ตัวอย่างบทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ ซึ่งจะต้องกำหนดทิศทางและแผนงานด้วยตนเอง ด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ จัดทำแผนควบคุมเชิงกลยุทธ์และโครงการพัฒนาที่จำเป็น และมีพลังทำให้การขับเคลื่อนการทำงานเข้าสู่และเป็นไปตามวิสัยทัศน์ได้ ดังตัวอย่างการคิดสร้างสรรค์กำหนดทิศทางและแผนงานของไร่นาหน้อย ดังนี้

ตัวอย่าง : แผนการควบคุมเชิงกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ “ปี 2551 ไร่นาเหนือผลิตผักสด ผลไม้อินทรีย์ เข้าสู่ตลาดประเทศสิงคโปร์ได้”

แผนควบคุมเชิงกลยุทธ์

เงื่อนไข	ด้านการลงทุน	ด้านลูกค้า	ด้านผลิตผล	ด้านการพัฒนาตนเอง
1. เป้าหมายเชิงกลยุทธ์	1.1 จัดพื้นที่การผลิตตามแผนจำนวน 80 ไร่	1.1 ผู้ส่งออกดำเนินการสร้างความเชื่อถือด้วยการประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต 1.2 จัดส่งเสริมการตลาดกับผลิตผลตัวเด่นในแต่ละฤดูกาล	1.1 ผลผลิตต้องผ่านการประเมินรับรองคุณภาพจากหน่วยงานอาหารและยา และสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของประเทศสิงคโปร์	1.1 พัฒนาคณงานในแต่ละฟาร์มให้ทำงานตามขั้นตอนได้ถูกต้อง 1.2 การตรวจติดตามหาข้อบกพร่องในการทำงาน
2. ปัจจัยนำเข้าดำเนินงาน	2.1 จัดซื้อรถไถพรวนขนาด 26 แรงม้า 2.2 ซื้อขี้น้ำ รำข้าว เพื่อขยายจุลินทรีย์ในรูปแห้ง 2.3 จัดหาและจัดซื้อเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด	2.1 จัดทำสารคดีเผยแพร่คุณภาพผลผลิตและกระบวนการผลิต	2.1 เมล็ดพันธุ์ออกานิค 2.2 จุลินทรีย์อาร์กขาพืช 2.3 จุลินทรีย์ ตรึงไนโตรเจนในดิน 2.4 จุลินทรีย์สร้างฟอสฟอรัสในดิน	2.1 เอกสารขั้นตอนการทำงานของคณงานแต่ละคน 2.2 เอกสารระบบการตรวจติดตามหาข้อบกพร่อง
3. ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ	3.1 ดำเนินการพัฒนาคุณภาพดินได้ตามข้อกำหนด ครอบคลุม 80 ไร่ 3.2 ภายใน 6 รอบการผลิตยกเลิกการใช้ขี้น้ำ 3.3 เก็บเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสดใช้เองได้อย่างพอเพียง	3.1 ยอดสั่งซื้อเพิ่มขึ้นเป็นระยะ 3 อย่างต่อเนื่อง	3.1 ผลการตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตผลตรวจสอบผ่านทุกครั้งเกี่ยวกับ (1) สารพิษตกค้าง (2) จุลินทรีย์บูดเน่า	3.1 คณงานทำงานถูกต้องได้ตามเอกสารขั้นตอนการทำงาน

เงื่อนไข	ด้านการลงทุน	ด้านลูกค้า	ด้านผลิตผล	ด้านการพัฒนาตนเอง
4. กิจกรรม โครงการที่ต้องทำ		4.1 กิจกรรมร่วมมือกับผู้ส่งออกและผู้จัดจำหน่ายที่ประเทศสิงคโปร์จัดทำ VDO เผยแพร่คุณภาพผลผลิตและกระบวนการผลิต	4.1 โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ใช้เอง 4.2 โครงการผลิตจุลินทรีย์อาร์ก้าและบำรุงพืชเพื่อใช้เอง	4.1 โครงการจัดทำเอกสารขั้นตอนการทำงาน 4.2 โครงการศึกษาจัดทำระบบการตรวจติดตามหาข้อบกพร่องและปฏิบัติการแก้ไข

คำชี้แจง : ให้ผู้เรียนแต่ละคนได้ใช้ประสบการณ์เชิงประจักษ์มานึกคิดว่า เพื่อความเข้มแข็งในอาชีพ เราควรมีภารกิจและกิจกรรมอะไรบ้าง

ภารกิจหรือความมั่นคงในอาชีพ	กิจกรรมที่ควรจะมีสำหรับตนเองและรายละเอียด
1. บทบาทหน้าที่เจ้าของธุรกิจ	
2. การบริหารทรัพยากรดำเนินการ	
3. การบริหารการผลิต	
4. การจัดการส่งมอบ	
5. การวิจัยพัฒนา	
6. อื่น ๆ ตามที่ผู้เรียนเห็นว่าควรมี	

เรื่องที่ 2. การวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

2.1 องค์ประกอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

การประเมินความมั่นคงในอาชีพ ผู้รับผิดชอบในการวัดและประเมินผลที่ดีที่สุด คือ ตัวผู้ประกอบการอาชีพเอง เพราะการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ เป็นเรื่องที่บูรณาการ สิ่งต่าง ๆ ภายในตัวของผู้ประกอบการอาชีพเอง ตั้งแต่การเรียนรู้ว่าตนเองจะอย่างไร การคิดเห็นคุณค่าของกิจกรรมความมั่นคง ความจดจำในกิจกรรมและความรู้สึกพอใจต่อกิจกรรมเป็นเรื่องภายในทั้งสิ้น บุคคลภายนอกไม่อาจจะรู้เท่าทัน ดังนั้น ความมั่นคงในอาชีพตัวแปรต้นเหตุที่สำคัญ คือ ใจของผู้ประกอบการอาชีพเอง จึงจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์การประเมินสภาวะใจของตนเองอย่างเป็นระบบที่ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัว ดังนี้ 1. การรับรู้ (วิญญาณ) 2. ความคิด (สังขาร) 3. จำได้ หมายถึง (สัญญา) และ 4. ความรู้สึก (เวทนา)

1. วิธีการรับรู้ที่ใช้ศึกษาภารกิจสร้างความมั่นคง
2. ประเมินคุณค่าว่าดีหรือไม่ดีของภารกิจความมั่นคงที่จะดำเนินการ
3. ประเมินความจำว่าตนเองเอาใจใส่ต่อภารกิจความมั่นคงมากน้อยเพียงใด
4. ประเมินความรู้สึกที่ตนเองพึงพอใจหรือชอบต่อภารกิจความมั่นคงแบบใด

2.2 วิธีการวัดผลและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ

เป็นการนำตัวแปรมากำหนดตัวชี้วัด วิธีการวัดแล้วเขียนเป็นแบบวิเคราะห์ประเมินตนเอง โดยมีขั้นตอนดำเนินการ

1. การวิเคราะห์ตัวแปรกำหนดตัวชี้วัด เช่น

- 1.1 ตัวแปรด้านวิธีการรับรู้ ตัวบ่งชี้ คือ วิธีการเรียนรู้ที่ประกอบการ
 - (1) การรับรู้จากการเห็นของจริงจากการสืบค้นจากเอกสาร (ทางตา)
 - (2) การรับรู้จากการฟังคำบรรยาย ฟังเสียงที่เกิดในกิจกรรม (ทางหู)
 - (3) การรับรู้กลิ่นทางจมูก (จมูก)
 - (4) การรับรู้จากการชิมรส (ปาก)
 - (5) การรับรู้จากการสัมผัสทางกาย (กาย)
 - (6) การรับรู้จากการคิดทางใจ (ใจ)
- 1.2 ตัวแปรด้านการนึกคิดถึงคุณค่า มีตัวบ่งชี้ 3 ตัว คือ
 - (1) คิดว่าดี
 - (2) ไม่มีความคิด เฉย ๆ
 - (3) คิดว่าไม่ดี
- 1.3 ตัวแปรด้านความจำได้หมายถึง มีตัวแปร 3 ตัว คือ

- (1) จำได้ทั้งหมด
- (2) จำได้บางส่วน
- (3) ไม่จำ จำไม่ได้

1.4 ตัวแปรด้านความรู้สึกพอใจ มีตัวแปร 3 ตัวประกอบด้วย

- (1) ชอบฟังพอใจ
- (2) เฉย ๆ
- (3) ไม่ชอบ ไม่ฟังพอใจ

2. วิเคราะห์ตัวบ่งชี้กำหนดวิธีการวัด

ตัวอย่าง เช่น

- (1) ตัวชี้วัดการรับรู้ วัดว่าใช้วิธีการรับรู้แบบใดบ้าง ดังนั้นในเรื่องของความมั่นคงในอาชีพ ตัวบ่งชี้การรับรู้ คือจำนวนของวิธีการรับรู้ที่นำเข้ามาใช้แล้วให้คะแนน 1
- (2) ตัวชี้วัด การนึกคิดถึงคุณค่า วัดด้วยการตัดสินใจที่ตนเองเป็นแบบใด
 - คิดว่าดี ให้คะแนน 1
 - เฉย ๆ ให้คะแนน 0
 - คิดว่าไม่ดี ให้คะแนน -1
- (3) ตัวชี้วัดด้านการจำ วัดด้วยการประมาณค่าว่าตนเองเป็นแบบใด
 - มากให้ 1 คะแนน
 - ปานกลาง ให้ 0 คะแนน
 - น้อย ให้ -1 คะแนน
- (4) ตัวชี้วัดด้านความรู้สึกพอใจ วัดด้วยการประมาณค่าที่ตนเองเป็นแบบใด
 - ฟังพอใจ ให้ 1 คะแนน
 - เฉย ๆ ให้ 0 คะแนน
 - ไม่ชอบ ให้ -1 คะแนน

3. เขียนแบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

แบบวัดและประเมินผลมีหลายแบบ สำหรับการวัดผลความมั่นคงในอาชีพเป็นแบบประเมินตนเอง ที่มีองค์ประกอบร่วม 2 องค์ประกอบ คือ

(1) ภารกิจและกิจกรรม

(2) ตัวแปรด้านนามธรรมหรือใจของผู้ประเมินตนเอง และตัวบ่งชี้วัดองค์ประกอบทั้ง 2 ด้านดังกล่าว ได้ถูกนำมาจัดเป็นแบบวัดผลความมั่นคงในอาชีพ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่าง แบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

ตัวอย่าง แบบวัดความมั่นคงในอาชีพ

ตัวแปร ทางใจ ตัวชี้วัด ภารกิจ	วิธีการรับรู้ได้มาจากข้อใด บ้าง			ท่านคิดว่าภารกิจนี้ มีคุณค่า			ท่านจดจำภารกิจนี้ ได้มากน้อยเพียงใด			มีความรู้สึกกับ ภารกิจนี้อย่างไร			รวม คะแนน	ประเมิน ผล
	การ ดู การ อ่าน	การ ฟัง จาก ผู้รู้	ประสบการณ์ ของตนเอง	เป็น สิ่ง ดี	เฉยๆ	ไม่ดี	มาก	ปาน กลาง	น้อย	พึง พอใจ	เฉยๆ	ไม่ ชอบ		
	1	1	1	1	0	-1	1	0	-1	1	0	-1		
1.บทบาท ความเป็น เจ้าของ ธุรกิจ	✓	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	6	
2.การ บริหาร ทรัพยากร ดำเนินงาน	✓	-	✓	-	✓	-	✓	-	-	-	✓	-	3	
3.การ บริหาร การผลิต	✓	-	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	5	
4.การ จัดการ ส่งมอบ	✓	✓	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	-	-	3	
5.การวิจัย พัฒนา	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	-	✓	-	1	
สรุปผล ภาพรวม	10/15			3/5			2/5			3/5			18/30	

4. การประเมินผล

เป็นกิจกรรมการวิเคราะห์ ดีค่า แปรผล และสรุปผล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ผล จากแบบวัดผล มีรายละเอียด ดังนี้

- (1) ตัวแปรด้านการรับรู้ในแบบวัดกำหนดไว้เพียง 3 วิธีการ การวิเคราะห์ผลโดยนับจำนวนวิธีการที่ใช้จริง โดยให้คะแนนวิธีการละ 1 คะแนน
- (2) ตัวแปรด้านการคิดถึงคุณค่า ประกอบด้วย
 - คิดว่าเป็นสิ่งดี ให้คะแนน = 1

- คิดว่าเฉย ๆ ให้คะแนน = 0
 - คิดว่าไม่ดี ให้คะแนน = -1
- (3) ตัวแปรด้านการจำได้ หมายถึง ประกอบด้วย
- จำได้มากกว่าร้อยละ 80 ให้คะแนน = 1
 - จำได้ปานกลางร้อยละ 50-79 ให้คะแนน = 0
 - จำได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 ให้คะแนน = -1
- (4) ตัวแปรด้านความรู้สึก ประกอบด้วย
- ถ้าเห็นว่าพึงพอใจ ให้คะแนน = 1
 - ถ้าเห็นว่าเฉย ๆ ให้คะแนน = 0
 - ถ้าเห็นว่าไม่ชอบ ให้คะแนน = -1
- 4.2 การตีค่าผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียด ดังนี้
- 4.2.1 ตัวแปรด้านนามธรรม
- (1) ผลงานด้านนามธรรมหรือใจของผู้ประเมินตนเอง
- มั่นคง เข้มแข็ง = คะแนนสูงกว่า 24 คะแนนขึ้นไป
 - ต้องระแวงระวัง = คะแนนระหว่าง 18 - 24 คะแนน
 - ต้องตรวจสอบพัฒนาระบบ = คะแนนระหว่าง 12 - 18 คะแนน
 - ต้องปรับรื้อระบบความมั่นคง = คะแนนระหว่าง 6 - 12 คะแนน
 - ยกเลิกระบบถ้ายังต้องการทำธุรกิจต่อไปต้องพัฒนาใจของตนเอง
เรียนรู้ใหม่ = ต่ำกว่า 6 คะแนน
- (2) การตีค่าผลการวิเคราะห์ด้านการรับรู้ต่อการกิจความมั่นคงธุรกิจ
ดังนี้
- การรับรู้ดีที่สุด = คะแนนสูงกว่า 12 คะแนนขึ้นไป
 - การรับรู้ดี = คะแนน 9 - 12 คะแนน
 - ต้องพัฒนาการรับรู้ = คะแนน 6 - 9 คะแนน
 - ต้องแก้ไขตนเองรับรู้ใหม่ = คะแนน 3 - 6 คะแนน
 - เลิกเป็นเจ้าของธุรกิจ = คะแนนต่ำกว่า 3 คะแนน
- ทำได้แต่แรงงาน
- (3) การตีค่าผลการวิเคราะห์ด้านการนึกคิดคุณค่าของระบบความมั่นคง
ธุรกิจ ดังนี้

- มีการคิดนึกต่อระบบความมั่นคงดีมาก = คะแนนสูงกว่า 5 คะแนน
- มีการนึกคิดต่อระบบความมั่นคงดี = คะแนน 4 คะแนน
- ต้องทบทวนคุณค่าของระบบความมั่นคง = คะแนน 3 คะแนน
- ต้องทบทวนความเหมาะสมของตนเอง = คะแนน 2 คะแนน
- ถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจที่ไม่พัฒนาตนเอง = คะแนน 1 คะแนนลงมา

(4) การตีค่าด้านความจำได้หมายรู้ต่อระบบความมั่นคงธุรกิจ ดังนี้

- มีความจำได้หมายรู้เพื่อปฏิบัติการกิจการความมั่นคงดีมาก = 5 คะแนน
- มีความจำได้หมายรู้เพื่อปฏิบัติการกิจการความมั่นคงดี = 4 คะแนน
- ต้องทบทวนความจำ = 3 คะแนน
- ต้องทบทวนความเหมาะสมในการเป็นเจ้าของธุรกิจ = 2 คะแนน
- ถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจ = 1 คะแนน

(5) การตีค่าด้านความรู้สึกต่อการกิจการความมั่นคงธุรกิจ ดังนี้

- มีความรู้สึกต่อการกิจการความมั่นคงธุรกิจดีมาก = 5 คะแนน
- มีความรู้สึกต่อการกิจการความมั่นคงธุรกิจดี = 4 คะแนน
- ต้องทบทวนความรู้สึกของตนเอง = 3 คะแนน
- ต้องทบทวนว่าตนเองยังเหมาะสมในการเป็นเจ้าของธุรกิจ = 2 คะแนน
- ควรถอยตัวออกจากความเป็นเจ้าของธุรกิจ = 1 คะแนน

4.2.2. ด้านภารกิจ ในแต่ละภารกิจมีส่วนร่วมต่อความมั่นคงของธุรกิจอย่างไร ดังนี้

- ภารกิจนี้ส่งผลต่อความมั่นคงมากที่สุด = 6 คะแนน
- ภารกิจนี้ส่งผลต่อความมั่นคงดี = 5 คะแนน
- ภารกิจนี้ต้องคิดทบทวนและพัฒนา = 4 คะแนน
- ภารกิจนี้ต้องย้อนดูการกระทำของตนเอง = 3 คะแนน
- ต้องทบทวนภารกิจปรับรื้อระบบและทำความเข้าใจกับตนเอง
ในฐานะเจ้าของกิจการ = 2 คะแนน

2.3 การแปรผลการประเมินตนเอง

ทบทวนกันอีกครั้ง การวัดและประเมินผลเป็นเรื่องของการประเมินตนเองเพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง เพราะกิจกรรมสร้างความเข้มแข็ง มั่นคงในธุรกิจ เป็นเรื่องที่เจ้าของธุรกิจ จะต้องเอาใจใส่ จะบอกว่าภารกิจนี้ไม่ชอบคงไม่ได้ แต่การประเมินต้องถามใจว่าเราเป็นอย่างไรกันแน่ แล้ววัดและประเมินผลไปตามสภาพจริง ส่วนผลจะออกมาอย่างไรแล้วเราจะทำอย่างไรอยู่ที่ตัวเราเอง จึงขอยกตัวอย่างผลการวิเคราะห์ ดีค่าแปรผล และอภิปรายผลของเจ้าของธุรกิจท่านหนึ่ง ดังนี้

ตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ การประเมินภารกิจสร้างความมั่นคงในอาชีพ

สภาพตนเอง และใจ ภารกิจ	การรับรู้	การนึกคิด	จำได้หมายรู้	ความรู้สึก	รวม	ผลการดีค่า
1. บทบาทความเป็น เจ้าของธุรกิจ	3	1	1	1	6	มีส่วนสร้างความมั่นคง มากที่สุด
2. การบริหาร ทรัพยากรดำเนินงาน	2	0	1	0	3	ต้องย้อนดูการกระทำของ ตนเอง
3.การบริหารการผลิต	2	1	1	1	5	มีส่วนส่งผลต่อความ มั่นคง
4. การจัดการส่งมอบ	2	1	-1	1	3	ต้องย้อนดูการกระทำของ ตนเอง
5. การวิจัยพัฒนา	1	0	0	0	1	ต้องทบทวนภารกิจปรับ รื้อระบบและหรือทำความเข้าใจกับตนเอง
สรุปภาพรวม	10	3	2	3	18	ต้องตรวจสอบพัฒนา ระบบ
ผลการดีค่า	การรับรู้ดี	ต้องทบทวน คุณค่าของ ระบบ	ต้องทบทวน ความเหมาะสม ในการเป็น เจ้าของธุรกิจ	ต้องทบทวน ความรู้สึก ของตนเอง		

จากตารางผลการวิเคราะห์สามารถอธิบายได้ว่า

1. โดยภาพรวมแล้วจะต้องตรวจสอบพัฒนาระบบความมั่นคงธุรกิจ
2. มีภารกิจที่จะต้องตรวจสอบพัฒนาประกอบการ

- (1) การบริหารทรัพยากรดำเนินงาน
- (2) การจัดการส่งมอบ
- (3) การวิจัยพัฒนา
3. จะต้องทบทวนสภาพและความรู้สึทงตนเองเกี่ยวกับ
 - (1) การมองเห็นคุณค่าของภารกิจความมั่นคงธุรกิจ
 - (2) ความรู้สึกชอบไม่ชอบในภารกิจความมั่นคง
4. ถ้าจะเป็นเจ้าของธุรกิจต้องเอาใจใส่ต่อการจำได้หมายรู้

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง : จากการเรียนรู้ระบบความมั่นคงในธุรกิจอาชีพและการวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงในอาชีพ ท่านคิดว่าตัวท่านเองควรมีกรอบแนวทางวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงในอาชีพของตนเองอย่างไร ขอได้โปรดศึกษาแบบบันทึกนี้แล้วทดลองคิดด้วยตนเอง

1. ลักษณะกิจกรรมอาชีพที่ขยายขอบข่าย

1.1 ผลผลิต

- (1) เป้าหมายการผลิต คือ :

.....

- (2) ผลผลิตขายให้ใคร :

.....

- (3) ผลผลิตขายที่ไหน :

.....

- (4) ผลผลิตขายอย่างไร :

.....

1.2 กระบวนการผลิต

- (1) ลักษณะแบบแผนปฏิบัติงาน :

.....

- (2) ลักษณะการทำงานตามแผน :

.....

(3) ลักษณะการตรวจสอบหาข้อบกพร่อง :

.....

(4) ลักษณะการปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง :

.....

2. กรอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงธุรกิจของท่าน

ภารกิจสร้างความ มั่นคง	เป้าหมายการวัด และประเมินผล	ลักษณะบ่งชี้วัด ความสำเร็จ	วิธีวัด	แนวคำถาม
1				
2				
3				
4				
5				

เมื่อคิดด้วยตนเองแล้วขอให้ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์ข้อบกพร่องและร่วมกันพัฒนาให้สามารถใช้ดำเนินการวัดและประเมินผลด้วยตนเองได้

ใบเสริมความรู้

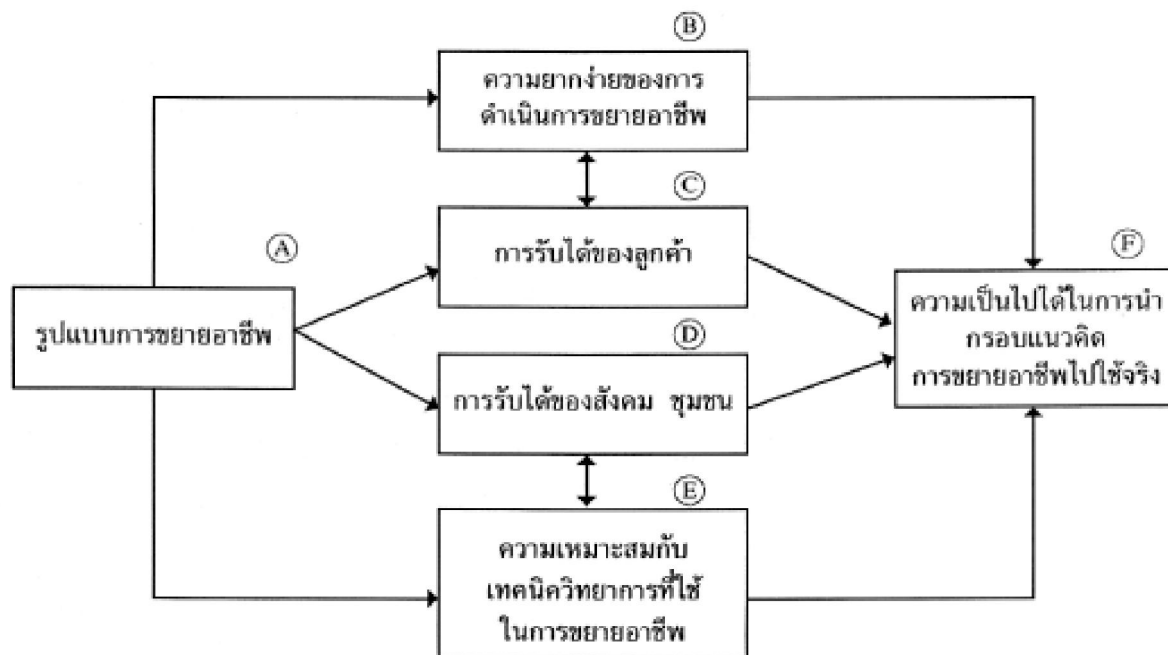
ตัวอย่างบันทึกการวัดและประเมินผลความมั่นคงอาชีพ เป็นการประเมินผลตนเองอย่างง่าย ๆ การบันทึกการวัดและประเมินผลความยั่งยืน ควรเน้นเอกสารระบบและการทำงาน ให้เป็นไปตามเอกสารระบบ มีการตรวจติดตาม หาข้อบกพร่อง และปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องโดยมีเกณฑ์ง่าย ๆ ดังนี้

1. ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง = การกิจความมั่นคง มีเอกสารระบบปฏิบัติการ และปฏิบัติการตามเอกสารอย่างเคร่งครัด เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายทุกอย่าง
2. มีภูมิคุ้มกัน = การกิจความมั่นคงมีเอกสารระบบปฏิบัติการ และปฏิบัติการตามเอกสารอย่างเคร่งครัด เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายส่วนใหญ่
3. ภูมิคุ้มกันบกพร่อง = การกิจความมั่นคงมีเอกสารระบบปฏิบัติการ แต่การปฏิบัติการมักละเลย ไม่ทำตามเอกสาร

ตัวอย่าง บันทึกการวัดและประเมินผลภารกิจความมั่นคงอาชีพ

ภารกิจ	ร่องรอยสำหรับการวัดผล	การวัดผล	ผลที่เกิด	ผลการประเมิน
บทบาทผู้บริหาร	1. มีเอกสารแผนควบคุมเชิงกลยุทธ์ 2. มีระบบบริหารจัดการคุณภาพ	1. ตรวจสอบเอกสารมีครบ 2. ทำงานตามข้อกำหนดแต่ปฏิบัติการด้านการตลาดพบว่าการประสานรายการขายผิดพลาด 1 ครั้ง	1. มีเอกสารแผนควบคุม 2. มีร่องรอยการทำงานตามเอกสาร	มีภูมิคุ้มกัน
การบริหารทรัพยากร	1. มีแผนการใช้แรงงาน 2. มีเพิ่มควบคุมปัจจัยการผลิต 3. มีเพิ่มสารสนเทศเพื่อการบริหาร	1. ตรวจสอบการใช้แรงงานตามข้อกำหนด 2. ตรวจสอบพบการเคลื่อนไหวของการใช้ซื้อการผลิตเป็นไปตามแผน 3. ตรวจสอบการใช้สารสนเทศดำเนินงาน	1. คนงานมีขวัญกำลังใจ 2. การใช้ปัจจัยการผลิตมีประสิทธิภาพ 3. บุคลากรทำงานบนฐานข้อมูล	ภูมิคุ้มกันเข้มแข็ง
การบริหารการผลิต	1. เอกสารขั้นตอนการผลิต	1. ตรวจสอบการทำงานตามเอกสาร	1. คนงานทำงานตามความเคยชินไม่ทำงานตามเอกสาร	ภูมิคุ้มกันบกพร่อง
การวิจัยพัฒนา	1. มีเอกสารองค์ความรู้จากการวิจัยพัฒนา	1. วิเคราะห์เอกสารองค์ความรู้	ผลการทดลองยังไม่นิ่งแต่ด่วนสรุปองค์ความรู้	ภูมิคุ้มกันบกพร่อง

3. กรอบการประเมินความเป็นไปได้ในการนำกรอบแนวคิดการขยายอาชีพไปใช้จริง
กรอบแนวคิดในการประเมินความเป็นไปได้ดังนี้

จากแผนภูมิดังกล่าว แสดงให้เห็นกรอบแนวคิดในการประเมินความเป็นไปได้ มีองค์ประกอบร่วมกัน 6 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรบ่งชี้วัด ดังนี้

1. รูปแบบการขยายอาชีพ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
 - 1.1 ผลผลิต
 - 1.2 กระบวนการผลิต
 - 1.3 ปัจจัยนำเข้าการผลิต
2. ความยากง่ายของการดำเนินการจัดการ มีตัวแปรร่วม ดังนี้
 - 2.1 การบริหารจัดการ แรงงาน เงินทุน
 - 2.2 แผนธุรกิจ
3. การรับได้ของลูกค้า มีตัวแปรร่วม ดังนี้
 - 3.1 ผลผลิตอยู่ในความนิยม
 - 3.2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต
 - 3.3 ราคา

4. การรับได้ของสังคมชุมชน มีตัวแปรร่วม ดังนี้
 - 4.1 สภาพแวดล้อม
 - 4.2 วัฒนธรรมประเพณี
5. ความเหมาะสมของเทคนิควิทยาการที่ใช้ในการขยายอาชีพ
 - 5.1 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดต้นทุน
 - 5.2 เทคนิควิทยาการเพื่อการลดของเสีย

เป้าหมายการประเมินผล

การประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบขยายอาชีพไปใช้จริง มีเป้าหมายที่จะวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์บทความสัมพันธ์สอดคล้องรับกันได้ ระหว่างองค์ประกอบ
 - 1.1 ความสัมพันธ์ ระหว่าง AB AC AD AE
 - 1.2 ความสัมพันธ์ ระหว่าง BC BD BE
 - 1.3 ความสัมพันธ์ ระหว่าง CD CE
 - 1.4 ความสัมพันธ์ ระหว่าง DE
2. ประเมินตัดสินใจรับความเป็นไปได้
 - 2.1 ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์สอดคล้องรับกันได้ระหว่างองค์ประกอบ

	① รูปแบบ การขยายอาชีพ -ผลผลิต -กระบวนการ ผลิต -ปัจจัยนำเข้า	② ความยาก ง่ายของการ ดำเนินการ -การจัดการ -แผนธุรกิจ	③ การรับได้ ของลูกค้า -ผลผลิตอยู่ใน ความนิยม -จำเป็นต่อชีวิต -ราคา	④ การรับได้ของ สังคมชุมชน -สภาพแวดล้อม -วัฒนธรรม ประเพณี	⑤ ความเหมาะสม ของเทคโนโลยี -เทคนิควิทยาการ ลดต้นทุน -เทคนิควิทยาการ เพื่อลดความเสี่ยง
① รูปแบบ การขยายอาชีพ					
② ความยาก ง่ายของการ ดำเนินการ	AB ✓				
③ การรับได้ ของลูกค้า	AC ✓	BC ✓			
④ การรับ ได้ของสังคม ชุมชน	AD -	BD ✓	CD ✓		
⑤ ความ เหมาะสมของ เทคโนโลยี	AE -	BE ✓	CE ✓	DE	

2.2 เกณฑ์การประเมิน

- (1) คะแนนระหว่าง 1 - 3 คะแนน ถือว่า นำรูปแบบไปใช้ไม่ได้
- (2) คะแนนระหว่าง 4 - 7 คะแนน ถือว่ามีความเป็นไปได้ต่ำ ต้องทบทวน พัฒนา
- (3) คะแนนระหว่าง 8 - 10 คะแนน ถือว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

วิธีการวิเคราะห์

การวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ มีความจำเป็นที่เจ้าของธุรกิจจะต้องประเมินตัดสินใจด้วยตนเอง สำหรับกรณีที่ธุรกิจมีหุ้นส่วนหรือผู้เกี่ยวข้องควรจะใช้วิธีสนทนาเจาะลึกและวิธีความสัมพันธร่วมกันโดยมีวิธีการดังนี้

1. การวิเคราะห์ตัดสินใจด้วยชี้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทีละคู่ ด้วยการใช่วิชาญาณของตนเอง นึกคิดในรายละเอียดความสัมพันธ์ความไปกันได้ และความเป็นพวกเดียวกันว่าหนักไปทางมี

ความสัมพันธ์ต่อกัน หรือไม่สัมพันธ์กัน คิดทบทวนหลาย ๆ ครั้งจนมั่นใจ แล้วจึงตัดสินใจระบุว่าองค์ประกอบใน
คู่ที่วิเคราะห์มีความสัมพันธ์ต่อกันแล้วให้ทำเครื่องหมาย + (บวก) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ และเครื่องหมาย - (ลบ)
แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์

2. การให้คะแนนโดยให้คู่อันดับประกอบที่มีความสัมพันธ์ได้คะแนน 1 คะแนน คู่ที่ไม่สัมพันธ์ให้ 0
คะแนน

วิธีการประเมิน

การรวมคะแนนจากองค์ประกอบการประเมินแต่ละข้อ แล้วประเมินสรุปตามเกณฑ์การประเมิน เช่น

(1) แนวทางขยายอาชีพของกลุ่มจักสาน มีคู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการประเมินรวมคะแนนได้
9 คะแนน สามารถอธิบายได้ว่าแนวทางขยายอาชีพของกลุ่มจักสาน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง

(2) แนวทางขยายอาชีพของกลุ่มเลี้ยงปลา มีคู่ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการประเมินรวมคะแนนได้
3 คะแนน สามารถอธิบายได้ว่าแนวทางขยายอาชีพของกลุ่มเลี้ยงปลาเป็นรูปแบบที่มีความเป็นไปได้ต่ำมาก
รูปแบบไม่สามารถนำไปใช้ได้

สรุป

แนวทางประเมินความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบขยายอาชีพไปใช้เป็นรูปแบบที่เน้นการใช้เหตุผล
เป็นหลักไม่ใช่การหาความสัมพันธ์เชิงคณิตศาสตร์ เป็นการมองหาเหตุผลด้วยวิจารณญาณของตนเองเพื่อ
รับผิดชอบตนเอง และนำตนเองได้

ใบเสริมความรู้

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์กำหนดตัวบ่งชี้ภายในองค์ประกอบของการประเมิน

A รูปแบบของการขยายอาชีพ	B ความยากง่ายของการบริหารจัดการ	C การรับได้ของลูกค้า	D การรับได้ของสังคมชุมชน	E ความเหมาะสมของเทคนิควิทยาการ
A1 ผลผลิต - ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษ A2 กระบวนการผลิต - สร้างความสมดุลในแปลงเกษตร - ไม่ใช้ปุ๋ยเคมี แต่ใช้ปุ๋ยพืชสด - ไม่ใช้สารพิษฆ่าแมลง แต่ใช้การจัดการโดยชีววิธี A3 ปัจจัยการผลิต - เมล็ดพันธุ์ ออกกานิค - เมล็ดพันธุ์ปุ๋ย พืชสดออกกานิค - จุลินทรีย์คุณภาพ จากกรมวิชาการ เกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน	B1การบริหารจัดการ - ใช้แรงงานท้องถิ่น - เพิ่มทุนจากส่วนแบ่งรายได้ ร้อยละ 10 - ปัจจัยการผลิตที่เน้นการพึ่งพาปัจจัยภายนอกให้น้อยที่สุด - ระบบจัดการใช้วิธีการทำงานตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในเอกสารอย่างเคร่งครัด B2 แผนธุรกิจ - ตลาดนำการผลิต - กำหนดสาขาที่ลูกค้ามีพลังซื้อเกินได้อย่างต่อเนื่อง	C1 อยู่ในความนิยม - เป็นอาหารสุขภาพ - เป็นอาหารไร้สารพิษ C2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต - ผักผลไม้ต้องรับประทานทุกวัน C3 ราคา - สามารถซื้อรับประทานได้อย่างต่อเนื่อง	D1 สภาพแวดล้อม - ต้องไม่มีกลิ่นรบกวน - อากาศต้องสะอาดปลอดภัย ไร้สารพิษ - เกื้อกูลธรรมชาติแวดล้อม D2 วัฒนธรรมประเพณี - ไม่กระทบกับศีลธรรม - ไม่กระทบต่อจารีตประเพณี	E1 วิทยาการลดต้นทุน - ไม่มีมลพิษ - มีเสียงรบกวน E2 วิทยาการลดของเสีย - ไม่ทำให้แหล่งน้ำเน่าเสีย - สิ่งปฏิภณต้องมีการบำบัด

ใบเสริมความรู้

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรภายในของรูปแบบการขยายอาชีพกับการรับได้ของลูกค้า

A รูปแบบการขยายอาชีพ	D การรับได้ของสังคมชุมชน	เหตุผล	ผลการวิเคราะห์
A1 ผลผลิต - ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษ A2 กระบวนการผลิตด้วยการสร้างความสะดวกสบายแก่เกษตรกรที่ใช้ปุ๋ยพืชสดแทนปุ๋ยเคมีและใช้การจัดการกับแมลงโดยใช้ชีววิธีแทนการใช้สารพิษ A3 ปัจจัยการผลิตใช้เมล็ดผักจากระบบออแกนิก ใช้จุลินทรีย์คุณภาพจากกรมวิชาการเกษตร และกรมพัฒนาที่ดิน	D1 สภาพแวดล้อมของชุมชนไม่ต้องการกลิ่นรบกวน อากาศต้องสะอาด ไม่มีฝุ่นละอองปลอดภัยจากสารพิษ และก่อมลพิษธรรมชาติแวดล้อม D2 วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนยึดมั่นในศีลธรรมจารีประเพณีที่มีมา	1. กระบวนการผลิตอินทรีย์เป็นระบบที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 2. การปลูกผัก ผลไม้เป็นธุรกิจ ไม่ผิดศีลธรรมการบำรุงพืช ใช้ปุ๋ยพืชสดเป็นสิ่งที่สะอาด ไม่ใช่อุจจาระของคนซึ่งผิดจารีตความรู้สึของคนในชุมชน	มีความสัมพันธ์ระหว่าง AC

ตัวอย่าง : การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องระหว่างตัวแปรภายในของรูปแบบการขยายอาชีพกับการรับได้ของสังคมชุมชน

A รูปแบบการขยายอาชีพ	C การรับได้ของลูกค้า	เหตุผล	ผลการวิเคราะห์
A1 ผลผลิต - ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษ A2 กระบวนการผลิต สร้างความสมดุลของแปลงเกษตร ใช้ปุ๋ยพืชสด แทนปุ๋ยเคมี และใช้การจัดการกับแมลงโดยใช้ชีววิธีแทนการใช้สารพิษ A3 ปัจจัยการผลิตใช้เมล็ดผักจากระบบออแกนิก ให้จุลินทรีย์คุณภาพจากกรมวิชาการเกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน	C1 อยู่ในความนิยม - เป็นอาหารสุขภาพ - เป็นอาหารไร้สารพิษ C2 เป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต - ต้องรับประทานทุกวัน อย่างปลอดภัย C3 ราคา - สามารถรับประทานได้อย่างปลอดภัย	1. ผักสด ผลไม้ ไร้สารพิษอยู่ในความนิยมเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิตต้องรับประทานทุกวัน 2. กระบวนการผลิตยืนยันให้เห็นว่า เป็นระบบที่ทำให้ผักสดผลไม้มีคุณภาพ ไร้สารพิษ	มีความสัมพันธ์ระหว่าง AC

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง : การให้ผู้เรียนจัดทำแนวคิดการประเมินความเป็นไปได้ด้วยตนเองนี้ มีจุดประสงค์ เพื่อฝึกทักษะการประยุกต์ใช้ทฤษฎีความรู้ต่าง ๆ มาบูรณาการกับประสบการณ์ของตนเอง ให้เป็นกรอบแนวคิดของตนเอง และเข้าใจภารกิจการประเมินความเป็นไปได้อย่างแจ่มแจ้ง

1. กรอบแนวคิดการประเมินความเป็นไปได้ของตนเอง

2. รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของกรอบแนวคิด

3. เป้าหมายการประเมิน (มีอะไรบ้าง)

4. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5. วิธีการประเมิน

เรื่องที่ 3 การตัดสินใจขยายอาชีพด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพ

จากการที่ผู้เรียนได้ศึกษา เรื่องที่ 1 ภารกิจเพื่อความมั่นคงในการทำธุรกิจ ประกอบด้วยเรื่องย่อย ๆ คือ บทบาทหน้าที่ของตนเองที่มีต่อธุรกิจ การบริหารทรัพยากรดำเนินธุรกิจ การบริหารการผลิต การจัดการส่งมอบ และการวิจัยพัฒนา ซึ่งเน้นเฉพาะการบริหารจัดการของตัวผู้ประกอบการ และเรื่องที่ 2 การวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ ซึ่งต้องเรียนรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบการวัดและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ วิธีการวัดผลและประเมินผลความมั่นคงในอาชีพ และการแปรผลการประเมินตนเองเป็นการหาข้อสรุปว่าจะดำเนินการขยายอาชีพหรือไม่ อย่างไร

เพื่อเป็นการสร้างความมั่นคงยิ่งขึ้น ผู้ประกอบการควรพิจารณาวิเคราะห์ศักยภาพในการขยายอาชีพ 5 ด้าน ดังนี้

1. ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่
2. ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ
3. ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่
4. ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่
5. ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

1. ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่

ทรัพยากรธรรมชาติ หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ซึ่งมนุษย์สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ ทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง อากาศ แร่ธาตุต่าง ๆ ทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดใช้แล้วหมดไป เช่น แร่ธาตุต่าง ๆ บางชนิดมนุษย์สามารถสร้างทดแทนขึ้นใหม่ได้ เช่น ป่าไม้ เมื่อมนุษย์ตัดไปใช้ประโยชน์แล้วก็สามารถปลูกทดแทนขึ้นใหม่ได้ ดังนั้น การขยายอาชีพต้องพิจารณาว่าทรัพยากรที่จะต้องนำมาใช้ในการขยายอาชีพในพื้นที่มีหรือไม่มีเพียงพอหรือไม่ ถ้าไม่มีผู้ประกอบการต้องพิจารณาใหม่ว่าจะขยายอาชีพที่ตัดสินใจเลือกไว้หรือไม่ หรือพอจะจัดหาได้ในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งผู้ประกอบการต้องเสียค่าขนส่งจะคุ้มกับการลงทุนหรือไม่ เช่น ตัดสินใจจะขยายอาชีพจากเดิมเลี้ยงสุกร 100 ตัว ต้องการเลี้ยงเพิ่มเป็น 200 ตัว ซึ่งเพิ่มอีกเท่าตัว จะต้องพิจารณาว่า อาหารสุกรหาได้ในพื้นที่หรือไม่ เช่น ไร่ข้าวในพื้นที่มีพอเพียงที่จะเลี้ยงสุกรที่เพิ่มขึ้นหรือไม่

2. ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ

ในแต่ละพื้นที่จะมีลักษณะภูมิอากาศแตกต่างกัน เช่น ประเทศไทยภาคกลางมีอากาศร้อน ภาคใต้มีฝนตกเป็นเวลานาน ภาคเหนือมีอากาศเย็น โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมขึ้นอยู่กับสภาพภูมิอากาศเป็นส่วนใหญ่ เช่นในพื้นที่ที่มีการปลูกลิ้นจี่ ลำไย อยู่แล้ว และมีผลผลิตออกมากในฤดูกาล ทำให้ราคาคตกต่ำต้องการแปรรูปให้เป็นลำไยตากแห้งเพื่อให้ได้ราคาดี ดังนั้น ต้องพิจารณาว่าในช่วงนั้นมีแสงแดดพอเพียงที่จะตากลำไยได้หรือไม่

3. ศักยภาพของภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่

สภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้งของแต่ละพื้นที่จะแตกต่างกัน เช่น เป็นภูเขา เป็นที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม แต่ละพื้นที่มีผลต่อการขยายอาชีพ เช่น การจัดหาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในพื้นที่ต้องพิจารณาว่าแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ในภูมิประเทศนั้น ๆ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้หรือไม่ หรือต้องการขยายสาขาไปอีกสถานที่หนึ่งก็ต้องพิจารณาทำเลที่ตั้งแห่งใหม่ว่าจะขยายกาแฟได้หรือไม่

4. ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่

แต่ละพื้นที่ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศมีศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละพื้นที่สามารถนำเอาสิ่งเหล่านี้มาใช้เป็นอาชีพได้ เช่น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเข้าชมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน หรือพาชมวิถีชีวิต อาจจะขยายอาชีพโดยเพิ่มจำนวนรอบที่เข้าชมให้พอเพียงกับตลาดเป้าหมาย

5. ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

ทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ หมายถึง ความรู้ ความสามารถของมนุษย์ที่เป็นภูมิปัญญาทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ ในพื้นที่นั้น ๆ เมื่ออาชีพนั้นมีความมั่นคงในพื้นที่นั้น ๆ แล้ว อาจจะขยายไปพื้นที่อื่น ๆ การกระจายความสามารถของทรัพยากรมนุษย์ ก็สามารถทำได้โดยการอบรมผู้สนใจในความรู้ นั้น ๆ ให้สามารถนำไปขยายยังพื้นที่อื่น ๆ ได้

ผู้ประกอบการที่มีอาชีพมั่นคงโดยผ่านการพัฒนาจนกระทั่งเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายก็สามารถขยายธุรกิจให้กว้างขวาง โดยการเพิ่มปริมาณหรือขยายสาขาให้มากขึ้นได้ โดยนำศักยภาพทั้ง 5 ด้านมาช่วยประกอบการพิจารณาด้วย

ใบงานที่ 3

จากการที่ผู้เรียนศึกษาศักยภาพ 5 ด้าน เพื่อขยายอาชีพมาแล้ว ให้วิเคราะห์ศักยภาพ 5 ด้านในอาชีพที่
ตัดสินใจขยายอาชีพที่สนใจว่าจะขยายอาชีพได้อย่างไร เพื่อให้อาชีพนั้นมีความเป็นไปได้ลงในแบบบันทึก

แบบบันทึก

ต้องการขยายอาชีพ.....

ที่	ศักยภาพ 5 ด้าน	ที่ต้องการ / สอดคล้องกับอาชีพ	มี		ไม่มี	หมายเหตุ
			พอ	ไม่พอ		
1	ทรัพยากรธรรมชาติ	1.1 1.2 1.3 ฯลฯ				
2	ภูมิอากาศ					
3	ภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง					
4	ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต					
5	ทรัพยากรมนุษย์					

สรุปผลการตัดสินใจ

ให้เลือกร้อยใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. ตัดสินใจเลือกขยายอาชีพ และให้อธิบายเหตุผลความเป็นไปได้ที่จะขยายอาชีพ

2. ตัดสินใจไม่ขยายอาชีพ เนื่องจาก

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการเขียนต้นฉบับเรียน

ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2552

ระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน-3 กรกฎาคม 2552

ณ โรงแรมแกรนด์ เดอวิลล์ กรุงเทพมหานคร

1. นางพรทิพย์	กล้ารบ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน
2. นางสาวพิมพ์พร	อินทจักร์	สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
3. นางสาวสุตใจ	บุตรอากาศ	สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
4. นางฉัฐพร	เชื่อมหวาน	สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร
5. นางวรุณี	เผือกจันทิก	สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร
6. นายทองจุล	ชันขาว	สถาบัน กศน.ภาคกลาง
7. นางอมรรัตน์	ศรีกระจิบ	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
8. นางสาวสุรตนา	บุรณะวิทย์	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
9. นางสาวสาสินี	สมทบเจริญกุล	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
10. นางสาวสมทรง	นิลน้อย	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
11. นายมณเฑียร	ละงู	สถาบัน กศน.ภาคใต้
12. นางสาวสิริลักษณ์	จันทร์แก้ว	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา นครศรีธรรมราช
13. นางสาวลักษณ์สุวรรณ	บุญไชย	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ตรัง
14. นายเดชพลิชฐ์	เดชะบุญ	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ลำปาง
15. นางพวงเพชร	วิเศษชู	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา สระแก้ว
16. นางอาภรณ์	เลิศกิจคุณานนท์	ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา สระแก้ว
17. นางทิพรัตน์	สัมฤทธิ์รินทร์	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดนชุมพร
18. ว่าที่ร้อยตรีอัมพร	มากเพชร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดนสระแก้ว

19. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทย บริเวณชายแดนสระแก้ว
20. นายกิตติเกษม	ใจชื่น	ศึกษานิเทศ
21. นางศิริพรรณ	สายหงส์	ข้าราชการบำนาญ
22. นางคุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
23. นางพรทิพย์	เข้มทอง	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
24. นางนันทินี	ศรีธัญญา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
25. นางรุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
26. นายวิวัฒน์ไชย	จันทน์สุคนธ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
27. นางพัฒนสุตา	สอนเชื้อ	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
28. นางพิชญภา	ปิติวรา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
29. นายสุรพงษ์	มันมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
30. นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
31. นางรุ่งลาวัณย์	พิไลวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
32. นางสาวปิยวดี	กะเนสม	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
33. นางสาวเพชรินทร์	เหลื่องจิตวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมปฏิบัติการบรรณาธิการสื่อแบบเรียน
ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระหว่างวันที่ 7-10 กันยายน - 10 กันยายน 2552
ณ โรงแรมอู่ทองอินน์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. นายวิมล	จำนงบุตร	รองเลขาธิการ กศน.
2. นางพรทิพย์	กลัรบ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกระบบโรงเรียน

คณะบรรณาธิการ

3. นายประกิต	จันทร์ศรี	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
4. นายสงค์	ประดิษฐ์สุวรรณ	ผู้อำนวยการอุทยานวิทยาศาสตร์ พระจอมเกล้า
ธ. ห้วยกอง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
5. นายชัยกิจ	อนันตนิวัติชัย	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
6. นายสุชาติ	มาลากรรม	ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
พระนครศรีอยุธยา
7. นายกัญจน์โชติ	สหพัฒนสมบัติ	ผู้อำนวยการ สำนักงาน กศน.อ.บางปะกง
8. นางทิพวรรณ	สิทธิรังสรรค์	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม วัฒน-
ธังวารามรวมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
9. นายทวี	โอมาก	ข้าราชการบำนาญ
10. นางสาวสุริพร	เจริญนิช	ข้าราชการบำนาญ
11. นายไชโย	ม่วงบุญมี	ข้าราชการบำนาญ
12. นายอร่าม	คุ้มทรัพย์	ข้าราชการบำนาญ
13. นายชุมพล	หนูสง	ข้าราชการบำนาญ
14. นางสาวสุวรรณา	ล่องประเสริฐ	ศึกษานิเทศก์
15. นางมาลี	รัชตนาวิน	ศึกษานิเทศก์
16. นางทองพิน	ขันอาสา	ศึกษานิเทศก์

17. นางสาวปรารถนา	ยุกตะนันท์	โรงเรียนบดินทร์เดชา
18. นางสาวนภาพร	อมรเดชาวัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
19. นางพรทิพย์	เข้มทอง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
20. นางสาวเขาวรัตน์	คำตรง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
21. นางพิชญภา	ปิติวรา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
22. นางกนกพรรณ	สุวรรณพิทักษ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
23. นางอัจฉราภรณ์	ไคว์ชาภรณ์	ศึกษานิเทศก์
24. นางสาวกฤษณา	โสภิ	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
25. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
26. นายเริง	กองแก้ว	สำนักงาน กศน.จ.นนทบุรี
27. นางสาวอมรรัตน์	ศรีกระจิบ	สถาบัน กศน.ภาคกลาง
28. นางสาวพิมพ์พร	อินทจักร์	สถาบัน กศน.ภาคเหนือ
29. นางสาวสุรัดนา	บุรณะวิทย์	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
30. นางสาวสุปรีดา	แหลมหลัก	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
31. นางสาวสาลิณี	สมทบเจริญกุล	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
32. นางนวลพรรณ	ศาสตร์เวช	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
33. นางคุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
34. นางรุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
35. นางนันฐิณี	ศรีชัยญา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
36. นางพัฒนัสสุดา	สอนเชื้อ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
37. นายสุรพงษ์	มันมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
38. นายสุกโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

เจ้าหน้าที่จัดพิมพ์ต้นฉบับ

39. นางสาวศิรินทิพย์	สุขล้อม	สำนักงาน กศน.จ.นครปฐม
40. นางสาวอัญชลีพร	แก้วพิจิตร	สำนักงาน กศน.จ.นครปฐม
41. นางสาวสิรินธร	นาคคุ้ม	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสาคร
42. นางสาวปิยธิดา	สะมัท	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสาคร
43. นางรุ่งลาวัลย์	พิไลวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
44. นางวันวิสาข์	ทองเปรม	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
45. นางสาวเพชรินทร์	เหลือจิตวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
46. นางสาวกรวรรณ	กวีวงศ์พัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุมบรรณาธิการสื่อหนังสือเรียน กศน.
ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ภาคเรียนที่ 1/2552 ระหว่างวันที่ 12-14 มกราคม 2553
ณ โรงแรมอู่ทองอินทร์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. นายอภิชาติ	จิระวุฒิ	เลขาธิการ กศน.
2. นายวิมล	จำนงบุตร	รองเลขาธิการ กศน.
3. นางพรทิพย์	กลัรบ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
4. ดร.ทองอยู่	แก้วไทรชะ	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร กศน.
5. นายกัญจโชติ	สหพัฒนสมบัติ	สำนักงาน กศน.อำเภอบางปะกง
6. นายศักดิ์อุดม	วรรณทวี	สำนักงาน กศน.อำเภอโขงเจียม
7. นางณัฐพร	เชื่อมหวาน	สถาบันการศึกษาและพัฒนาต่อเนื่องสิรินธร
8. นายรัชชัย	ใจชาญสุกิจ	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสงคราม
9. นางอัจฉรา	ใจชาญสุกิจ	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสงคราม
10. นายวิทยา	แก้วเวียงเดช	สำนักงาน กศน.จ.ชัยนาท
11. นายเริง	กองแก้ว	สำนักงาน กศน.จ.นนทบุรี
12. นางสาวปิปีฮาร่า	สะมัท	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสงคราม
13. นางสาวสิรินธร	นาคคุ้ม	สำนักงาน กศน.จ.สมุทรสงคราม
14. นายอุชู	เชื้อบ่อคา	สำนักงาน กศน.อ.หลังสวน
15. นางสาวพัชรา	ศิริพงษ์โรจน์	สำนักงาน กศน.จ.กระบี่
16. นายวิทยา	บุรณะหิรัญ	สำนักงาน กศน.จ.พังงา
17. นางภาวินันท์	สิริวัฒนาไกรกุล	สำนักงาน กศน.จ.นครราชสีมา
18. นางสาวสวลพรรณ	ศาสตร์เวช	สำนักงาน กศน.จ.นครปฐม
19. นางสาวอัญชลีพร	แก้วพิจิตร	สำนักงาน กศน.จ.นครปฐม
20. นางสิรินทร์ทิพย์	สุขล้อม	สำนักงาน กศน.จ.นครปฐม

21. นางอมรรัตน์	ศรีกระจิบ	สถาบัน กศน.ภาคกลาง
22. นางชัยยันต์	มณีสะอาด	สถาบัน กศน.ภาคใต้
23. นายสฤณีชัย	ศิริพร	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
24. นางช่อทิพย์	ศิริพร	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออก
25. นายเรืองเวช	แสงรัตนา	สถาบัน กศน.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
26. นายพิชิต	แสงลอย	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.อำเภอนครชัยศรี
27. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
28. นางกฤษณา	โสภี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
29. นางสาวสภาพร	บุญมา	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน อุตรดิตถ์
30. นายเสกขภัทร	ศรีเมือง	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน อุตรดิตถ์
31. นางสาววิไล	แย้มสาข	สถาบันการศึกษาทางไกล
32. นางสาววาสนา	โกสิทธิ์วัฒนา	สถาบันการศึกษาทางไกล
33. นางทองพิน	ขันอาสา	ศึกษานิเทศก์
34. นางสาวสภาพรรณ	น้อยกำแหง	ศึกษานิเทศก์
35. นางอัคราภรณ์	โค้วฉัตรภรณ์	ศึกษานิเทศก์
36. นางสุปรารถนา	ยุกตะนันท์	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กทม. เขต 2
37. นางเอี่ยมพร	สุเมธาวัดนะ	ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
38. นางสาวธัญธอร	พัฒนาไพศาล	กศน.เฉลิมพระเกียรติ จ.บุรีรัมย์
39. นางสาวพิมพ์ใจ	สิทธิสุรศักดิ์	ข้าราชการบำนาญ
40. นายทวี	โอมาก	ข้าราชการบำนาญ
41. นางศิริพรรณ	สายหงส์	ข้าราชการบำนาญ
42. นายชุมพล	หนูสูง	ข้าราชการบำนาญ

43. นายไชโย	ม่วงบุญมี	ข้าราชการบำนาญ
44. นายอร่าม	คุ้มทรัพย์	ข้าราชการบำนาญ
45. นางพัฒนสุตา	สอนเชื้อ	ข้าราชการบำนาญ
46. นายจำนง	วันวิชัย	ข้าราชการบำนาญ
47. นางธัญญาวดี	เหล่าพาณิชย์	ข้าราชการบำนาญ
48. นายอุทัย	หนูแดง	ข้าราชการบำนาญ
49. นางนพรัตน์	เวโรจน์เสรีวงษ์	ข้าราชการบำนาญ
50. นางศุภณี	ศรีวัฒนาโรทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
51. นางสาวเยาวรัตน์	คำตรง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
52. นางพรทิพย์	เข็มทอง	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
53. นางรุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
54. นางสาวกนกพร	อมรเดชาวัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
55. นายวิวัฒน์ไชย	จันทน์สุคนธ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
56. นายสุรพงษ์	มันมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
57. นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
58. นางพิชญภา	ปิติวรา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
59. นางสาววรรณพร	ปัทมานนท์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
60. นางรุ่งลาวัลย์	พิไลวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
61. นางสาวปิยวดี	คะเนสม	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
62. นางสาวเพชรรินทร์	เหลื่องจิตวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
63. นางสาวกรวรรณ	กวิวงศ์พิพัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
64. นางสาวชาลินี	ธรรมธิยา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
65. นางสาวอลิศรา	บ้านชี	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะผู้บรรณาธิการครั้งที่ 1**(วันที่ 7-10 กันยายน 2552)**

1. นางคุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
2. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน
สระแก้ว
3. นางสาวกฤษณา	โสภี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน
สระแก้ว
4. นางสาวทิพย์วรรณ	สิทธิรังสรรค์	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม วิทยาลัยสงฆ์
รามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คณะผู้บรรณาธิการครั้งที่ 2**(วันที่ 12-15 มกราคม 2553)**

1. นางคุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
2. นายอุทัย	หนูแดง	ข้าราชการบำนาญ
3. นายเสกขภัทร	ศรีเมือง	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน
อุตรดิตถ์
4. นางสาวสุภาพร	บุญมา	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน
อุตรดิตถ์
5. นางสาวกฤษณา	โสภี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน
สระแก้ว
6. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน
สระแก้ว
7. นายพิจิต	แสงลอย	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.อำเภอนครชัยศรี

คณะผู้บรรณาธิการครั้งที่ 3**(วันที่ 2-5 มีนาคม 2553)**

1. นางคุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
2. นายอุทัย	หนูแดง	ข้าราชการบำนาญ
3. นายพิจิต	แสงลอย	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.อำเภอนครชัยศรี

4. นายวิเชียร	ใจจิตร	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
5. นางสาวกฤษณา	โสภี	ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน สระแก้ว
6. นายสุธี	วประดิษฐ์	สำนักงาน กศน.จ.ตราด
7. นางอุบล	ทัศนโกวิท	ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.อำเภอสนทราญ
8. นายสกล	พรหมภิญโญ	กศน.อำเภอบ้านธิ

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. นายประเสริฐ	บุญเรือง	เลขาธิการ กศน.
2. ดร.ชัยยศ	อัมสุวรรณ์	รองเลขาธิการ กศน.
3. นายวัชรินทร์	จำปี	รองเลขาธิการ กศน.
4. ดร.ทองอยู่	แก้วไทรชะ	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร กศน.
5. นางรัชณา	ตันฑาทาโต	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

ผู้เขียนและเรียบเรียง

1. นายอุทัย หนูแดง	ข้าราชการบำนาญ
--------------------	----------------

คณะทำงาน

1. นายสุรพงษ์	มันมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
2. นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
3. นางสาววรรณพร	ปัทมานนท์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
4. นางสาวศรีบุญญา	กุลประดิษฐ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน
5. นางสาวเพชรินทร์	เหลือจิดวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

ผู้พัฒนาและปรับปรุงครั้งที่ 2 (วันที่ 4 - 10 พฤศจิกายน 2554)

1. นางอัญชลี	ธรรมวิทีกุล
2. นางคุณุณี	ศรีวัฒนาโรทัย
3. นายสุธี	วระประดิษฐ์
4. นางสาวกฤษณา	โสภี
5. นายสุภาพ	เมืองน้อย
6. นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน

ผู้พิมพ์ต้นฉบับ

1. นางสาวปิยวดี	คะเนสม	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
2. นางเพชรินทร์	เหลื่องจิตวัฒนา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
3. นางสาวกรวรรณ	กวีวงศ์พัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
4. นางสาวชาลิณี	ธรรมธยา	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
5. นางสาวอริศรา	บ้านชี	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

ผู้ออกแบบปก

1. นายสุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะผู้ปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ปี พ.ศ. 2560

ที่ปรึกษา

1. นายสุรพงษ์	จำจด	เลขาธิการ กศน.
2. นายประเสริฐ	หอมดี	ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
ปฏิบัติหน้าที่รองเลขาธิการ กศน.
3. นางตรีนุช	สุขสุดเดช	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย

ผู้ปรับปรุงข้อมูล

นางเยาวรัตน์	ปิ่นมณีวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

คณะทำงาน

1. นายสุรพงษ์	มันมะโน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. นายศุภโชค	ศรีรัตนศิลป์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. นางสาวเบญจวรรณ	อำไพศรี	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. นางเยาวรัตน์	ปิ่นมณีวงศ์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
5. นางสาวสุลาง	เพ็ชรสว่าง	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
6. นางสาวทิพวรรณ	วงศ์เรือน	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
7. นางสาวนภาพร	อมรเดชาวัฒน์	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
8. นางสาวชมพูนท	สังข์พิชัย	กลุ่มพัฒนาการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย